

INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL DEL GRUP

"la Caixa"

Corresponent al 31 de desembre de 2009

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	2
A. ASPECTES GENERALS.....	3
1. Requeriments generals d'informació	4
2. Informació sobre els recursos propis computables	36
3. Informació sobre els requeriments de recursos propis.....	41
B. INFORMACIÓ QUALITATIVA I QUANTITATIVA DE RISCOS.....	47
1. Informació sobre els riscos de crèdit i de dilució	49
2. Informació sobre el risc associat a les participacions accionàries	98
3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació	104
4. Informació sobre el risc operacional	111
5. Informació sobre el risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació	114

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

INTRODUCCIÓ

En el marc del Nou Acord de Basilea de 2004, conegut internacionalment com Basilea II, la determinació de la solvència de les entitats de crèdit s'articula en funció de tres pilars:

- Pilar 1: Exigències mínimes de capital
- Pilar 2: Procés de revisió supervisora
- Pilar 3: Disciplina de mercat

D'acord amb Basilea II, aquest informe constitueix el document *Informació amb Rellevància Prudencial*, l'objectiu del qual és el compliment regulatori del Pilar 3, en què s'estableix una sèrie de requisits de divulgació d'informació al mercat que han estat transposats pel Banc d'Espanya al Capítol Onzè de la Circular 3/2008 (d'ara endavant, la "Circular de Solvència"), de 22 de maig de 2008, sobre determinació i control dels recursos propis mínims.

La informació que conté l'informe adjunt compleix els requisits que contempla la Circular de Solvència. Per elaborar-lo s'ha tingut en compte el que s'indica a la seva Norma Cent Novena, apartat 3, sobre la confidencialitat de la informació. El Grup "la Caixa" manifesta que no ha omès cap de les informacions requerides per raons de confidencialitat ni pel fet de tenir caràcter reservat.

Aquest informe té com a finalitat facilitar als agents del mercat l'avaluació de la suficiència de capital del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009. Més concretament, conté la informació sobre els recursos propis, les exposicions i els processos d'avaluació del risc al Grup "la Caixa".

En compliment de les polítiques de divulgació aprovades pel Consell d'Administració de "la Caixa" durant la sessió del 18 de desembre de 2008, aquest informe ha estat verificat per la Comissió de Control (19 d'abril de 2010), prèvia aprovació per part del Consell d'Administració (25 de març de 2010). D'acord amb la normativa en vigor, el document *Informació amb Rellevància Prudencial* té una periodicitat mínima anual.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

A. ASPECTES GENERALS

1. Requeriments generals d'informació	4
1.1. Àmbit d'aplicació	4
1.1.1. <i>Descripció del grup consolidable</i>	4
1.1.2. <i>Altra informació de caràcter general</i>	8
1.2. Polítiques i objectius de la gestió de riscos	9
1.2.1. <i>Objectius, cultura corporativa i organització en la gestió de riscos</i>	9
1.2.1.1. <i>Objectius en la gestió de riscos</i>	9
1.2.1.2. <i>Cultura corporativa de riscos: principis generals de gestió de riscos</i>	9
1.2.1.3. <i>Estructura organitzativa de la funció de riscos</i>	11
1.2.2. <i>Risc de crèdit i dilució</i>	14
1.2.2.1. <i>Risc de crèdit</i>	14
1.2.2.2. <i>Risc de contrapart</i>	18
1.2.3. <i>Risc associat a les participacions accionaries</i>	21
1.2.4. <i>Risc de mercat de la cartera de negociació</i>	27
1.2.4.1. <i>Risc de mercat</i>	27
1.2.4.2. <i>Risc de canvi</i>	29
1.2.5. <i>Risc operacional</i>	30
1.2.6. <i>Risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació</i>	32
2. Informació sobre els recursos propis comptables	36
2.1. Resum de les principals característiques i condicions dels elements computats com a recursos propis bàsics, de segona categoria i auxiliars	36
2.2. Import dels recursos propis	37
3. Informació sobre els requeriments de recursos propis	41
3.1. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit	41
3.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries	42
3.3. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, i per risc de canvi i de la posició en or	42
3.4. Requeriments de recursos propis mínims per risc operacional.....	44
3.5. Procediment aplicat per avaluar la suficiència del capital intern	44

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1. Requeriments generals d'informació

1.1. Àmbit d'aplicació

La informació que es presenta en aquest informe correspon al Grup Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, el Grup "la Caixa"), l'entitat dominant del qual és Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, "la Caixa").

"la Caixa", com a caixa d'estalvis i segons els seus estatuts, és una institució financera de naturalesa no lucrativa, benèfica i social, de caràcter privat i independent de qualsevol altra empresa o entitat. El seu objectiu social és el foment de l'estalvi en les modalitats autoritzades, la realització d'obres benèfiquesocials i la inversió dels fons corresponents en actius segurs i rendibles d'interès general.

Com a entitat de crèdit, subjecta a la normativa i a la regulació que determinin les autoritats econòmiques i monetàries espanyoles i de la Unió Europea, desenvolupa una activitat de banca universal amb un important desenvolupament dels serveis bancaris minoristes.

1.1.1. *Descripció del grup consolidable*

D'acord amb el que disposa la normativa vigent, existeix un "Grup" de societats quan una entitat dominant exerceix el control, directe o indirecte, respecte a la resta de les entitats (dependents). Aquesta relació de control es manté, principalment, si l'entitat dominant posseeix, directament o indirectament, la majoria dels drets de vot de l'entitat dependent o té el dret de nomenar o cessar la majoria dels membres del Consell d'Administració.

Addicionalment, es conforma un "grup consolidable d'entitats de crèdit" si el grup és format per dues o més entitats consolidables per raó de la seva activitat (mateixa naturalesa o prolongació de l'activitat) i si es compleixen els requisits que estableix la Norma Segona, apartat 2, de la Circular de Solvència. Tindran la consideració d'"entitats financeres consolidables per la seva activitat" aquelles que es determinen a la Norma Segona, apartat 1, de la Circular de Solvència.

Tot seguit es resumeixen les principals diferències relatives al perímetre i als mètodes de consolidació aplicats per reunir la informació del Grup "la Caixa" que conté aquest informe, i per elaborar els comptes anuals consolidats del Grup "la Caixa":

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- Per elaborar els comptes anuals consolidats del Grup "la Caixa", totes les entitats dependents han estat consolidades pel mètode d'integració global, independentment de si es consideren o no entitats consolidables per la seva activitat. Les entitats multigrup es consoliden pel mètode de la participació, tret de les tenidores d'accions,¹ que es consoliden pel mètode d'integració proporcional.
- Pel que fa a la solvència, aquelles entitats dependents amb diferent activitat a les enumerades a l'apartat 1 de la Norma Segona de la Circular de Solvència han estat considerades com a no consolidables per la seva activitat i es valoren pel mètode de la participació.

D'acord amb el que estableix la Norma Novena de la Circular de Solvència, les participacions s'han de deduir de recursos propis quan hi concorrin les circumstàncies següents:

- La participació en una entitat financera consolidable per la seva activitat, però no integrada en el grup consolidable, és superior al 10% del capital o dels drets de vot de la participada.
- La participació en una entitat asseguradora, reasseguradora o en una entitat l'activitat principal de la qual consisteixi a tenir participacions en entitats asseguradores² supera el 20% dels drets de vot o del capital de la participada.
- Se n'ha de deduir també l'excés que representi la inversió en una participació qualificada respecte al 15% dels recursos propis computables del Grup.

A la taula següent es detalla el tractament aplicat a cadascuna de les entitats que constitueixen el Grup "la Caixa" a l'efecte de la determinació de la solvència del Grup i de l'elaboració dels comptes anuals consolidats.

¹ Les entitats tenidores d'accions són Hisusa, Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos, S.A. i Repinves, S.A.

² Vegeu el concepte de "participació" a l'apartat 1r de l'article 185 de la Llei de Societats Anònimes.

INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL

BASILEA II

Obligacions d'informació al mercat

Denominació social	Descripció de l'activitat	% Participació		Tractament per a l'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa (1)	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats consolidables globalment a l'efecte de solvència						
SegurCaixa Holding, S.A. (2)	Societat de cartera	100,00	100,00	✓		
Caixa Capital Pyme Innovación, SCR de Régimen Simplificado, S.A.	Societat gestió capital risc	80,65	80,65	✓		
Caixa Capital Risc, SGEER, S.A.	Societat gestió capital risc	99,99	100,00	✓		
Caixa Capital Semilla, SCR de Régimen Simplificado, S.A.	Societat gestió capital risc	100,00	100,00	✓		
Caixa Corp, S.A.	Tinença d'accions	100,00	100,00	✓		
Caixa Finance, B.V.	Financera	100,00	100,00	✓		
Caixa Preference, S.A.U.	Financera	100,00	100,00	✓		
CaixaRenting, S.A. (2)	Arrendament de vehicles i maquinària	100,00	100,00	✓		
Catalunya de Valores, SGPS, U.L. (2)	Societat de cartera	100,00	100,00	✓		
Corporación Hipotecaria Mutua, EFC, S.A.	Crèdit hipotecari	100,00	100,00	✓		
Criteria CaixaCorp, S.A.	Hòlding de participacions. Serveis de consultoria i administració	79,45	79,45	✓		
e-la Caixa 1, S.A.	Gestió de canals electrònics	100,00	100,00	✓		
FinanciaCaixa 2, EFC, S.A.	Financera	99,67	100,00	✓		
Finconsum, EFC, S.A. (2)	Finançament al consum	100,00	100,00	✓		
GDS-CUSA, S.A.	Serveis	100,00	100,00	✓		
GestiCaixa, SGFT, S.A. (2)	Gestora de fons de titulació	91,00	100,00	✓		
Grand Peninsula Desarrollos Urbanísticos Tarraconenses, S.L. (2)	Activitats immobiliàries i tinença d'accions	0,00	100,00	✓		
Hodefí, S.A.S. (2)	Societat de cartera	0,00	100,00	✓		
Holret, S.A.U. (2)	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Iniciativa Emprendedor XXI, S.A.	Foment d'iniciatives relacionades amb l'emprenedoria i la innovació	100,00	100,00	✓		
InverCaixa Gestión, SGIIC, S.A. (2)	Gestora d'Institucions d'Inversió Col·lectiva	100,00	100,00	✓		
Inversiones Autopistas, S.L. (2)	Societat de cartera	50,10	50,10	✓		
Invervida Consulting, S.L. (2)	Tinença d'accions	0,00	100,00	✓		
MicroBank de la Caixa, S.A.	Finançament de microcrèdits	100,00	100,00	✓		
Negocio de Finanzas e Inversiones I, S.L. (2)	Serveis	100,00	100,00	✓		
Recouvrements Dulud, S.A. (2)	Financera	0,00	100,00	✓		
Serveis Informàtics la Caixa, S.A.	Prestació de serveis informàtics	100,00	100,00	✓		
Servihabitat Alquiler, S.L.	Explotació, gestió i administració d'habitatges	0,00	100,00	✓		
Servihabitat Alquiler II, S.L.U.	Explotació, gestió i administració d'habitatges	0,00	100,00	✓		
Servihabitat Alquiler III, S.L.U.	Explotació, gestió i administració d'habitatges	0,00	100,00	✓		
Servihabitat XXI, S.A.U.	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Silc Inmobles, S.A.	Entitat no financera	0,01	100,00	✓		
Sodemi, S.A.S. (2)	Promoció i arrendament immobiliari	0,00	100,00	✓		
Suministros Urbanos y Mantenimientos, S.A.	Gestió d'obres i manteniment	51,00	100,00	✓		
Tenedora de Vehiculos, S.A. (2)	Rènting	0,00	65,00	✓		
Trade Caixa I, S.A.	Administració i assessorament fiscal i mercantil	100,00	100,00	✓		
Entitats consolidables proporcionalment a l'efecte de solvència						
Hisusa, Holding de Infraestructuras de	Societat de cartera	49,00	49,00		✓	
Serv. Urbanos, S.A. (2)	Societat de cartera	67,60	67,60		✓	

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Denominació social	Descripció de l'activitat	% Participació		Tractament per a l'elaboració de comptes anuals consolidats	
		Directa (1)	Total	Global	Proporcional Participació
Entitats deduïbles de recursos propis a l'efecte de solvència					
Agenciaixa, S.A. (2)	Agència d'assegurances	0,00	100,00	✓	
Banco BPI, S.A. (2) (3)	Banca	30,10	30,10		✓
Boursorama, S.A. (2) (3)	Banca	0,00	20,85		✓
Caixa de Barcelona Seguros de Vida, S.A. de Seguros y Reaseguros	Assegurances	100,00	100,00	✓	
Erste Group Bank AG (2) (3)	Banca	10,10	10,10		✓
GDS-Correduria de Seguros, S.L. (2)	Corredoria d'assegurances	67,00	67,00	✓	
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV (2) (3)	Banca	20,00	20,00		✓
"la Caixa" Patrimonios Consulting Agencia de Seguros Exclusiva, S.A.	Corredoria d'assegurances	99,99	99,99	✓	
SegurCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros (2)	Assegurances	0,00	100,00	✓	
Self Trade Bank, S.A.	Banca	49,00	49,00		✓
Telefónica Factoring, EFC, S.A. (3)	Factoring	20,00	20,00		✓
Telefónica Factoring do Brasil, LTDA (3)	Factoring	20,00	20,00		✓
VidaCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros (2)	Assegurances	0,00	100,00	✓	
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a l'efecte de solvència					
Abertis Infraestructuras, S.A. (2) (3)	Gestió d'infraestructures de transport i comunicacions	20,66	25,04		✓
Aris Rosen, S.A.U.	Serveis	100,00	100,00	✓	
Arrendament Immobiliari Assequible II, S.L.U.	Arrendament d'habitatges de protecció oficial	0,00	100,00	✓	
Arrendament Immobiliari Assequible, S.L.U.	Immobil·lària	0,00	100,00	✓	
The Bank of East Asia, LTD (2) (3)	Banca	0,00	9,81		✓
Cegipro, S.A.S. (2)	Immobil·lària	0,00	100,00	✓	
Edicions 62, S.A. (3)	Edició de llibres	30,13	30,13		✓
Foment Immobiliari Assequible, S.A.U.	Promoció d'habitatges de protecció oficial	100,00	100,00	✓	
Gas Natural, SDG, S.A. (2) (3)	Distribució de gas	36,43	36,43		✓
Inforsistem, S.A. (3)	Serveis de reproducció i impressió digital	28,42	28,42		✓
Inversiones Inmobiliarias Oasis Resort, S.L.	Serveis	60,00	60,00	✓	
Inversiones Inmobiliarias Teguisse Resort, S.L.	Serveis	60,00	60,00	✓	
Mediterranea Beach & Golf Resort, S.A.	Explotació parc temàtic	80,58	100,00	✓	
Port Aventura Entertainment, S.A. (2)	Explotació parc temàtic	40,29	50,00	✓	
PromoCaixa, S.A.	Comercialització de productes	99,99	100,00	✓	
SCI Caixa Dulud (2)	Gestió immobles	0,00	100,00	✓	
Serviticket, S.A.	Venda d'entrades	0,00	100,00	✓	
Sociedad General de Aguas de Barcelona, S.A.	Serveis a la col·lectivitat (cicle integral de l'aigua i salut)	11,54	44,10		✓
Valoraciones y Tasaciones Hipotecarias, S.A.	Financera	100,00	100,00	✓	

(1) Inclou les participacions a través de "la Caixa" i de Critería CaixaCorp, S.A., de la qual "la Caixa" posseeix el 79,45% de participació.

(2) Participacions a través del Grup Critería CaixaCorp, S.A.

(3) Entitat associada. No forma part del Grup "la Caixa" d'elaboració dels comptes anuals consolidats.

Taula 1 – Diferències de consolidació als efectes de solvència i comptables

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.1.2. Altra informació de caràcter general

El 31 de desembre de 2009 no existeix cap impediment de caràcter material, pràctic o jurídic per fer la transferència immediata de fons propis o el reemborsament de passius entre les entitats dependents del Grup "la Caixa" i de la seva entitat dominant, "la Caixa". Addicionalment, no es té constància de cap fet que faci pensar que puguin existir aquests impediments en el futur.

El 31 de desembre de 2009 totes les entitats dependents subjectes als requeriments de recursos propis mínims en l'àmbit individual i no incloses al grup consolidable compleixen els requeriments de recursos propis que estableixen les diverses normatives que els són d'aplicació.

D'acord amb la Circular de Solvència, les entitats de crèdit integrades al grup consolidable d'entitats de crèdit de "la Caixa" han de complir individualment els requeriments de recursos propis mínims establerts. No obstant això, es va sol·licitar al Banc d'Espanya que eximís les entitats de crèdit que comprèn el Grup dels requeriments individuals. El 18 de desembre de 2009 es va rebre resposta del Banc d'Espanya que autoritza l'exempció del compliment individual a les entitats següents:

- "la Caixa"
- FinConsum, E.F.C., S.A. (filial de Criteria CaixaCorp, S.A.).
- Corporación Hipotecaria Mutual, E.F.C., S.A.
- FinanciaCaixa 2, E.F.C., S.A.
- MicroBank de la Caixa, S.A.

A la sol·licitud que va realitzar, el Grup "la Caixa" va manifestar que hi concorrien les circumstàncies assenyalades a la Norma Cinquena de la Circular de Solvència:

- No existeixen, ni és previsible que existeixin, impediments pràctics o jurídics rellevants per fer la transferència immediata de fons propis per part de "la Caixa" a les entitats dependents, ni perquè "la Caixa" reemborsi els deutes que les entitats dependents tinguin amb finançadors aliens (entitats de crèdit, obligacionistes o qualsevol altre creditor financer). De la mateixa manera, no existeixen, ni és previsible que existeixin, impediments pràctics o jurídics rellevants per fer la transferència de fons propis o el reemborsament de passius a "la Caixa".
- Els procediments d'avaluació, mesurament i control de riscos s'efectuen en l'àmbit de grup consolidable de "la Caixa" i inclouen els de "la Caixa" i els de les entitats

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

dependents esmentades. A més a més, "la Caixa" i aquestes entitats dependents duen a terme un seguiment continu per garantir que disposen en tot moment d'un nivell de recursos propis adequat al seu perfil de risc.

- o Els riscos de tercers amb les entitats filials esmentades són poc significatius, d'acord amb la definició que conté la Circular de Solvència.³

1.2. Polítiques i objectius de la gestió de riscos

1.2.1. Objectius, cultura corporativa i organització en la gestió de riscos

1.2.1.1. Objectius en la gestió de riscos

El negoci de qualsevol entitat de crèdit s'ha de fonamentar en una sòlida gestió global del risc. En particular, la gestió global del risc al Grup "la Caixa" té com a objectiu primordial la tutela de la sanitat del risc amb la finalitat de garantir als seus dipositants la solvència de l'entitat en qualsevol circumstància. El Grup procedeix de manera sistemàtica a la identificació, el mesurament i la valoració dels riscos inherents a qualsevol decisió de negoci per assolir d'aquesta manera l'optimització de la relació rendibilitat-risc en el servei prestat als seus clients.

Els riscos en què s'incorre a conseqüència de l'activitat mateixa del Grup "la Caixa" es classifiquen de la manera següent: risc de crèdit, derivat tant de l'activitat de banca comercial com de la cartera de participades; risc de mercat, dins del qual s'inclouen el risc de tipus d'interès estructural de balanç, el risc de preu o tipus associat a les posicions de l'activitat de tresoreria, i el risc de canvi; risc de liquiditat i risc operacional.

Totes les actuacions en l'àmbit del mesurament, el seguiment i la gestió del risc es duen a terme d'acord amb la recomanació que emana de Basilea II i la seva consegüent transposició a través de les corresponents directives europees i la legislació espanyola en vigor.

1.2.1.2. Cultura corporativa de riscos: principis generals de gestió de riscos

Tot seguit es presenten els principis generals que regeixen la gestió dels riscos al Grup "la Caixa":

³ Vegeu la Norma Cinquena de la Circular de Solvència, número 2, apartat d) i). S'entendrà com a poc significatius aquells riscos de tercers amb la filial que no excedeixin el 5% dels del grup, mesurats com a mitjana dels mantinguts els darrers tres anys, sempre que el darrer any no excedeixin el 10% d'aquells.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Govern corporatiu**
 - El Consell d'Administració aprova i revisa periòdicament les principals polítiques i estratègies de gestió del risc.
 - L'Alta Direcció estableix directrius orientades a la gestió efectiva dels riscos assumits i assegura que s'estableixen les polítiques i els procediments necessaris per controlar aquests riscos.
 - S'assignen responsabilitats concretes a comitès i àrees organitzatives, la qual cosa assegura una segregació de funcions adequada en el procés general de gestió del risc, en especial entre els processos d'admissió i control.
 - L'Entitat es dota d'àrees organitzatives concretes encarregades del mesurament, el control i la gestió dels riscos als quals s'exposa de manera significativa.
- **Polítiques d'assumpció de risc**
 - L'Entitat estableix una estructura de límits que té en compte totes les fonts materials de risc a les quals s'exposa.
 - Es defineixen procediments per seguir de manera recurrent els nivells de risc en què s'ha incorregut i la seva coherència amb els límits aprovats. Així mateix, es defineixen procediments per a la comunicació puntual, si s'escau, dels límits que s'excedeixin als nivells jeràrquics amb competències en aquesta matèria.
- **Independència funcional**
 - La funció de riscos és independent des del punt de vista organitzatiu de les funcions de negoci (prenedores de risc) i es dota d'equips especialistes en els riscos que mesura i controla.
- **Mesurament de riscos**
 - Es desenvolupen metodologies per al mesurament dels riscos de manera homogènia, ortodoxa i prudent. L'Entitat es dota de mitjans humans i tècnics per aplicar correctament les metodologies desenvolupades.
 - Aquestes metodologies i la seva aplicació se sotmeten periòdicament a revisions tant internes com externes a l'Entitat i, en qualsevol cas, a aquelles que estipuli el Supervisor (Banc d'Espanya) en l'exercici de la seva responsabilitat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- L'aplicació de metodologies es realitza sobre el conjunt de l'exposició a cada risc material i té en compte tant escenaris de condicions normals com escenaris de tensió.
- **Seguiment i control**
 - Es comuniquen els mesuraments de risc dins del termini i en la forma escaient als òrgans i a les àrees organitzatives que participen en la gestió i el control del risc.
- **Integració en la gestió**
 - Les mesures de risc formen part dels processos de decisió de l'Entitat. L'anàlisi dels nous negocis té en compte de manera proactiva els riscos que s'hi han assumit i valora si són conseqüents i adequats al nivell de tolerància aprovat.

1.2.1.3. Estructura organitzativa de la funció de riscos

L'estructura organitzativa del Grup "la Caixa" pel que fa a la gestió del risc considera les regles bàsiques que estableix la Circular de Solvència del Banc d'Espanya, que són fonamentalment les següents:

- La creació d'una funció global de riscos que en permeti una gestió integral.
- La independència de les àrees de negoci bancari i dels sistemes d'admissió, mesurament, seguiment i control.
- La implicació de l'Alta Direcció en la definició i la gestió de les estratègies de riscos.

En aquest sentit i en compliment de la normativa en vigor, el Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan màxim que determina la política de riscos del Grup. En el marc de les atribucions delegades pel Consell d'Administració, l'Alta Direcció ha configurat els següents comitès de gestió de riscos:

- **Comitè Global del Risc.** Instrumenta la capacitat executiva de la direcció de riscos amb l'objectiu de garantir-ne l'alineació amb l'estratègia de l'Entitat en termes de negoci i nivell de solvència, i és responsable, entre altres qüestions, de l'estratègia de gestió i del seguiment del risc, i de l'establiment del marc de delegació de facultats.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Comitè de Polítiques de Concessió.** Proposa les facultats i els preus de les operacions actives, les mesures d'eficiència i de simplificació de processos, el nivell de risc assumit per a diagnòstics d'acceptació i els perfils de risc acceptats a campanyes comercials.
- **Comitè de Crèdits.** Analitza i, si s'escau, aprova les operacions dins del seu nivell d'atribucions i eleva al Consell d'Administració les que l'excedeixin.
- **Comitè de Refinançaments.** Analitza i, si s'escau, aprova les operacions dins del seu nivell d'atribucions i eleva al Consell d'Administració les que l'excedeixin.
- **Comitè de Gestió d'Actius i Passius (COAP).** Assumeix la responsabilitat de gestionar els riscos de liquiditat, de tipus d'interès i de canvi del Grup "la Caixa".
- **Comitè de Valoració i Adquisició d'Actius Immobiliaris.** Analitza i, si s'escau, aprova les operacions de compra d'actius immobiliaris acceptats com a pagament d'operacions de crèdit.

Adicionalment, les direccions generals adjuntes executives següents exerceixen un paper rellevant en la funció de gestió del risc:

- **Direcció General Adjunta Executiva responsable dels riscos del Grup**, de la qual depenen les direccions executives següents:
 - *Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos.* És responsable de tutelar la sanitat del risc i la qualitat de l'actiu, de preservar els mecanismes de solvència i garantia, i d'orientar la configuració d'un perfil de riscos d'acord amb els principis generals de gestió del risc i amb els objectius del Grup "la Caixa".

Els objectius fonamentals són la identificació, la valoració i la integració de les diferents exposicions per riscos, i també l'avaluació de la rendibilitat ajustada al risc de cada àmbit d'activitat, des d'una perspectiva global del Grup "la Caixa" i d'acord amb la seva estratègia de gestió.

 - *Direcció Executiva de Riscos – Anàlisi i concessió.* És responsable de l'anàlisi i la concessió dels riscos tant en l'àmbit d'empreses i sector públic com de particulars, pimes i promoció immobiliària.
- **Direcció General Adjunta Executiva responsable de Mercats i del Grup Financer**, de la qual depenen els equips següents amb funcions de gestió i seguiment de riscos assignats:

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- *Sotsdirecció General de Mercats.* Des de l'Àrea de Tresoreria, és responsable de la gestió dels riscos de mercats del balanç i de les posicions originades per la seva pròpia activitat als mercats financers. Des de l'Àrea d'Anàlisi de Riscos de Balanç, és responsable de la quantificació i el seguiment dels riscos de tipus d'interès estructural i de liquiditat del balanç seguint les directrius marcades pel Comitè COAP.
- *Àrea de Control de Riscos de Mercat.* És responsable del càlcul i del seguiment del risc de mercat assumit pel Grup, la quantificació de l'exposició creditícia interbancària i de clients en productes de tresoreria, i del suport als equips de Banca Internacional i Criteria en el seguiment dels riscos financers de les participades.

En aquestes direccions es materialitzen les funcions d'independència requerides per la Circular de Solvència. Les seves àrees i funcions actuen des d'un punt de vista organitzatiu i funcional de manera independent a les àrees prenedores del risc per reforçar l'autonomia de les tasques de gestió, seguiment i control, en una tasca orientada a la gestió integral dels diferents riscos.

La funció de riscos s'adapta a l'organització descentralitzada de "la Caixa", però garanteix alhora el màxim rigor en l'aplicació dels criteris de risc. La Xarxa Territorial de "la Caixa" s'estructura en Oficines, Direccions d'Àrea de Negoci, Delegacions Generals i Direccions Territorials. Concedeix el 96% de les operacions (30% de l'import), amb dades de l'exercici 2009. Quan una operació excedeix les facultats de les direccions territorials, l'aprovació correspon, si s'escau, al Comitè de Crèdits i, en darrera instància, al Consell d'Administració.

Des del 2008 s'ha desenvolupat una estructura de Centres d'Empresa (80 en el tancament del 2009), que asseguren la cobertura de les necessitats financeres a aquest segment de clients. Aquests centres depenen de Delegacions Generals d'Empresa, i aquestes se subsumeixen a les direccions territorials descrites al paràgraf anterior. Addicionalment a la xarxa de banca universal i d'empresa, "la Caixa" disposa de dues Oficines de Banca Corporativa, l'activitat de la qual es dirigeix a grups amb facturació superior a 200 milions d'euros.

Circuit únic de riscos: la concessió de les operacions de risc a partir de cert nivell de facultats (superiors a Direcció d'Àrea de Negoci) s'ha de signar conjuntament per un empleat amb facultats de la xarxa comercial (el Director d'Àrea de Negoci mateix, el Delegat General o el Director Territorial) i per un altre amb nivell de concessió equiparable dependent en darrera

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

instància de la Direcció Executiva de Riscos – Anàlisi i Concessió. Per mitjà d'aquest circuit únic s'analitzen i s'aproven tant les operacions de banca d'empresa com les de banca minorista.

Com a complement dels controls realitzats, l'Àrea d'Auditoria de "la Caixa" verifica de manera continuada l'adequació dels sistemes de control intern, i Validació Interna examina la idoneïtat dels mètodes de mesurament del risc, de la seva implantació i de l'ús en la gestió.

En els epígrafs següents es descriuen de manera individual els riscos rellevants inherents a l'activitat del Grup "la Caixa".

1.2.2. Risc de crèdit i de dilució

El risc de crèdit, inherent a l'activitat de les entitats de crèdit, deriva de l'eventual incapacitat de la contrapart per complir amb els seus compromisos de pagament (*default*). Es tracta del risc més significatiu assumit pel Grup "la Caixa" i es desglossa en risc de l'activitat creditícia, risc de contrapart, generat per l'operativa de tresoreria, i risc vinculat a la cartera de participades.

1.2.2.1. Risc de crèdit

1. Descripció i política general

El risc de crèdit és el més rellevant del Grup "la Caixa", i d'aquí en prové la importància de la gestió.

La concessió d'operacions actives a "la Caixa" segueix com a criteri bàsic l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat, però no és política de l'Entitat l'aprovació d'operacions per la simple existència de garanties. Si aquesta condició es compleix, també són importants l'obtenció de garanties addicionals, sobretot en operacions de llarga durada, i la fixació d'un preu d'acord amb les dues condicions anteriors.

El Grup "la Caixa" orienta l'activitat creditícia vers la satisfacció de les necessitats de finançament de les famílies i de les empreses, la qual cosa presenta un alt grau de diversificació i d'atomització amb la conseqüent reducció del risc creditici. Pel que fa a la distribució geogràfica, el seu negoci se centra bàsicament a Espanya, i no existeix exposició a països amb risc elevat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

De conformitat amb el que estableix el Pla Estratègic de l'Entitat, "la Caixa" té la voluntat de mantenir el lideratge en el finançament hipotecari de particulars (els crèdits amb garantia hipotecària representen el 65% del total de crèdits) i de reforçar-ne encara més la posició en el negoci de crèdits personals. Addicionalment, l'estratègia de "la Caixa" se centra també a estar més present en el segment d'empreses.

El moment particular del cicle econòmic exigeix establir polítiques que ofereixin determinades ajudes a clients, en un marc d'actuació aprovat per la direcció de l'Entitat i amb vigilància de l'ortodòxia dels processos de refinançament.

Els eixos bàsics del model de delegació de facultats per a la concessió d'operacions actives a "la Caixa" són: 1) les variables fonamentals de risc associades a cada acreditat i operació; 2) l'import i la pèrdua esperada; 3) la mitigació que aporten les garanties accessòries al reemborsament del deute per part de l'acreditat; 4) el desenvolupament d'un model d'organització descentralitzat que permet la concessió per part de les oficines d'un elevat percentatge d'operacions, i 5) l'existència de controls informàtics que garanteixen l'aplicació efectiva de les polítiques implantades.

Per a l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat és essencial la probabilitat d'incompliment (paràmetre de risc definit en el marc de gestió proposat per l'acord Basilea II) que assignen els sistemes d'*scoring* i *ràting*. Aquestes eines s'han desenvolupat tenint en compte l'experiència històrica de morositat de l'Entitat i incorporen mesures per ajustar els resultats al cicle econòmic.

El sistema de facultats és automàtic i els empleats no poden aprovar operacions per a les quals no tenen autorització.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Com s'ha esmentat anteriorment, el Comitè Global del Risc, integrat per membres de l'Alta Direcció, té com a funció principal analitzar i fixar les estratègies i polítiques generals de concessió de crèdits en l'àmbit de l'actuació de la xarxa.

La Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos es responsabilitza de les polítiques i dels procediments d'admissió, i també de l'elaboració i del seguiment dels models de risc de crèdit. D'aquesta Direcció depenen les àrees següents:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Àrea de Polítiques i Procediments d'Admissió**, responsable de l'adopció de les polítiques aplicables a les noves operacions: facultats internes, preus i rendibilitat, documentació dels expedients, mitigació del risc per acceptació de garanties, i de la integració de les eines de mesurament en els sistemes de decisió.
- **Àrea d'Anàlisi i Seguiment del Risc de Crèdit**, responsable del seguiment dels acreditats i de la integració dels resultats corresponents en els sistemes d'admissió. D'aquesta àrea depèn també la funció de ràting corporatiu.
- **Àrea de Metodologia i Models de Risc de Crèdit**, la funció principal de la qual consisteix en la construcció, el manteniment i el seguiment dels sistemes de mesurament de risc de crèdit. D'altra banda, supervisa que les decisions preses d'acord amb aquests sistemes de mesurament tinguin en compte la qualitat dels riscos. Per assolir aquests objectius, es revisen periòdicament tots els models per detectar possibles deterioraments de la qualitat de les mesures, i també les estimacions per incorporar d'aquesta manera les variacions del cicle econòmic.

La concessió d'operacions actives a "la Caixa" es basa en una organització descentralitzada que permet que les oficines aprovin un elevat percentatge d'operacions. El sistema assigna als empleats de la xarxa amb responsabilitat uns nivells per a l'aprovació a partir de l'import del risc i de la tarifa proposats. Quan les facultats d'aprovació d'un empleat no són suficients, el sistema exigeix aprovació de nivell superior segons el circuit següent (es detalla el corresponent a banca universal): Oficina, Direcció d'Àrea de Negoci, Delegació General, Direcció Territorial i Comitè de Crèdits.

L'aprovació de qualsevol operació requereix almenys la concurrència de dos empleats amb facultats suficients.⁴

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El 25 de juny de 2008 el Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a utilitzar mètodes basats en models de qualificació interna (IRB) per calcular els requeriments de recursos propis per risc de crèdit.

"la Caixa" disposa d'un conjunt d'eines i tècniques d'acord amb les necessitats particulars de cadascun dels riscos; d'aquesta manera, en els càlculs de probabilitat d'incompliment s'utilitzen

⁴ Vegeu el paràgraf "Circuit únic de riscos" a l'apartat 1.2.1.3 de la part A d'aquest mateix document.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

eines de ràting i *scoring*, es duen a terme càlculs de severitat i de pèrdua esperada de les diferents carteres i es disposa, així mateix, d'eines de rendibilitat ajustada al risc i d'eines de *pricing*.⁵

El mesurament del risc s'articula d'acord amb dos conceptes: la pèrdua esperada i la pèrdua inesperada.

- **Pèrdua esperada.** Es defineix com el producte de les tres magnituds següents: probabilitat d'incompliment, exposició i severitat.
- **Pèrdua inesperada.** Són les pèrdues potencials imprevistes, produïdes per la variabilitat que pot tenir el càlcul de la pèrdua esperada, que poden ocórrer per canvis sobtats de cicle, per variació en els factors de risc i per la correlació natural entre el risc de crèdit dels diferents deutors.

El Grup "la Caixa" disposa d'eines per preveure la probabilitat d'incompliment de cada acreditat que cobreixen la pràctica totalitat de l'activitat creditícia. En els segments que encara no són coberts, poc rellevants pel que fa a exposició global, es realitza la captura d'informació rellevant per construir en el futur eines de predicció de la probabilitat d'incompliment.

La funció de seguiment, desenvolupada per l'Àrea d'Anàlisi i Seguiment del Risc de Crèdit, consisteix a elaborar informes de seguiment sobre els acreditats o grups d'empreses amb riscos d'import més elevat, i a fer el seguiment dels titulars de risc que presenten símptomes de deteriorament en la qualitat creditícia.

Per fer això, "la Caixa" disposa d'un sistema d'alertes de risc i d'un sistema de qualificació dels acreditats en funció del seu comportament. Aquest sistema d'alertes està totalment integrat als sistemes d'informació de clients i, al seu torn, la informació sobre alertes de cada client està integrada a tota la resta d'informació relativa al client en particular.

Com a resultat del seguiment, s'estableixen uns "Plans d'Acció" sobre cadascun dels acreditats analitzats. L'objectiu és complementar-ne la qualificació per alertes i, simultàniament, orientar la política de concessió per a noves operacions.

⁵ Vegeu la nota 3.1 "Risc de crèdit" dels comptes anuals de 2009 per a major referència a aquests continguts.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Atesa la situació actual del mercat immobiliari, "la Caixa" ha establert un pla específic de revisió de les exposicions més problemàtiques, per al qual s'han creat equips específics per a la gestió dels riscos resultants.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

La mitigació s'assoleix mitjançant l'aportació de garanties per part de l'acreditat. En aquest sentit, és pràctica habitual que les operacions a llarg termini disposin de garanties sòlides (hipoteca, fiança dels socis, fiança de la matriu, pignoració de productes de passiu), ja que la capacitat de devolució està sempre subjecta a la contingència del pas del temps i a la dificultat d'avaluar i controlar els projectes d'inversió.⁶

A més a més, hi ha un seguit de límits relatius a les exposicions (límits de circulat, límits als grans riscos i altres límits) i límits a les facultats d'aprovació.

1.2.2.2. *Risc de contrapart*

1. Descripció i política general

L'objectiu principal de la gestió del risc de contrapart al Grup "la Caixa" és l'alineament de la seguretat amb els objectius de negoci de l'Entitat. Es tracta de configurar un perfil de riscos que, d'una banda, faciliti el compliment dels pressupostos de rendibilitat i la creació de valor, i, de l'altra, que garanteixi la solvència a mitjà i a llarg termini de la institució.

Atès que la concessió d'operacions a entitats financeres s'emmarca principalment en el context de l'operativa a Mercats Financers, l'Entitat ha de disposar d'un marc predefinit que permeti una immediata presa de decisions respecte a l'assumpció de risc de contrapart. En aquest sentit, "la Caixa" disposa d'un sistema de concessió de línies aprovat pel Comitè de Direcció, l'exposició màxima autoritzada de risc de crèdit amb una contrapart del qual es determina per mitjà d'un càlcul complex, basat fonamentalment en els rànings i en l'anàlisi dels estats financers de les entitats. Addicionalment, es fa un seguiment constant dels senyals del mercat mitjançant l'anàlisi de la cotització dels *Credit Default Swap* (d'ara endavant, "CDS") i de les accions de cadascuna de les contrapartides.

⁶ Vegeu l'apartat 1.2.4 "Tècniques de reducció del risc de crèdit" de la part B d'aquest mateix document per obtenir-ne informació més detallada.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Existeixen fonamentalment dues àrees a "la Caixa" amb responsabilitats directes sobre la quantificació, el seguiment i el control del risc de contrapartida, que es detallen a continuació:

- L'Àrea de Risc de Contrapartida, integrada a la Direcció Executiva de Riscos – Anàlisi i Concessió, és la unitat responsable de tots els riscos de contrapart bancària assumits pel Grup "la Caixa", amb independència del tipus d'operativa i de l'àmbit d'activitat que els genera. En aquest sentit, les principals funcions assignades són:
 - La determinació dels límits de risc per contrapart.
 - L'anàlisi i el seguiment de contraparts i riscos.
 - El control de la utilització de límits i excedits.
 - El seguiment del risc legal.
 - L'elaboració d'informació de riscos per a òrgans interns de "la Caixa", per al Banc d'Espanya, per a agències de ràting, etc.
- L'Àrea de Control de Riscos de Mercat, integrada a la Direcció General Adjunta Executiva responsable de Mercats i del Grup Financer, és la unitat responsable de l'estimació del risc de contrapartida associat a l'activitat del Grup "la Caixa" als mercats financers. Les funcions principals que té assignades són:
 - La definició i la implantació de les metodologies de càlcul d'estimació de l'exposició creditícia equivalent.
 - La gestió diària dels contractes de col·laterals ISDA (derivats OTC), GMRA (pacte de recompra) i GMSLA (préstecs de valors).

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La quantificació i la gestió del risc de crèdit derivat de l'operativa de Tresoreria presenten certes peculiaritats, bàsicament pel tipus d'instruments financers utilitzats i pel grau de rapidesa i de flexibilitat que exigeixen les transaccions de Tresoreria.

El control del risc de contrapart del Grup "la Caixa" es du a terme per mitjà d'un sistema integrat que permet de conèixer, en temps real, el límit d'exposició disponible amb qualsevol contrapartida, producte i termini, per a qualsevol entitat del Grup.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

El risc de contrapart relatiu a les operacions de derivats va associat quantitativament al seu risc de mercat, ja que la quantitat que deu la contrapart s'ha de calcular en funció del valor de mercat de les operacions contractades més el seu valor potencial (possible evolució del seu valor en una situació extrema de preus de mercat, d'acord amb la sèrie històrica coneguda d'evolució dels preus i dels tipus de mercat).

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Les principals polítiques i tècniques de mitigació de risc emprades com a part de la gestió diària de les exposicions bancàries són:

- **Contractes ISDA/CMOF.** Contractes marc estandarditzats per emparar l'operativa global de derivats amb una contrapart. Les seves clàusules inclouen explícitament la possibilitat de compensar els fluxos de cobrament i de pagament pendents entre les parts per a tota l'operativa de derivats que cobreixen aquests contractes.
- **Contractes CSA (dipòsits col·lateral).** Són acords en virtut dels quals les parts es comprometen a realitzar un dipòsit d'efectiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada pels productes derivats contractats entre elles, basant-se en un acord de compensació previ inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF. Hi ha més de 70 contractes actius a "la Caixa", la qual cosa implica que l'operativa de derivats estigui col·lateralitzada en un percentatge superior al 99%.
- **Contractes GMRA (col·lateral sobre operacions amb pacte de recompra).** Són acords en virtut dels quals les parts es comprometen a realitzar un dipòsit d'efectiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada per la desviació que es pugui produir entre el valor de l'import meritat per la compravenda simultània de títols i el valor de mercat d'aquests.
- **Clàusules *break-up*.** Permeten, a partir d'un termini determinat de la vida del contracte, formalitzar-ne la resolució anticipada per decisió lliure d'una de les parts. D'aquesta manera, permeten mitigar el risc de contrapart perquè redueixen la durada efectiva dels derivats subjectes a aquesta clàusula.
- **Sistemes de liquidació lliurament contra pagament.** Permeten eliminar el risc de liquidació amb una contrapart ja que la compensació i la liquidació d'una operació es realitzen simultàniament i de manera inseparable. És especialment rellevant el sistema de liquidació CLS, que permet assegurar el lliurament contra pagament quan hi ha fluxos simultanis de cobrament i pagament en diferents divises.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.3. Risc associat a les participacions accionaries

1. Definició i política general

El risc de la cartera de participades del Grup "la Caixa" és el risc associat a la possibilitat d'incórrer en pèrdues pels moviments dels preus de mercat i/o per la fallida (*default*) de les posicions que formen la cartera de participacions accionaries amb un horitzó de mitjà i llarg termini.

En general, el Grup "la Caixa" realitza inversions de caràcter estratègic i desenvolupa una gestió activa de la cartera de participacions a través de la seva participació en els òrgans de govern de les societats participades. Des d'un punt de vista comptable, la inversió en instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació es troba registrada als epígrafs "Participacions" (entitats dependents no consolidables per la seva activitat, multigrup i associades) i "Actius financers disponibles per a la venda (resta de participacions).⁷

Criteria CaixaCorp, S.A. (d'ara endavant, "Criteria"), societat dependent del Grup "la Caixa", gestiona i controla la pràctica totalitat de la cartera de participacions del Grup. El 31 de desembre de 2009 "la Caixa" ostentava una participació del 79,45% a Criteria.

Els objectius principals de Criteria són:

- la creació de valor per a tots els accionistes, per mitjà de la gestió activa d'una cartera d'inversions diversificada,
- ser referència en el mercat europeu, gràcies a la inversió en companyies de referència,
- i ser el vehicle d'expansió internacional de "la Caixa".

En aquest context, el Control del Risc té com a objectiu la identificació, el mesurament i la valoració dels riscos i la consideració permanent d'aquests riscos a la presa de decisions de negoci.

L'àmbit d'actuació de l'anàlisi i la gestió del risc engloba totes les operacions relacionades amb inversions/desinversions vinculades a la gestió i la rendibilització de la cartera inversora. Per tant, la gestió de riscos de la cartera de participacions accionaries, dins de l'estratègia del Grup "la

⁷ Vegeu l'apartat 2 "Informació sobre el risc associat a les participacions accionaries" de la part B d'aquest mateix document per obtenir-ne informació més detallada.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Caixa", encamina totes les seves actuacions amb l'objectiu d'optimitzar el binomi rendibilitat-risc per a l'accionista.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

A Criteria hi ha un Departament de Control del Risc, que reporta a la Comissió d'Auditoria i Control, que és la responsable de vetllar pel compliment dels processos financers i dels sistemes interns de control del risc, segons el que disposa l'article 13.1 del Reglament del Consell d'Administració de Criteria.

Les funcions principals que assumeix el Departament de Control del Risc són les següents:

- Definició de l'estratègia i dels mecanismes d'assumpció i control del risc de la cartera cotitzada: *reporting* a Direcció General i a òrgans de govern.
- Avaluació d'estratègies de l'ús d'instruments derivats per a la gestió del valor de les participacions i el seguiment de l'estratègia de cobertura de riscos aprovada.
- Detecció i gestió dels mesuraments del risc de la cartera assumit (riscos de crèdit, de mercat, etc.) i elaboració d'informes de seguiment.
- Interlocutor intern de Basilea II (capital regulatori i econòmic), per complir els requisits del Protocol en matèria de Comissió d'Inversions de Caixes d'Estalvis.

Els punts anteriors es realitzen en el marc d'un model de coordinació entre Criteria i les Àrees de Gestió Global del Risc (Unitat de Control del Risc de Participades) i de Control de Riscos de Mercat de "la Caixa". Per fer això, la Comissió d'Auditoria i Control s'encarrega de la tutela i l'aprovació totes aquelles matèries relacionades amb el compliment del protocol intern de relacions entre l'accionista majoritari ("la Caixa") i Criteria i les societats del seu Grup.

La prioritat de la Direcció de Criteria és identificar els riscos principals en relació amb els negocis significatius i aplicar les polítiques amb un alt grau de descentralització, atesa la gran varietat de negoci i el seu alt grau d'especialització. Per a l'aplicació de les polítiques i controls esmentats, Criteria disposa dels departaments d'Organització, Control del Risc, Assessoria Jurídica i Compliment Normatiu. Addicionalment, i com a part del procés de millora contínua dels seus sistemes de control intern i amb la finalitat d'assegurar un adequat control dels riscos, Criteria compleix tots els requisits que recull el Manual de Procediments i Controls dissenyats per reduir o eliminar-hi l'exposició.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Finalment, el departament d'Auditoria Interna de Criteria té funcions en relació amb Criteria mateixa i les seves societats participades. L'objectiu de la funció d'Auditoria Interna és examinar i avaluar l'eficàcia i l'adequació al Grup Criteria del sistema de control intern, és a dir, els controls que la Direcció ha dissenyat i implantat. La seva tasca es desenvolupa fonamentalment analitzant el disseny i l'efectivitat del sistema de control intern a les diferents àrees i activitats funcionals de l'organització per informar-ne del funcionament i promoure, si s'escau, per mitjà de recomanacions de valor per al negoci, les millores oportunes per fer-ne un control efectiu a un cost raonable, protegir el patrimoni i optimitzar els recursos disponibles.

La Direcció Executiva de Gestió Global del Risc de "la Caixa" disposa d'una Unitat de Control del Risc de Participades que realitza, amb caràcter ex post i mensualment, una anàlisi de seguiment del risc de posició accionarial emprant les eines sorgides dins del marc de la Circular de Solvència.

Adicionalment, l'Àrea de Control de Riscos de Mercat, que depèn de la Direcció General Adjunta Executiva responsable de Mercats i del Grup Financer, amb la col·laboració de Criteria, integra diàriament dins del seu seguiment de riscos els derivats i el risc de tipus de canvi associats a la cartera de participades, i du a terme un seguiment recurrent dels riscos vinculats a l'operativa de mercats financers associats a les participades financeres.

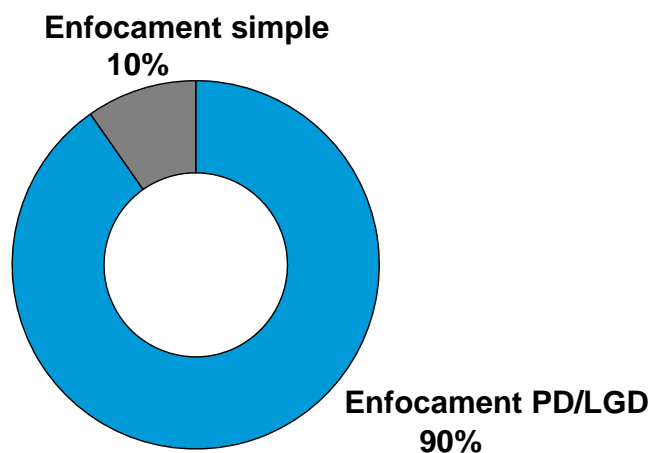
3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El mesurament del risc de les posicions que formen la cartera de participacions es du a terme amb les eines regulatòries disponibles en el marc de Basilea II, és a dir:

- Des del punt de vista del risc implícit a la volatilitat dels preus de mercat, utilitzant models VaR (estimació estadística de les pèrdues màximes potencials a partir de dades històriques sobre l'evolució dels preus dels actius cotitzats).
- Des del punt de vista de l'eventualitat de *default*, aplicant models basats en l'enfocament PD/LGD.
- Aplicant el model estàndard de càlcul en cas que cap dels dos anteriors es pugui aplicar.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

El gràfic següent mostra la distribució de la cartera de participades⁸ (mesurada pel cost comptable), distribuïda per l'enfocament utilitzat en el càlcul de capital regulatori, el 31 de desembre de 2009:

⁸ Per obtenir-ne més informació, vegeu la Taula 5 d'aquest mateix document.

Criteris d'assignació dels diferents enfocaments de mesurament del risc

Dins del marge establert pel Supervisor, i tenint en compte l'incentiu de l'adopció dels mètodes avançats més sensibles al risc que contempla Basilea II, s'exposa tot seguit el criteri d'assignació dels diferents enfocaments de mesurament del risc a les participacions accionaries no inclosa a la cartera de negociació, establert pel Grup "la Caixa":

L'elecció entre l'enfocament PD/LGD i un enfocament de mercat (model intern o simple) dependrà de la classificació comptable de la participació.

En aquest sentit, com a marc general, el Grup "la Caixa" considera que:

- o Per a aquelles participacions no classificades com a disponibles per a la venda, el risc més rellevant és el de *default* i, per tant, s'aplicarà l'enfocament PD/LGD.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- Conseqüentment, per a aquelles inversions considerades disponibles per a la venda el risc més rellevant és el de mercat i, per tant, s'aplicarà l'enfocament de mercat (model intern o simple).

Això no obstant, en aquelles participacions disponibles per a la venda de caràcter estratègic per a "la Caixa" i en aquelles que tinguin una vinculació a llarg termini en la seva gestió s'aplica l'enfocament PD/LGD.

Aquestes mesures regulatòries es complementen amb altres mesures, com ara:

- Cotitzacions dels CDS dels actius en cartera, en què es comparen les PD implícites i les PD internes.
- Anàlisi d'evolució de CDS de les participades i dels països en què concentren les seves activitats aquestes participades. Aquesta anàlisi inclou un informe d'alarmes que té l'objectiu de detectar els deterioraments crediticis cotitzats pel mercat que no recullen les agències de qualificació.
- Índex de liquiditat dels actius en cartera.
- Índex d'*Herfindahl* per a la concentració de cartera.
- Comparativa de volatilitats entre els actius en cartera i el mercat.
- Simulacions amb la finalitat de detectar esdeveniments de cua o *tail risk* en la valoració dels actius.
- Índex de correlació dels actius en cartera davant del mercat (en moment d'estrès i en moments normals).
- Comparativa del risc (mesurat en VAR) dels actius en cartera davant de hòldings similars a Critería.
- Anàlisis qualitatives del tractaments de carteres i les polítiques de control de les participades financeres.

Així mateix, es realitza un seguiment continuat d'aquests indicadors amb la finalitat de poder prendre en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia del Grup "la Caixa".

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Adicionalment, l'Àrea de Control de Riscos de Mercat de "la Caixa", en coordinació amb Criteria, du a terme un seguiment recurrent dels riscos vinculats a l'operativa de mercats associats a les participades financeres en els àmbits següents:

- o Anàlisi periòdica de carteres d'instruments financers (*trading, available for sale i held to maturity*): valoració d'actius, anàlisi d'evolucions, detecció de riscos associats i/o potencials minusvàlues, i impacte comptable en el compte de resultats i en patrimoni.
- o Anàlisi de polítiques, procediments i metodologies de control, seguiment i mitigació dels riscos de mercat associats a l'activitat de negociació, al risc de tipus d'interès estructural del balanç i al risc de liquiditat, així com al risc de contrapartida vinculat a l'operativa de mercats.

Aquestes mesures i el seu desenvolupament són necessaris per fer el seguiment de la gestió de la cartera de participades i per a la presa de decisions estratègiques, referents a la composició de la cartera, efectuada per l'Alta Direcció del Grup "la Caixa".

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

- o **Risc de tipus de canvi**

La política de l'Entitat és cobrir els elements que afecten el compte de resultats. Per tant, es procedeix a cobrir els fluxos d'efectiu, mentre que no cobreix les posicions accionaries ja que les considera participacions amb caràcter permanent.

- o **Risc de tipus d'interès**

El risc es deriva bàsicament de l'activitat financera, asseguradora i de l'endeutament mateix del Grup. Els riscos associats a aquests actius financers s'avaluen periòdicament en funció de les condicions de mercat de cada moment per a la presa de decisions de contractació de nous derivats de cobertura de fluxos d'efectiu o modificació de les condicions de variabilitat dels préstecs, per exemple subscriuint préstecs a tipus fix. A l'exercici 2009, Criteria va refinançar part del seu endeutament amb "la Caixa" per mitjà de la contractació amb aquesta mateixa Entitat de dos préstecs, a un tipus fix d'interès, de 1.000 milions d'euros cadascun i un venciment a 4 i 7 anys. Adicionalment, s'ha fet una emissió de bons simples per import de 1.000 milions d'euros amb un venciment de 5 anys. El 31 de desembre el deute de Criteria a tipus fix és d'un 64% en comparació del 36% variable.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.4. Risc de mercat de la cartera de negociació

1.2.4.1. Risc de mercat

1. Definició i política general

El Grup "la Caixa" està subjecte al risc de mercat de la cartera de negociació per moviments desfavorables dels factors de risc següents: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions i mercaderies, inflació, volatilitat i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions de renda fixa privada.

Els factors de risc es gestionen en funció de la relació rendibilitat-risc determinada per les condicions i les expectatives del mercat i en l'entorn de l'estructura de límits i el marc operatiu autoritzat.

Per gestionar aquest risc, el Grup "la Caixa" aplica models interns per calcular els recursos propis regulatoris per risc de mercat de la cartera de negociació, per risc de tipus de canvi i d'or, i per risc de preu de matèries primeres, des que el dia 13 de desembre de 2007 el Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a aplicar-los.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

L'Àrea de Control de Riscos de Mercat, en dependència de la Direcció General Adjunta Executiva responsable de l'Àrea de Mercats i del Grup Financer, és responsable d'efectuar el seguiment del risc de mercat de la cartera de negociació i l'estimació del risc de contrapart i del risc operacional associat a l'activitat a mercats financers.

Aquesta àrea realitza diàriament un seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat a les posicions (resultat diari *marked-to-market*), la quantificació del risc de mercat assumit, el seguiment del compliment dels límits globals de *Value at Risk* (d'ara endavant, "VaR") i de sensibilitats aprovats per la Direcció, i l'anàlisi de la relació resultat obtingut davant del risc assumit. D'aquesta manera, diàriament es reporta un informe de control a l'Alta Direcció, als responsables de gestió i a Auditoria Interna.

Per la seva banda, la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc actua des d'un punt de vista organitzatiu i funcional de manera independent de les àrees prenedores del risc per reforçar l'autonomia de les tasques que fa de gestió, de seguiment i de control d'aquest risc, i mira de

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

facilitar, des d'una visió general, una gestió integral dels diferents riscos. Així mateix, la seva tasca s'orienta cap a la configuració d'un perfil de riscos d'acord amb els objectius estratègics del Grup.

Adicionalment, Criteria té la seva pròpia Àrea de Control de Risc, emmarcada a la Unitat d'Auditoria Interna, amb funcions segregades, i està en contacte permanent amb la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La mesura de risc de mercat de referència és el VaR al 99% amb un horitzó temporal d'un dia. El VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions següents:

- VaR Paramètric amb una matriu de covariàncies calculada amb 75 dies efectius.
- VaR Paramètric amb una matriu de covariàncies derivada d'un històric d'un any i pesos iguals.
- VaR Històric amb una finestra temporal d'un any.

Adicionalment, atès que l'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar una evolució desfavorable dels preus cotitzats al mercat, es completa la quantificació del risc amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments a la volatilitat del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa privada (*Spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es realitza tenint en compte la potencial menor liquiditat d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99%.

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es realitzen dues proves de *back test* (brut i net), que consisteixen a comparar els resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR. A més, es duen a terme exercicis d'*stress test* sobre el valor de les posicions de Tresoreria, que permeten estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Com a part dels necessaris seguiment i control dels riscos de mercat assumits, el Consell d'Administració i, amb la seva delegació i de manera més restringida, la Direcció General aproven una estructura de límits globals de VaR i sensibilitats per a l'activitat d'assumpció de risc de mercat. En aquest sentit s'estableixen les tipologies de límits següents:

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Límit global.** El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan responsable de determinar el nivell màxim de risc de mercat assumible per a l'operativa de gestió tesorera de l'Entitat.
- **Límit a l'operativa de Tresoreria.** En línia amb el marc general determinat pel Consell d'Administració, la Direcció General o la Direcció General Adjunta Executiva responsable de Mercats i del Grup Financer tenen la facultat de desenvolupar el detall de l'estructura de límits de risc de mercat i de determinar menors nivells de risc màxim si així ho aconsellen les circumstàncies de mercat i/o l'enfocament de gestió aprovat. D'acord amb aquesta base, s'han establert límits específics per a aquesta operativa, tant de caràcter global (*VaR*, *Stop Loss*, *stress test*) com per factor de risc.
- **Límit dels derivats de negociació de Criteria.** El juny de 2008 el Consell d'Administració de Criteria va desenvolupar, al seu torn, el marc general establert, que aprova un límit específic per a l'activitat de negociació a mercats de l'entitat esmentada, gestionada amb criteris de gestió del risc de mercat i inclosa al model intern de risc de mercat. Aquest límit ha estat rebaixat el gener de 2009 pel Comitè Global del Risc de "la Caixa".

1.2.4.2. Risc de canvi

En particular, la gestió del risc de tipus de canvi generat per l'operativa del balanç en divisa és responsabilitat de la Sotsdirecció General de Mercats, que exerceix aquesta funció a través de l'activitat de cobertura en els mercats que realitza l'Àrea de Tresoreria. La gestió es du a terme d'acord amb la premissa de minimitzar els riscos de canvi assumits, fet que explica la reduïda o pràcticament nul·la exposició de "la Caixa" a aquest risc de mercat.

També com a conseqüència de la gestió activa del risc de canvi per part de l'Àrea de Tresoreria, les petites posicions romanents en moneda estrangera es mantenen majoritàriament davant d'entitats de crèdit i en divises de primera línia (com ara el dòlar, la lliura esterlina o el franc suís), i les metodologies de quantificació emprades són les mateixes i s'apliquen conjuntament amb els mesuraments de risc propis del conjunt de l'activitat de tresoreria.

Adicionalment, el 31 de desembre de 2009 Criteria mantenia posicions en dòlars de Hong Kong per la seva participació a The Bank of East Asia, Ltd. i en pesos mexicans per la seva participació a Grupo Financiero Inbursa.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.5. Risc operacional

1. Definició i política general

Constitueixen una font de risc operacional tots els esdeveniments que poden generar una pèrdua a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o successos externs. El risc operacional és inherent a totes les activitats de negoci i, malgrat que no es pot eliminar totalment, es pot gestionar, mitigar i, de vegades, assegurar.

L'objectiu global del Grup "la Caixa" pel que fa a la gestió del risc operacional és millorar la qualitat de la gestió del negoci aportant informació sobre riscos operacionals que permeti prendre decisions que assegurin la continuïtat de l'organització a llarg termini, la millora dels processos i la qualitat del servei al client, tant si és intern com extern, complint amb el marc regulatori establert i optimitzant el consum de capital.

El Grup disposa d'un "Marc de Gestió del Risc Operacional", aprovat per l'Alta Direcció, en què es defineixen els objectius, les polítiques i el model de gestió, i també les metodologies d'avaluació del risc operacional al Grup, i s'estableix l'evolució progressiva des del model estàndard de mesurament cap a l'adopció de models avançats (AMA).

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan màxim que determina la política de risc del Grup. És informat per l'Alta Direcció sobre les línies estratègiques d'actuació per gestionar el risc operacional i acorda el mètode que cal aplicar per determinar el càlcul de capital regulatori.

El model organitzatiu de "la Caixa" relatiu al risc operacional es basa en tres nivells de responsabilitat independents:

- **Àrees de Negoci i de Suport.** Són responsables d'identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar sobre els riscos operacionals de la seva activitat.
- **Direcció de Risc Operacional.** És responsable de definir, estandarditzar i implementar el model de gestió, mesurament i control del risc operacional. A més a més, ofereix suport a les àrees de negoci i consolida la informació sobre els riscos operacionals de tota l'Entitat per reportar a l'Alta Direcció, al Comitè de Gestió Global del Risc i a tots els

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

nivells de l'Entitat que correspongui. Està integrada a l'Àrea de Metodologies i Models de Risc de Crèdit.

- **Auditoria Interna.** És l'àrea responsable de supervisar el compliment del Marc de Gestió i la implantació dels procediments d'avaluació, control i gestió del risc operacional establerts.

Addicionalment, al nivell més alt, l'Alta Direcció i el Comitè Global del Risc són els responsables de definir les línies estratègiques d'actuació i de fer el seguiment del perfil de risc operacional, dels principals esdeveniments de pèrdua i de les accions que cal desenvolupar per mitigar-los.

Finalment, el control i la gestió global del risc operacional s'exerceix a través de la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos (dependent de la Direcció General Adjunta Executiva responsable dels riscos del Grup), unitat de control global en què es materialitzen les funcions d'independència requerides per la Circular de Solvència. Els objectius d'aquesta unitat són identificar, valorar i integrar les diferents exposicions per risc operacional amb la resta de riscos, tot plegat des d'una perspectiva global del Grup "la Caixa" i d'acord amb l'estratègia de gestió establerta per l'Alta Direcció.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El model de gestió del risc operacional defineix un procés continu format per tres etapes:

- **Identificació i detecció de tots els riscos** (actuals i potencials), a partir de tècniques qualitatives (opinió d'experts de processos i indicadors de risc).
- **Avaluació del risc operacional**, amb la integració de tècniques qualitatives (autoavaluació per part dels experts de processos sobre la freqüència i l'impacte econòmic en cas que es materialitzin els riscos operacionals identificats) i quantitatives (dades reals de pèrdues registrades a la base de dades d'esdeveniments operacionals) per avaluar els impactes i els escenaris potencials de risc, les accions per mitigar-los i el càlcul del consum de capital.
- **Gestió activa del perfil de risc**, que implica la presa de decisions per mitigar-los (establir nous controls, desenvolupar plans de continuïtat de negoci, reenginyeria de processos, noves cobertures per assegurances, etc.).

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Mitjançant l'aplicació de tècniques de control i mitigació, el Grup "la Caixa" du a terme una gestió activa del perfil de risc de l'Entitat, prevenint i millorant de manera contínua la gestió de risc operacional.

En aquest sentit, quan es considera necessari, "la Caixa" transfereix el risc a tercers mitjançant la contractació de pòlisses d'assegurança destinades a cobrir els elements del patrimoni del Grup "la Caixa" (locals, immobles, equips informàtics, magatzems, etc.) i l'activitat de negoci (responsabilitat civil, infidelitats, frau, etc.).

Adicionalment, en l'exercici 2004 es va crear la Unitat de Continuïtat de Negoci adscrita a la Direcció Executiva de Serveis Informàtics amb l'objectiu d'impulsar la implantació d'infraestructures, processos i procediments per millorar els plans de continuïtat de negoci i els plans de contingència tecnològica per tal de reduir els efectes dels esdeveniments operacionals que poden provocar interrupcions severes del servei.

1.2.6. *Risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació*

1. Definició i política general

El risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació es coneix també com a risc de tipus d'interès estructural de balanç i és inherent al negoci bancari. Aquest risc es produeix quan els canvis a l'estructura de la corba de tipus de mercat afecten les masses d'actiu i passiu i en provoquen la renovació a tipus diferents dels anteriors amb efectes en el valor econòmic i en el marge financer del Grup.

El Grup "la Caixa" gestiona aquest risc per tal d'assolir un objectiu doble: d'una banda, reduir la sensibilitat del marge financer a les variacions dels tipus d'interès i, de l'altra, conservar el valor econòmic del Grup "la Caixa".

S'han establert límits de risc consistents amb aquests objectius tant en termes de marge financer com de valor econòmic. Quant al marge financer, s'ha establert un límit de sensibilitat a aquest marge, que s'obté de la diferència entre el marge financer registrat d'acord amb els tipus implícits i el que es registra d'acord amb dos escenaris d'increment i de reducció de tipus. Pel que fa al

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

valor econòmic, també s'ha establert un límit del VaR de balanç (mesurat en termes de capital econòmic, amb un horitzó temporal de 20 dies i un nivell de confiança del 99%).

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

La Direcció d'Àrea d'Anàlisi de Risc de Balanç, en dependència de la Sotsdirecció General de Mercats, s'encarrega d'analitzar aquest risc i de proposar al Comitè de Gestió d'Actius i Passius (COAP) les operacions de cobertura d'acord amb els objectius descrits anteriorment.

Adicionalment, el COAP es reuneix amb una periodicitat mensual, i d'acord amb la informació subministrada per la Sotsdirecció General de Mercats, fa el seguiment, l'anàlisi i les propostes de la gestió dels riscos de tipus d'interès i de canvi estructural per al Comitè de Gestió Global de Riscos i/o Comitè de Direcció. El contingut de l'informe se centra en les sensibilitats, l'evolució prevista de les corbes, el compliment de límits VaR i de marge, i les projeccions de marge. Part de la informació elaborada per al COAP es distribueix a la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos per fer-ne el seguiment i el *reporting*.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

Per fer el mesurament, el seguiment i el control del risc estructural, la Sotsdirecció General de Mercats aplica les metodologies següents:

- o **Gap estàtic.** Mostra la distribució de venciments i revisions de tipus d'interès, en una data determinada, de les masses sensibles del balanç. Per a les hipòtesis de cancel·lació anticipada, s'utilitzen models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables de comportament dels clients, dels productes mateixos, d'estacionalitat i de variables macroeconòmiques. Per a les masses sense venciment contractual, se n'analitza la sensibilitat als tipus d'interès, juntament amb el termini de venciment esperat, considerant la possibilitat que té el client de cancel·lar anticipadament els seus productes basada en l'experiència històrica.
- o **Sensibilitat del marge d'interessos.** Mostra l'impacte en la revisió de les operacions del balanç provocades per canvis a la corba de tipus d'interès. Aquesta sensibilitat s'obté de comparar la simulació del marge financer en funció de diferents escenaris de tipus d'interès. L'escenari més probable, que s'obté a partir dels tipus implícits de mercat, es compara amb altres escenaris de reducció o increment de tipus i de moviments en el pendent de la corba.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Sensibilitat del valor econòmic.** És la sensibilitat del valor econòmic als tipus d'interès, que mesura quin seria l'impacte en el valor actual del balanç davant de variacions dels tipus d'interès. La sensibilitat del marge financer i del valor econòmic són mesuraments que es complementen i que fan possible una visió global del risc estructural, més centrada en el curt i en el mitjà termini, en el primer cas, i en el mitjà i en el llarg termini, en el segon.
- **Mesures VaR.** S'utilitza la mateixa metodologia que la que s'aplica per a les posicions de tresoreria.
- **Marge d'interessos en risc (*Earnings at risk*).** Permet obtenir la pèrdua màxima per a un nombre determinat d'escenaris. A "la Caixa" aquesta mesura es calcula per a un període d'1 i 2 anys.

El risc de tipus d'interès de balanç assumit per "la Caixa" és marcadament inferior als nivells considerats com a significatius (*outliers*), segons les propostes de Basilea II. Sense perjudici d'això, "la Caixa" continua fent un conjunt d'actuacions relatives a la intensificació del seguiment i a la gestió del risc de tipus d'interès estructural del balanç.

Pel que fa a les eines i als sistemes de mesurament, s'obté informació rellevant en l'àmbit de transacció de les operacions del balanç sensible de l'Entitat a partir de cadascuna de les aplicacions informàtiques que gestionen els diferents productes. D'acord amb aquesta informació es preparen bases de dades amb un cert grau d'agregació per accelerar els càlculs i sense perdre qualitat d'informació.

L'aplicació de gestió d'actius i passius es parametriza per recollir adequadament les especificitats financeres dels productes del balanç, incorporant-hi models de comportament dels clients d'acord amb informació històrica (models de prepagaments). A més a més, l'eina s'alimenta amb el creixement pressupostat al pla financer (volums, productes i marges) i amb informació dels diferents escenaris de mercat (corbes de tipus d'interès i de tipus de canvi) per fer una estimació adequada dels riscos. En aquesta eina es realitza el mesurament dels gaps estàtics i les projeccions del marge financer.

Per a tot allò relacionat amb mesures de sensibilitat del valor econòmic i VaR s'utilitzen les mateixes eines i la mateixa metodologia que les que aplica l'Àrea de Control de Riscos de Mercat per fer el seguiment, el mesurament i el control dels riscos de tresoreria.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Per assolir els objectius establerts en la gestió del risc de tipus d'interès estructural, se'n fa una gestió activa contractant en els mercats financers operacions de cobertura addicionals⁸ a les cobertures naturals generades en el balanç mateix, derivades de la complementarietat de la sensibilitat a variacions dels tipus d'interès de les operacions d'actiu i de passiu realitzades amb els clients.

⁸ Vegeu el punt 3.2.2 de la nota 3 "Gestió del risc" dels comptes anuals corresponents a l'exercici 2009.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Informació sobre els recursos propis computables

2.1. Resum de les principals característiques i condicions dels elements computats com a recursos propis bàsics, de segona categoria i auxiliars

Al Capítol Tercer de la Circular de Solvència s'estableixen les normes per determinar el volum de recursos propis que els grups consolidables d'entitats de crèdit han de mantenir, i es defineixen les partides del balanç consolidat que constitueixen els recursos propis computables. Es distingeixen tres categories dins dels recursos propis computables.

1. Recursos propis bàsics (Tier 1)

Els recursos propis bàsics conformen l'element més important del conjunt de recursos propis, conegut internacionalment com a *Tier 1*. Es caracteritzen per la disponibilitat per ser utilitzats immediatament i sense cap restricció per cobrir pèrdues en el moment que es produeixen. Per la naturalesa i les característiques dels elements que els componen, els recursos propis bàsics mostren un alt grau d'estabilitat i permanència en el temps.

Dins d'aquest conjunt es distingeix el *Core Capital*, format, principalment, per l'agregació del fons de dotació, les reserves, els resultats de l'exercici corrent destinats a l'increment de reserves, deduïda l'aportació a l'Obra Social, i els interessos minoritaris. El *Core Capital* inclou també la deducció del fons de comerç i de la resta d'actius intangibles.

Els recursos propis bàsics (*Tier 1*) estan formats per l'agregació del *Core Capital* i les participacions preferents,⁹ net de les deduccions del 50% de les participacions significatives en entitats financeres i asseguradores, i de l'excés de pèrdues esperades en exposicions valuades d'acord amb enfocaments IRB respecte a les provisions per insolvències. La normativa permet determinar la deducció associada a les participacions en entitats asseguradores a partir del marge de solvència mínim exigible a aquestes entitats.

⁹ Vegeu la nota 20.4 "Passius subordinats" dels comptes anuals corresponents a l'exercici 2009 per obtenir informació més detallada de les emissions de participacions preferents realitzades pel Grup "la Caixa". Vegeu-ne també els prospectes a la pàgina web de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (www.cnmv.es).

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Recursos propis de segona categoria (Tier 2)

La segona categoria de recursos propis es caracteritza per tenir un grau de permanència i d'estabilitat menor que els recursos propis bàsics. En l'àmbit internacional, aquest conjunt de recursos propis es coneix com a *Tier 2*.

Els components dels recursos propis de segona categoria inclouen els finançaments subordinats,¹⁰ les reserves de revalorització d'immobles i els fons genèrics d'insolvències (parcialment). Inclouen també una deducció del 50% tant de les participacions significatives en entitats financeres i asseguradores, com l'excés de pèrdues esperades en exposicions valuades d'acord amb l'enfocament IRB respecte a les provisions per insolvències. Així mateix, inclou les deduccions per excés de participacions qualificades en entitats no financeres ni asseguradores.

3. Recursos propis auxiliars (Tier 3)

La reduïda importància relativa, dins de l'estructura del perfil de risc del Grup, del risc de preu associat a la cartera de negociació i del risc de canvi no fa necessària la utilització d'aquesta tipologia de recursos propis.

Hi ha una sèrie de limitacions en el còmput dels diferents elements i components que conformen els recursos propis computables, els més rellevants dels quals són els que s'exposen tot seguit:

- El *Core Capital* ha de representar, com a mínim, el 50% dels recursos propis bàsics.
- El conjunt de recursos propis de segona categoria no pot superar l'import total dels recursos propis bàsics.
- El còmput dels interessos minoritaris, de les participacions preferents, del finançament subordinat i de l'excés de provisions per insolvències per sobre de la pèrdua esperada està subjecte a determinades limitacions quantitatives i qualitatives.

¹⁰ Vegeu la nota 20.4 "Passius subordinats" dels comptes anuals corresponents a l'exercici 2009 per obtenir informació més detallada de les emissions de finançament subordinat realitzades pel Grup "la Caixa". Vegeu-ne també els prospectes a la pàgina web de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (www.cnmv.es).

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2.2. Import dels recursos propis

Tot seguit es mostra el detall dels recursos propis computables del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

	Import	Ràtio s/RWA
Total fons propis comptables	16.696.054	
Capital o fons de dotació	3.006	
Reserves	15.183.404	
Resultat atribuït al Grup	1.509.644	
Aportació a l'Obra Social ⁽¹⁾	(425.000)	
Interessos minoritaris	2.391.226	
Fons de comerç i actius immaterials ⁽²⁾	(4.542.331)	
Ajustos (reserves de revalorització d'actius i altres) ⁽³⁾	(384.587)	
Core Capital	13.735.362	8,7%
Participacions preferents	4.897.586	
Deduccions per inversions en entitats financeres i asseguradores	(1.646.554)	
Participacions en entitats financeres	(1.281.546)	
Participacions en entitats asseguradores	(365.008)	
Deduccions per pèrdues esperades i altres	(635.900)	
Subtotal Recursos Propis Bàsics (Tier 1)	16.350.494	10,4%
Reserves de revalorització d'actius ⁽³⁾	461.249	
Finançaments subordinats ⁽⁴⁾	3.195.219	
Fons genèrics d'insolvències (mètode estàndard)	270.056	
Fons de l'Obra Social (invertit en immobles)	162.076	
Deduccions per inversions en entitats financeres i asseguradores	(1.646.553)	
Participacions en entitats financeres	(1.281.546)	
Participacions en entitats asseguradores	(365.007)	
Deducció per participacions qualificades	(1.008.377)	
Deduccions per pèrdues esperades i altres	(529.944)	
Subtotal Recursos de Segona Categoria (Tier 2)	903.726	
Total Recursos Propis Computables	17.254.220	11,0%
Actius ponderats per risc (RWA)	157.534.088	
Recursos propis mínims (coeficient 8%)	12.602.727	
Requeriments de recursos propis	12.581.462	
<i>Risc de crèdit</i>	10.768.696	
<i>Risc de les participacions accionaries</i>	989.354	
<i>Risc de la cartera de negociació i risc de tipus de canvi</i>	51.249	
<i>Risc operacional</i>	772.163	
Requeriments de recursos propis addicionals ⁽⁵⁾	21.265	
Superàvit de Recursos Propis	4.651.493	

(1) Sobre el resultat de l'exercici 2009.

(2) Inclou els actius intangibles incorporats al valor en llibres de la participació en entitats associades i multigrup nets d'impactes fiscals.

(3) Majoritàriament inclosos com a recursos propis de segona categoria.

(4) Valor brut: 4.718 milions d'euros; valor computable: 3.195 milions d'euros. La diferència entre aquests valors és causada, segons s'estableix a la Circular de Solvència, per una reducció anual del 20% en l'import computable com a recursos propis a partir del cinquè any anterior al venciment d'una emissió subordinada. No inclou els interessos meritats ni les emissions realitzades per VidaCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros.

(5) Requeriments corresponents a entitats consolidables subjectes a una normativa específica d'acord amb el que indica la Norma Sisena de la Circular de Solvència.

Taula 2 – Recursos Propis Computables

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

D'acord amb la disposició transitòria vuitena de la Circular de Solvència, les entitats autoritzades per a la utilització del mètode IRB mantindran uns requeriments de recursos propis iguals o superiors al 90% durant el 2008 i al 80% durant el 2009 de l'import total dels recursos propis mínims que serien exigibles a l'Entitat en cas que es mantingués vigent la regulació el 31 de desembre de 2007. El 31 de desembre de 2009 no s'havia produït cap exigència addicional de recursos propis per aquest concepte en el Grup "la Caixa".

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

3. Informació sobre els requeriments de recursos propis

En aquest epígraf es detalla l'import dels requeriments de recursos propis mínims del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009 per a cada tipologia de risc considerada.

3.1. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit

Tot seguit es detallen els requeriments de recursos propis (d'ara endavant, RRPP) per risc de crèdit del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009, corresponents a l'aplicació del mètode estàndard. Aquesta informació es presenta tenint en compte les categories d'exposició previstes a la Circular de Solvència.

En milers d'euros

Categoria de risc – mètode estàndard	Requeriments de recursos propis
Administracions centrals i bancs centrals	33.093
Administracions regionals i autoritats locals	99.771
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	47.660
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	161.832
Empreses	2.375.054
Minoristes	301.122
Exposicions garantides per béns immobles	183.896
Exposicions en situació de mora	485.263
Altres exposicions	399.322
Total requeriments per risc de crèdit calculats pel mètode estàndard	4.087.013

Taula 3 – Requeriments de RRPP per categoria d'exposició

Tot seguit es presenta l'import dels requeriments de recursos propis per risc de crèdit del Grup "la Caixa", el 31 de desembre de 2009, tenint en compte cadascuna de les categories d'exposició a les quals s'ha aplicat el mètode basat en qualificacions internes.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Categoria de risc – mètode IRB	Requeriments de recursos propis
Empreses	4.260.093
Minoristes	2.421.590
- Cobertes amb hipoteques sobre immobles	1.683.353
- Exposicions minoristes renovables elegibles	80.223
- Altres exposicions minoristes	658.014
Total requeriments per risc de crèdit calculats pel mètode basat en qualificacions internes	6.681.683

Taula 4 – Requeriments de RRPP per categoria d'exposició

3.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries

Tot seguit figura el desglossament de l'exposició i els requeriments de recursos propis corresponents a la cartera de renda variable. Aquesta informació es presenta detallada en funció dels mètodes de càlcul previstos a la Circular de Solvència, i també en funció de la categoria dels instruments de renda variable.¹¹

En milers d'euros

	Exposició	Requeriments de recursos propis
En funció del mètode de càlcul		
Mètode simple de ponderació del risc	329.583	87.344
Mètode PD/LGD	8.643.761	867.455
Mètode de models interns	287.626	34.555
Total	9.260.970	989.354
En funció de la categoria		
Instruments cotitzats	8.712.435	866.654
Instruments no cotitzats inclosos a carteres suficientment diversificades	-	-
Altres instruments no cotitzats	548.535	122.700
Total	9.260.970	989.354

Taula 5 – Requeriments de la cartera de participacions accionaries

¹¹ Vegeu l'apartat 2 "Informació sobre el risc associat a la cartera de participacions accionaries" de la part B d'aquest mateix document.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

3.3. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, i per risc de canvi i de la posició en or

A la taula següent es detallen els requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart el 31 de desembre de 2009, que ja estan inclosos a l'import total de requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit¹².

En milers d'euros

Mètode aplicat	Requeriments de RRPP de la cartera de negociació	Requeriment total de recursos propis
Mètode estàndard	5.670	234.962
Mètode basat en qualificacions internes (IRB)	8.627	61.297
Total requeriments de recursos propis per risc de contrapart	14.297	296.259

Taula 6 – Requeriments de RRPP per risc de contrapart

A continuació es presenta el desglossament dels requeriments de recursos propis per raó de risc de posició de la cartera de negociació i risc de canvi i de la posició en or, el 31 de desembre de 2008, tenint en compte el mètode aplicat per fer-ne el càlcul.

En milers d'euros

	Mètode estàndard ⁽¹⁾	Mètode intern	Total
Risc de posició de la cartera de renda fixa de negociació	1.363	32.629	33.992
Risc de posició en accions i participacions	2.279	9.916	12.195
Risc per posicions en matèries primeres	-	3.768	3.768
Risc de tipus de canvi i de la posició en or	-	6.375	6.375
Ajust per correlació entre factors ⁽²⁾	-	(5.081)	(5.081)
Total requeriments de recursos propis	3.642	47.607	51.249

(1) Requeriments de recursos propis calculats d'acord amb el tractament general de risc específic (mètode estàndard).

(2) Aplicable únicament en el cas d'utilització de mètodes interns.

Taula 7 – Requeriments de RRPP per risc de posició de la cartera de negociació i per risc de canvi

¹² Vegeu l'apartat 3.1 "Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit" de la part A d'aquest mateix document.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

El 31 de desembre de 2009 els requeriments de recursos propis per risc de liquidació de la cartera de negociació són nuls.

3.4. Requeriments de recursos propis mínims per risc operacional

L'import dels requeriments de recursos propis per raó de risc operacional al Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009, calculat mitjançant l'aplicació del mètode estàndard, és de 772.163 milers d'euros.

3.5. Procediment aplicat per avaluar la suficiència del capital intern

El desembre de 2005 el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar el pla director de desenvolupament d'un model de capital econòmic, que estableix que l'Entitat ha de disposar d'un model integrat que mesuri, amb criteri propi, el conjunt de riscos als quals es troba sotmesa l'activitat del Grup.

El model de capital econòmic és la base de l'estimació interna d'exigències de recursos propis que complementa la visió reguladora de la solvència. Aquestes mesures formen part del Quadre de Comandament de Riscos amb el qual l'Alta Direcció fa un seguiment periòdic de l'evolució del risc i la solvència.

El nivell de capitalització d'una entitat i el perfil de riscos assumits, mesurat en termes d'exigències de capital, defineixen la solvència d'una entitat i la seva qualitat creditícia. En aquest sentit, l'objectiu de "la Caixa" és disposar de suficients fons propis o capital per poder cobrir eventuais pèrdues inesperades.

Es distingeixen les mesures de capital següents:

- **Capital regulatori.** Capital que l'Entitat ha de mantenir per fer front a les exigències de l'organisme supervisor, corresponents al Pilar 1 de Basilea II. Té com a objectiu evitar la fallida de l'Entitat, protegint els interessos dels clients i dels titulars del deute sènior.
- **Capital econòmic.** Es tracta del capital del qual l'Entitat hauria de disposar per poder assumir les pèrdues inesperades que es poguessin produir i que podrien posar en perill la continuïtat del negoci del Grup "la Caixa". És una estimació pròpia que s'ajusta en funció del nivell mateix de tolerància al risc, del volum i del tipus d'activitat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En aquest sentit, és responsabilitat del Consell d'Administració i de la Direcció de l'Entitat assegurar que en qualsevol circumstància hi hagi un nivell suficient de fons propis que permeti fer front a qualsevol esdeveniment, amb un altíssim nivell de confiança.

D'aquesta manera, el capital econòmic no és un substitutiu del capital regulatori, sinó que és un complement a la visió reguladora de solvència per aproximar-se més al perfil de riscos real que assumeix "la Caixa" i per incorporar riscos no considerats o considerats parcialment a les exigències regulatòries. A més dels riscos que ja té en compte el Pilar 1 (risc de crèdit, de mercat i operacional), s'hi inclouen el risc de tipus d'interès estructural, de liquiditat i altres riscos (el risc de negoci, el risc reputacional, de concentració, l'assegurador i el de compromisos per pensions).

Basilea II incorpora, al seu Pilar 2, un marc de revisió per part del Supervisor. La Circular de Solvència concreta aquest marc per mitjà de l'establiment d'un Procés d'Autoavaluació del Capital (d'ara endavant, "PAC") que han de seguir totes les entitats de crèdit i tots els grups consolidables d'entitats de crèdit espanyoles. El PAC té la finalitat de millorar la gestió interna dels riscos per part de les entitats amb l'objectiu de garantir la correlació efectiva entre els seus nivells de capital i els seus perfils de risc corresponents. Les entitats espanyoles estan obligades a presentar anualment al Banc d'Espanya un Informe d'Autoavaluació del Capital (d'ara endavant, "IAC"), que recull tots els aspectes qualitius i quantitius rellevants del PAC.

El Grup "la Caixa" ha dissenyat el PAC d'acord amb les directrius que conté la Guia elaborada pel Banc d'Espanya. En aquest sentit, el PAC que el Grup "la Caixa" ha dut a terme es concreta en les actuacions següents:

- o Revisió sistemàtica de l'organització de la funció de riscos i dels procediments i les metodologies de gestió del risc.
- o Anàlisi quantitativa exhaustiva de cadascun dels riscos considerats al Pilar 1 i també d'aquells altres riscos inherents a l'activitat bancària per al mesurament dels quals, per diverses raons, el Pilar 1 no estableix cap metodologia. És el cas, per exemple, del risc estructural de balanç o del risc de liquiditat.
- o Elaboració d'escenaris de tensió per avaluar la suficiència dels recursos propis del Grup "la Caixa" en situacions extremes.
- o Disseny de plans de contingència per a situacions de tensió. En particular, es revisen les fonts disponibles de recursos propis addicionals.
- o Finalment, es plantegen actuacions de millora dels processos de gestió del risc i de l'organització de la funció de riscos.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En el procediment d'avaluació de suficiència de capital, l'estimació interna del capital total necessari per al Grup "la Caixa" s'obté a partir de la suma de les necessitats de capital individuals per a cada tipologia de risc, que han estat obtingudes d'acord amb els mètodes aplicables en cada cas.

L'avaluació de la suficiència de capital inclou una anàlisi d'escenaris que podrien generar tensió en la solvència de l'Entitat i afectar-ne de manera significativa el resultat de les operacions. L'anàlisi d'escenaris es desenvolupa mitjançant el disseny d'un escenari central, en què se suposa una situació macroeconòmica normal, que permet posar en context els escenaris de tensió; i de dos escenaris de tensió amb poques probabilitats de materialitzar-se, que han estat escollits perquè suposen una combinació d'impactes que serien especialment estressants per al negoci.

A partir d'aquests escenaris es realitza una sèrie de projeccions a tres anys en l'evolució de l'exposició (EAD, pel seu acrònim en anglès: *Exposure At Default*) i en els paràmetres de risc (PD, *Probability of Default*, i LGD, *Loss Given Default*), que permeten estimar l'evolució de la solvència del Grup "la Caixa" i també de les necessitats de capital en termes regulatoris i econòmics. D'aquesta manera es realitza la planificació de capital i s'avalua la suficiència de capital.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

B. INFORMACIÓ QUALITATIVA I QUANTITATIVA DE RISCOS

1. Informació sobre els riscos de crèdit i de dilució.....	49
1.1. Requeriments generals.....	49
1.1.1. Exposició al risc de crèdit i de dilució	49
1.1.1.1. Definicions comptables de morositat i posicions deteriorades.....	49
1.1.1.2. Descripció dels mètodes per determinar les correccions per deteriorament.....	50
1.1.1.3. Exposició total i mitjana al risc de crèdit.....	51
1.1.1.4. Distribució geogràfica i per sector de les exposicions.....	52
1.1.1.5. Distribució de les exposicions per venciment residual	55
1.1.1.6. Distribució geogràfica i per sector econòmic de les posicions deteriorades	57
1.1.1.7. Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions.....	58
1.1.2. Risc de contrapart.....	59
1.1.2.1. Gestió del risc de contrapart.....	59
1.1.2.2. Exposició al risc de contrapart.....	62
1.2. Requeriments complementaris	63
1.2.1. Requeriments de risc de crèdit per mètode estàndard.....	63
1.2.1.1. Assignació de qualificacions d'agències de qualificació externa o de crèdit a l'exportació.....	63
1.2.1.2. Efecte en les exposicions de l'aplicació de tècniques de reducció del risc i exposicions deduïdes directament de recursos propis.....	64
1.2.2. Requeriments de risc de crèdit pel mètode basat en qualificacions internes (IRB)	66
1.2.2.1. Informació general	66
1.2.2.2. Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició.....	72
1.2.2.3. Valors d'exposició	76
1.2.2.4. Evolució de les pèrdues per deteriorament registrades en l'exercici anterior.....	80
1.2.2.5. Anàlisi comparativa d'estimacions i resultats obtinguts.....	81
1.2.3. Operacions de titulització.....	89
1.2.3.1. Informació general de l'activitat de titulització	89
1.2.3.2. Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats	90
1.2.4. Tècniques de reducció del risc de crèdit.....	92
1.2.4.1. Informació general	92
1.2.4.2. Informació quantitativa.....	95
2. Informació sobre el risc associat a les participacions accionaries.....	98
2.1. Descripció, comptabilització i valoració	98
2.2. Valor, exposició i guanys i pèrdues derivats de participacions i instruments de capital de les participacions accionaries	99
2.2.1. Valor raonable i en llibres de les participacions accionaries.....	100
2.2.2. Valor d'exposició de les participacions accionaries.....	101
2.2.3. Ajustos de valoració en instruments de capital disponible per a la venda	103

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació	104
3.1. Requeriments generals.....	104
3.2. Models interns.....	104
4. Informació sobre el risc operacional	111
5. Informació sobre el risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació.....	114
5.1. Gestió del risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació	114
5.2. Impacte de les variacions del tipus d'interès	115

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1. Informació sobre els riscos de crèdit i de dilució

1.1. Requeriments generals

1.1.1. Exposició al risc de crèdit i de dilució

1.1.1.1. Definicions comptables de morositat i posicions deteriorades

Un actiu financer es considera deteriorat quan existeix una evidència objectiva d'un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs estimats en el moment que es formalitza la transacció o quan no se'n pugui recuperar íntegrament el valor en llibres. Aquest impacte negatiu es pot generar per motius associats al risc de client (per situació de morositat del client –mora objectiva–, o per altres causes –mora subjectiva–), o associats al risc país, entès com a tal el risc que concorre, per circumstàncies diferents del risc comercial habitual, en els deutors residents d'un país.

En particular, i d'acord amb l'Annex IX de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, un actiu es considera dubtós per raons de morositat del client quan hi ha algun import vençut per principal, interessos o despeses pactats contractualment amb més de tres mesos d'antiguitat, i que no s'hagi classificat com a fallit. Quan els saldos classificats com a dubtosos per raó de morositat d'un client siguin superiors al 25% dels imports pendents de cobrament, els imports de totes les operacions del client en qüestió també seran considerats dubtosos per raons de morositat, tret de les operacions d'avalis no financers.

Un actiu es considera dubtós per raons diferents de la morositat del client quan es presenten dubtes raonables sobre el reemborsament total (principal i interessos) en els termes pactats contractualment, sense que incorrin les circumstàncies per classificar-lo a les categories de fallits o dubtosos per raó de morositat del client.

El risc subestàndard comprèn tots els instruments de deute i els riscos contingents que, sense complir els criteris per classificar-los individualment com a dubtosos o fallits, presenten debilitats que poden suposar que l'Entitat assumeixi pèrdues superiors a les cobertures per deteriorament dels riscos en seguiment especial.¹³

¹³ En aquesta categoria s'inclouen, entre d'altres, les operacions amb clients que formen part de col·lectius en dificultats i aquelles no documentades adequadament. Vegeu l'Annex IX, apartat 2, punt 7.b de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Un risc fallit inclou els instruments de deute, vençuts o no, que després de fer-ne una anàlisi individualitzada, presenten possibilitats remotes de recuperació i es donen de baixa de l'actiu. Això no obstant, no s'interrompen les negociacions i les actuacions legals dutes a terme per recuperar-los.

El risc país d'una operació recull el risc que concorre en els clients residents en un país determinat per circumstàncies diferents del risc comercial habitual. El risc país comprèn el risc sobirà, el risc de transferència i els riscos restants derivats de l'activitat financera internacional.

1.1.1.2. Descripció dels mètodes per determinar les correccions per deteriorament

Com a criteri general, la correcció del valor en llibres dels instruments financers per causa del deteriorament es fa amb càrrec al compte de pèrdues i guanys del període en què el deteriorament en qüestió es manifesta, i les recuperacions de les pèrdues per deteriorament prèviament registrades, en cas que es produeixin, es reconeixen al compte de pèrdues i guanys del període en què el deteriorament s'elimina o es redueix.¹⁴

D'acord amb les especificacions de l'Annex IX de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, les cobertures que s'utilitzen per a la pèrdua per deteriorament d'actius són les següents:

- **Cobertura específica.** Recull les cobertures referents als actius dubtosos per raó de la morositat del client, als actius dubtosos per raons diferents de la morositat del client i als actius subestàndard. L'import d'aquestes cobertures depèn de factors com el temps que fa que l'operació està en situació de mora, les garanties aportades o el tipus de producte, entre d'altres.¹⁵
- **Cobertura genèrica.** Aplicada a les operacions que recull la categoria de risc normal, és a dir, que no són representatives del tipus d'operacions que es recullen a l'apartat anterior. El Banc d'Espanya, de conformitat amb la seva experiència i d'acord amb la informació de què disposa del sector bancari espanyol, ha determinat el mètode i l'import dels paràmetres que les entitats hauran d'utilitzar per calcular els imports necessaris per a aquest tipus de cobertura.
- **Cobertura del risc país.** Les operacions la contrapart de les quals sigui d'un país classificat als grups 3 a 6 de la classificació realitzada pel Banc d'Espanya (basada en l'evolució econòmica, la situació política, el marc regulatori i institucional, i la capacitat i

¹⁴ Per obtenir informació més detallada, vegeu la nota 2.7 "Deteriorament dels actius financers" dels comptes anuals corresponents a l'exercici 2009.

¹⁵ Vegeu el calendari a l'Annex IX de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

l'experiència de pagaments) són cobertes en funció del percentatge establert pel regulador per als grups de països establerts.

Quan la possibilitat de recuperació de qualsevol import registrat es considera remota, l'import s'elimina del balanç, sense perjudici de les actuacions que pugui dur a terme el Grup per provar d'aconseguir-ne el cobrament fins que no se n'hagin extingit definitivament els drets, sigui per prescripció, per condonació o per altres causes.

1.1.1.3. Exposició total i mitjana al risc de crèdit

En aquest epígraf s'informa sobre el valor de les exposicions al risc de crèdit del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009.

1. Valor total de les exposicions

Tot seguit figura el detall del valor total de les exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament d'actius, en funció del mètode de càlcul de requeriments de recursos propis aplicat, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit.

En milers d'euros

Mètode aplicat	Valor exposició ⁽¹⁾	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions ⁽²⁾	Valor net de l'exposició ⁽³⁾
Mètode estàndard	106.278.540	(1.053.812)	105.224.728
Mètode IRB	184.140.362	(3.164.712)	180.975.650
Valor total	290.418.902	(4.218.524)	286.200.378

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament, dels efectes de la reducció del risc de crèdit i dels factors de conversió (CCF).

(2) No s'hi inclou el fons genèric que es computa a recursos propis.

(3) Exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit i prèvies a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

Taula 8 – Valor total de les exposicions al risc de crèdit

2. Valor mitjà de les exposicions

A continuació es facilita la informació relativa al valor mitjà de les exposicions, corresponents a l'exercici 2009, abans d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament i sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit. Aquests imports es presenten, en funció del mètode de càlcul aplicat, per a cadascuna de les categories d'exposició.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Categoria de risc	Valor mitjà de l'exposició ⁽¹⁾
Mètode estàndard	
Administracions centrals i bancs centrals	27.197.387
Administracions regionals i autoritats locals	7.980.898
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	3.497.407
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	11.756.437
Empreses	36.637.134
Minoristes	7.429.964
Exposicions garantides per béns immobles	3.289.396
Exposicions en situació de mora	3.808.079
Altres exposicions	4.917.040
Total (mètode estàndard)	106.513.742
Mètode IRB	
Empreses	58.267.757
Minoristes	122.247.519
Total (mètode IRB)	180.515.276
TOTAL	287.029.018

(1) Calculat com a mitjana de l'exposició el desembre de 2008 i el desembre de 2009.

Taula 9 – Exposició mitjana per categoria de risc

1.1.1.4. Distribució geogràfica i per sector de les exposicions

1. Distribució geogràfica de les exposicions

Tot seguit s'indica la composició del valor d'exposició, el 31 de desembre de 2009, sense deduir-ne les correccions de valor per deteriorament, desglossada per àrees geogràfiques significatives per al Grup "la Caixa":

En milers d'euros

Àrea geogràfica	Valor exposició
Espanya	270.502.293
Unió Europea	17.544.023
Resta del món	2.372.586
TOTAL⁽¹⁾	290.418.902

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit i prèvia a l'aplicació de factors de conversió (CCF).

Taula 10 – Distribució de les exposicions per àrea geogràfica

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Distribució de les exposicions per sector

Tot seguit es detalla la distribució d'aquestes exposicions, el 31 de desembre de 2009, per tipus de sector, en funció de cadascuna de les categories d'exposició.

En milers d'euros

	Valor de l'exposició per sector ⁽¹⁾							
	Agricultura i pesca	Indústria	Immobiliària i construcció	Comercial i financeres	Sector públic	Particulars	Altres	TOTAL
Mètode estàndard								
Administracions centrals i bancs centrals					29.031.325			29.031.325
Administracions regionals i autoritats locals					9.198.065			9.198.065
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	3.310	532.223	983.527	1.123.374	1.383.966		1.142	4.027.543
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió				12.942.935				12.942.935
Empreses	534.970	2.263.400	20.020.066	5.497.114	1.509.235		2.100.374	31.925.159
Minoristes	125.480	72.380	1.426.875	183.123		3.494.496		5.302.353
Exposicions garantides per béns immobles	24.251	32.522	1.848.667	143.447	225.703	344.360	376.008	2.994.957
Exposicions en situació de mora	3	46	1.522.994	62	1.687	538	4.339.341	5.864.671
Altres exposicions							4.991.532	4.991.532
Total (mètode estàndard)	688.013	2.900.572	25.802.129	19.890.055	41.349.980	3.839.395	11.808.397	106.278.540
Mètode IRB								
Empreses	827.321	13.564.618	27.467.692	17.094.637	2.221.287		587.769	61.763.324
Minoristes	1.143.591	2.324.160	7.090.363	7.486.337		103.988.706	343.881	122.377.038
Total (mètode IRB)	1.970.912	15.888.777	34.558.055	24.580.974	2.221.287	103.988.706	931.650	184.140.362
TOTAL	2.658.925	18.789.349	60.360.184	44.471.028	43.571.267	107.828.101	12.740.047	290.418.902

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

Taula 11 – Distribució de les exposicions per sector econòmic

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.1.1.5. Distribució de les exposicions per venciment residual

A continuació figura el valor de l'exposició del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009, sense deduir-ne les correccions de valor per deteriorament, desglossat en funció del termini de venciment residual i en funció de les categories d'exposició per a cadascun dels mètodes de càlcul de requeriments de recursos propis mínims aplicats.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Categoria de risc	Valor de l'exposició en funció del termini de venciment residual ^{(1) (2)}				
	< 3 mesos	3 mesos – 1 any	1 – 5 anys	> 5 anys	Total
Mètode estàndard					
Administracions centrals i bancs centrals	16.007.725	1.948.995	7.221.735	3.852.870	29.031.325
Administracions regionals i autoritats locals	1.009.152	3.593.721	1.685.002	2.910.190	9.198.065
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	306.351	531.481	1.166.485	2.023.226	4.027.543
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	3.533.030	1.204.415	5.115.483	3.090.007	12.942.935
Empreses	3.752.943	2.095.811	5.019.020	21.057.385	31.925.159
Minoristes	3.147.312	273.061	513.167	1.368.813	5.302.353
Exposicions garantides per béns immobles	383.484	100.133	209.643	2.301.697	2.994.957
Exposicions en situació de mora	4.662.256	54.615	30.120	1.117.680	5.864.671
Altres exposicions	4.991.532	-	-	-	4.991.532
Total (mètode estàndard)	37.793.785	9.802.232	20.960.655	37.721.868	106.278.540
Mètode IRB					
Empreses	11.096.375	7.084.358	20.078.230	23.504.361	61.763.324
Minoristes	8.291.500	1.937.254	6.990.237	105.158.047	122.377.038
Total (mètode IRB)	19.387.875	9.021.612	27.068.467	128.662.408	184.140.362
Total	57.181.660	18.823.844	48.029.122	166.384.276	290.418.902

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

(2) El termini de venciment residual s'ha calculat com a diferència entre la data de procés i la data de darrer venciment. S'expressa en anys i es calcula d'acord amb ACT/360.

Taula 12 – Distribució de les exposicions per venciment residual

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.1.1.6. Distribució geogràfica i per sector econòmic de les posicions deteriorades

1. Distribució de les posicions deteriorades per sector econòmic

La taula següent presenta el valor de les exposicions en situació de mora, sense incloure la cartera d'immobles derivada de la gestió de la cartera de crèdits, desglossades en funció del tipus de contrapart, el 31 de desembre de 2009, i també el valor de les pèrdues per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents constituïts i comptabilitzats.

En milers d'euros

Sector econòmic	Exposicions en situació de mora ⁽¹⁾	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents ⁽²⁾	Variacions del fons de correcció de valor per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents ⁽³⁾
Agricultura i pesca	40.964	42.437	-1.937
Indústria	216.260	295.220	97.900
Immobil·liària i construcció	3.990.983	1.856.286	571.498
Comercial i financeres	372.227	540.358	289.917
Sector públic	70.606	96.516	21.937
Particulars	1.265.957	935.829	41.201
Altres	454.434	176.781	-139.812
Valor total	6.411.431	3.943.427	880.704

(1) Valor de l'exposició original prèvia a l'aplicació dels factors de conversió (CCF).

(2) Inclou provisions específiques, genèriques i de risc país.

(3) La Taula 15 mostra informació més detallada de la variació del fons de dotacions del període.

Taula 13 – Distribució d'exposicions deteriorades i en situació de mora per sector econòmic

La cartera d'immobles del Grup "la Caixa", derivada de la gestió de la cartera de crèdits, és, el 31 de desembre de 2009, de 3.097 milions d'euros net, amb una cobertura del 20%.

2. Distribució geogràfica de les posicions deteriorades

A continuació figura la distribució per àrea geogràfica dels valors de les exposicions en situació de mora del Grup "la Caixa", així com el fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents, el 31 de desembre de 2009:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Àrea geogràfica	Exposicions en situació de mora ⁽¹⁾	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents
Espanya	6.354.705	3.891.248
Unió Europea	50.198	46.174
Resta del món	6.528	6.005
Valor total	6.411.431	3.943.427

(1) Valor de l'exposició original prèvia a l'aplicació dels factors de conversió (CCF).

Taula 14 – Distribució d'exposicions deteriorades i en situació de mora per àrea geogràfica

1.1.1.7. Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions

1. Variacions en el fons de provisions

A continuació es mostra el detall de les modificacions realitzades a les correccions de valor per deteriorament d'actius i a les provisions per a riscos i compromisos contingents en l'exercici 2009.

En milers d'euros

	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius	Provisions per a riscos i compromisos contingents	Total fons de provisions
Saldo inicial	2.960.514	102.209	3.062.723
Dotació neta	1.738.750	8.080	1.746.830
Imports utilitzats amb càrrec a provisions i reversions de pèrdues per deteriorament d'actius registrats en el període	(492.468)	-	(492.468)
Traspassos i altres	(373.885)	227	(373.658)
Saldo final	3.832.911	110.516	3.943.427

Taula 15 – Moviments del fons de provisions

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues anteriorment reconegudes

Tot seguit es presenta el detall de les pèrdues per deteriorament i les reversions de les pèrdues prèviament reconegudes en actius fallits, registrades directament contra el compte de pèrdues i guanys:¹⁶

En milers d'euros

	Import
Sanejaments	(272.922)
Actiu material	(34.655)
Actius financers disponibles per a la venda	(59.499)
Inversions creditícies	(178.768)
Dotacions netes	(2.008.135)
Existències	(105.137)
Actius intangibles	(360)
Participacions-entitats associades	(163.888)
Actius financers disponibles per a la venda	(2.626)
Inversions creditícies	(1.736.124)
Recuperació d'actius	74.803
Total	(2.206.254)

Taula 16 – Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues

1.1.2. *Risc de contrapart*

1.1.2.1. *Gestió del risc de contrapart*

1. Metodologia per a l'assignació interna de capital

En la gestió del risc de contrapart, el perfil de la contrapart de "la Caixa" és, majoritàriament, una entitat financera. En aquest sentit, no s'assignen recursos propis específics per risc de contrapart, sinó que es tracta de manera conjunta amb el risc de crèdit.

¹⁶ Vegeu les notes 38 "Pèrdues per deteriorament d'actius financers" i 39 "Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius" dels comptes anuals corresponents a l'exercici 2009.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Gestió i sistema de límits

Pel que fa als processos d'autorització, la màxima exposició autoritzada de risc de crèdit amb una contrapartida entitat financera es determina per mitjà d'un càlcul complex, aprovat per la Direcció, basat fonamentalment en els ràntings de les entitats i en l'anàlisi dels seus estats financers. Així, en el marc de l'operativa de la Sala de Tresoreria, s'estableixen les línies de risc autoritzades per a l'operativa amb cadascuna de les contrapartides de mercat financer, i el consum d'aquestes línies és definit per l'exposició al risc de contrapart calculada. Els gestors de la posició (*traders*) tenen accés en temps real a aquesta informació i la consulten sistemàticament abans de fer noves operacions. D'aquesta manera, es minimitza el risc que es produeixi un excedit.

Així mateix, hi ha certes restriccions d'àmbit general en el càlcul dels límits de risc, com ara el fet de no concedir línies de risc a entitats amb determinats ràntings o assignar un límit de risc a un grup bancari.

D'altra banda, hi ha un sistema d'alarmes sobre riscos interbancaris que permet detectar els deterioraments crediticis de les contrapartides bancàries mitjançant la comparació diària entre els ràntings oficials atorgats per les agències de qualificació i els ràntings implícits cotitzats al mercat (CDS). Si el ràting implícit d'una entitat pateix un deteriorament significatiu, se'n fa l'anàlisi necessària per prendre la decisió respecte a la conveniència de modificar el límit de la línia de risc.

És política de l'Entitat assignar un límit únic (*global limit*) del qual es descompten tots els riscos incorreguts amb la contrapartida, tant per operacions de balanç (dipòsits, renda fixa, pactes de recompra,...) com per operacions de fora de balanç (derivats).

En l'operativa amb la clientela, les operacions de derivats vinculades a una sol·licitud d'actiu (cobertura del risc de tipus d'interès en préstecs) s'hi aproven de manera conjunta. Tota la resta d'operacions s'aprova en funció del compliment del límit de risc assignat o bé en funció de la seva anàlisi individual. L'aprovació d'operacions correspon a les àrees de riscos encarregades de l'anàlisi i la concessió.

En l'aprovació d'operacions i l'assignació del consum a les línies, a l'inici i diàriament des de llavors, es considera l'Exposició Potencial Futura (*Potential Future Exposure*, PFE, o *Add-On*). L'Exposició Potencial Futura és una estimació del valor màxim que pot tenir una operació durant la seva vida. Per quantificar-la s'aplica el criteri de "difusió pura" a partir de la volatilitat del

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

subjacent, el temps fins a la data d'inici de l'operació, el termini fins al venciment, la moneda de l'operació i el tipus contractat.

3. Eficàcia de les garanties reals

Per garantir l'operativa subjecta a risc de contrapart amb entitats financeres, "la Caixa" aplica contractes de col·lateral d'efectiu com a garantia real. Un contracte de col·lateral és un acord en virtut del qual dues parts es comprometen a lliurar-se un actiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada pels productes derivats contractats entre ells, i sobre la base d'un acord de compensació previ (*close-out netting*) inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

Amb una freqüència habitualment diària es fa la quantificació del risc mitjançant la revaluació, a preus de mercat, de totes les operacions vives, la qual cosa implica la modificació del dipòsit que ha de fer la part deutora.

A més a més, atès que l'única garantia real són els col·laterals d'efectiu, i no de valors, no hi ha cap correlació que pugui comportar risc d'efectes adversos.

D'altra banda, en el cas hipotètic d'una reducció de la qualificació creditícia de "la Caixa", l'impacte sobre les garanties reals addicionals que "la Caixa" hauria de subministrar no seria significatiu, ja que la gran majoria de les franquícies dels contractes de col·laterals amb què opera l'Entitat no estan relacionades amb el ràting.

Tenint en compte que la majoria de contractes amb entitats financeres té el *threshold*¹⁷ a zero i que, en aquells en què hi ha un barem vinculat al ràting el valor de la cartera no acostuma a superar l'import del *threshold*, una disminució de ràting suposaria, en el pitjor dels casos, una sortida d'efectiu no significativa.

¹⁷ L'indica a partir del qual s'aplica el col·lateral en cas d'impagament per part de la contrapartida.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.1.2.2. Exposició al risc de contrapart

1. Exposició al risc de contrapart

A continuació es presenta el detall de l'import de l'exposició dels contractes de derivats exposats al risc de contrapart:

En milers d'euros

	Import
Valor raonable positiu dels contractes ⁽¹⁾	5.994.971
Exposició creditícia en derivats després de la compensació i de les garanties ⁽²⁾	8.418.402

(1) S'hi inclou el valor present de les exposicions amb risc de contrapart en cas que aquest sigui major que 0.

(2) Exposició creditícia dels derivats neta dels efectes dels acords de compensació contractual jurídicament exigibles i dels acords de garanties rebudes. S'hi inclou qualsevol exposició subjecta a risc de contrapart.

Taula 17 – Exposició al risc de crèdit de contrapart (derivats)

El 31 de desembre de 2009, el valor d'exposició al risc de contrapart del Grup "la Caixa" és de 8.418.402 milers d'euros. D'aquest import, la major part correspon a contrapartides amb màxima qualificació creditícia. L'exposició creditícia en derivats és superior al valor raonable positiu dels contractes ja que inclouen el càlcul de la pèrdua potencial futura (*Add-On*).

Així mateix, com s'explica a l'apartat anterior, cal destacar que per garantir l'operativa subjecta a risc de contrapart, "la Caixa" aplica contractes de col·lateral d'efectiu com a garantia real. A més, existeixen acords de compensació d'operacions de balanç, que figuren a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

2. Operacions amb derivats de crèdit

Totes les operacions amb derivats de crèdit que manté el Grup "la Caixa" són tancades amb contrapartides bancàries. El 31 de desembre de 2009 hi ha protecció comprada a *Credit Default Swaps* (CDS) sobre índexs que suma 75 milions d'euros.

Adicionalment, els derivats de crèdit venuts assoleixen una xifra de 55 milions d'euros.

La taula següent mostra el detall dels valors nociònals dels derivats de crèdit utilitzats.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Tipus de derivats de crèdit utilitzats	Valor nocial	
	Protecció comprada	Protecció venuda
Derivats de crèdit utilitzats per a la pròpia cartera de crèdits de l'Entitat	-	-
Derivats de crèdit utilitzats en activitats de negociació de l'Entitat	75.000	55.000

Taula 18 – Valor nocial de derivats de crèdit

Amb data 31 de desembre de 2009 el Grup "la Caixa" no realitza estimacions pròpies del paràmetre α^{18} per calcular el valor d'exposició, sinó que utilitza el coeficient proporcionat pel Banc d'Espanya.

1.2. Requeriments complementaris

1.2.1. Requeriments de risc de crèdit per mètode estàndard

1.2.1.1. Assignació de qualificacions d'agències de qualificació externa o de crèdit a l'exportació

Per fer el càlcul de les exposicions ponderades per risc aplicant el mètode estàndard, s'estableix la ponderació per risc en funció de la qualitat creditícia de l'exposició. "la Caixa" utilitza les agències de qualificació externa designades com a elegibles pel Banc d'Espanya. Aquestes agències de qualificació externes elegibles són Standard & Poor's, Moody's i Fitch.

Atès que les tipologies d'exposició a les quals s'aplica el mètode estàndard són les que s'enumeren a continuació:

- o administracions centrals i bancs centrals,
- o administracions regionals i autoritats locals,
- o institucions,

les qualificacions externes utilitzades són les de les administracions centrals, ja que d'elles depèn la ponderació de les administracions regionals i locals i de les institucions.

¹⁸ El valor d'exposició es calcula com el producte d' α vegades l'exposició positiva esperada efectiva. Les entitats de crèdit podran utilitzar les seves estimacions pròpies d' α , supeditades a un valor mínim d'1,2 per calcular el valor d'exposició. Vegeu la Norma Setanta-cinquena de la Circular de Solvència per obtenir-ne informació més detallada.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Cal esmentar que "la Caixa" no assigna qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables que no es troben a la cartera de negociació.

1.2.1.2. Efecte en les exposicions de l'aplicació de tècniques de reducció del risc i exposicions deduïdes directament de recursos propis

A continuació es detallen els valors d'exposició abans i després de l'aplicació de les tècniques de reducció del risc, tenint en compte el percentatge de ponderació aplicat en funció del grau de qualitat creditícia de cada exposició.

En milers d'euros

Ponderació aplicada	Valor de l'exposició ⁽¹⁾	
	Abans de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	Després de l'aplicació de tècniques de reducció de risc ⁽²⁾
0%	29.813.875	29.813.868
10%	0	0
20%	25.551.603	25.596.969
35%	1.034.174	1.033.022
50%	263.141	262.918
75%	2.918.928	2.770.523
100%	24.510.776	24.375.938
150%	2.504.123	2.502.808
200%	0	0
Altres	18.628.108	18.285.653
Total	105.224.728	104.641.699

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius i provisions prèvia a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

(2) L'aplicació de garanties personals admissibles permet reclassificar exposicions entre segments de ponderació.

Taula 19 – Efecte de les tècniques de reducció del risc per grau de qualitat creditícia (mètode estàndard)

A la taula següent figuren els valors d'exposició abans i després de l'aplicació de les tècniques de reducció del risc en funció de la categoria d'exposició:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Categoria de risc	Valor de l'exposició ⁽¹⁾	
	Abans de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	Després de l'aplicació de tècniques de reducció de risc ⁽²⁾
Administracions centrals i bancs centrals	29.031.325	29.031.318
Administracions regionals i autoritats locals	9.197.882	9.211.831
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	4.025.054	4.060.873
Institucions	12.935.360	12.930.956
Empreses	31.863.595	31.444.629
Minoristes	5.239.064	5.056.871
Exposicions garantides per béns immobles	2.990.366	2.966.571
Exposicions en situació de mora	4.950.550	4.947.118
Altres exposicions	4.991.532	4.991.532
Total	105.224.728	104.641.699

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius i provisions prèvia a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

(2) L'aplicació de garanties personals admissibles permet reclassificar exposicions entre segments de ponderació.

Taula 20 – Efecte de les tècniques de reducció del risc per categoria d'exposició (mètode estàndard)

Els imports de les exposicions al risc de crèdit que són deduïts directament dels recursos propis¹⁹ són les participacions significatives en entitats financeres i entitats asseguradores, així com l'excés de participacions qualificades en entitats no financeres ni asseguradores.²⁰

¹⁹ Vegeu l'apartat 1.1.1 "Descripció del grup consolidable" de la part A d'aquest mateix document.

²⁰ Vegeu l'apartat 2.2 "Import dels recursos propis" de la part A d'aquest mateix document.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.2. *Requeriments de risc de crèdit pel mètode basat en qualificacions internes (IRB)*

1.2.2.1. *Informació general*

1. Utilització del mètode basat en qualificacions internes

El mes de juliol de 2005 el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar, en línia amb les indicacions del Banc d'Espanya, el Pla Director d'Implantació de Basilea II. En aquell moment "la Caixa" va sol·licitar formalment al Banc d'Espanya l'autorització per utilitzar models interns en el mesurament del risc de crèdit. Al llarg de l'exercici 2007, el Banc d'Espanya en va efectuar el procés de validació i va emetre, el 25 de juny de 2008, l'autorització corresponent perquè "la Caixa" pogués procedir a partir d'aquell exercici a l'aplicació dels models en el càlcul de les seves exigències de capital.

El Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a utilitzar el mètode basat en qualificacions internes (mètode IRB) per calcular els requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies següents:

- Exposicions valuades pels models de préstecs hipotecaris a persones físiques (de comportament i d'admissió).
- Exposicions valuades pels models de préstecs personals a persones físiques (de comportament i d'admissió).
- Exposicions valuades pels models de targetes a persones físiques (de comportament i d'admissió).
- Exposicions valuades pels models de pimes, en les seves variants de mitjanes empreses, petites empreses i microempreses, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions valuades pel model de corporativa, inicialment sense ús d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament ni de factors de conversió.
- Exposicions de renda variable valuades pel mètode basat en qualificacions internes, en les seves modalitats de models interns (VaR), PD/LGD i simple ponderació del risc.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Amb efectes en el tancament de l'exercici 2009, el Banc d'Espanya ha autoritzat l'ús del mètode IRB per calcular els requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies derivades de l'operativa de Microbank de la Caixa, S.A.

2. Integració de les estimacions internes en la gestió

Els resultats de les eines esmentades anteriorment s'utilitzen per desenvolupar les actuacions següents:

- Suport en la decisió.
- Millora del control de riscos recurrents.
- Establiment de facultats d'aprovació.
- Aprovació d'operacions en canals no presencials.
- Optimització de processos interns.
- Recomanació de preu de les operacions.
- Rendibilitat per client.

3. Procés de gestió i reconeixement de la reducció del risc

La gestió de "la Caixa" pel que fa al tractament intern del risc creditici i al càlcul de recursos propis mínims s'observa a la intenció de reflectir les tècniques de mitigació de risc creditici a través de les seves pròpies estimacions d'LGD.

Això no obstant, per a diversos segments, a causa fonamentalment de l'escassetat d'operacions moroses dins de l'Entitat i les dificultats per assimilar dades externes a la realitat de la cartera creditícia interna, "la Caixa" utilitza inicialment l'enfocament IRB bàsic per al tractament de les tècniques de mitigació de riscos. Concretament, aquests segments són:

- Empresa (corporatiu)
- Promoció immobiliària
- Finançament especialitzat

Per a aquests segments i els tractats pel mètode estàndard en el nou marc, "la Caixa" ha adoptat l'anomenat "enfocament integral" en una primera fase, utilitzant els descomptes estàndards proposats pel supervisor.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En l'àmbit d'inversió creditícia, l'assignació de tècniques de mitigació de riscos per al càlcul de capital regulatori es realitza a la base de dades de riscos (Datamart), on és emmagatzemada la informació necessària sobre els col·laterals i els avaladors de cadascuna de les operacions perquè s'utilitzin posteriorment com a tècnica de mitigació de riscos. En el cas de col·laterals o de garanties reals, es consulta el tipus de garantia per determinar el tipus de col·lateral: financer, béns arrels o altres col·laterals. D'altra banda, en el cas dels béns arrels utilitzats com a col·laterals, es consulta la característica de la garantia hipotecària per determinar si es tracta d'un bé residencial o comercial.

4. Control dels sistemes interns de qualificació

Les unitats de control de què disposa l'Entitat són la Unitat de Validació Interna i Auditoria Interna.

o Unitat de Validació Interna

Basilea II està orientat a determinar els requeriments mínims de capital de cada entitat en funció del seu perfil de risc. En l'àmbit del risc de crèdit, es permet a les entitats l'ús de models interns de ràting i estimacions pròpies dels paràmetres de risc per determinar les necessitats de recursos propis.

La criticitat i la importància del procés de determinació del capital exigeix disposar d'entorns de control adequats que garanteixin la fiabilitat de les estimacions. A més, cal que l'entorn de control sigui prou especialitzat i que es faci de manera contínua a les entitats, complementant les funcions de control tradicionals (Auditoria Interna, Supervisió). En aquest sentit, la validació interna ha d'assegurar que els models de risc de crèdit són adequats, des d'un punt de vista tant quantitatiu com qualitatiu, per determinar correctament les necessitats de capital.

Els objectius principals de Validació Interna són:

- Emetre una opinió sobre l'adequació dels models interns per ser utilitzats als efectes de gestió i regulació, identificant-ne tots els usos rellevants.
- Avaluar si els procediments de gestió i control del risc són adequats a l'estratègia i al perfil de risc de l'Entitat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- Donar suport a l'Alta Direcció, i més concretament al Comitè de Gestió Global del Risc, en les seves responsabilitats d'autorització de l'ús (gestió i regulatori) dels models i la seva revisió periòdica.
- Coordinar el procés de validació supervisora amb el Banc d'Espanya, així com elaborar el Dossier de Seguiment, document requerit pel Regulador per a cada model intern.

El Banc d'Espanya estableix la validació interna com a requisit ineludible previ a la validació supervisora, i exigeix que es faci per part d'un departament independent i especialitzat dins de l'Entitat mateixa. En aquest sentit, l'any 2005 es van començar a definir les tasques de validació interna dels models de risc de crèdit a l'Entitat. L'any 2006 es va crear una unitat independent dels equips de desenvolupament de models i de definició de polítiques i procediments, amb l'objectiu de validar el correcte funcionament dels models de mesurament del risc en un sentit ampli. A més a més, es va establir un marc de validació de models i usos, aprovat el 2007 per l'Alta Direcció, que garantia la revisió de tots els aspectes necessaris i la vigència de les opinions emeses:

- Cicles de validació, formats per un conjunt de revisions periòdiques (de caràcter anual), que garanteixin l'adequació dels models i dels seus usos.
- Proves específiques consistents en una revisió exhaustiva del procés de construcció dels models i estimació de paràmetres. A més, es realitzen procediments de rèplica i es verifica l'adequació de la documentació.

Actualment la funció de validació la desenvolupa Validació Interna, que s'emmarca dins de la Sotsdirecció General de Secretaria Tècnica, i Validació, que depèn directament de la Direcció General Adjunta Executiva responsable dels riscos del Grup.

La feina que fa Validació Interna abasta l'emissió d'una opinió sobre tots els aspectes rellevants de la gestió del risc de crèdit. Per fer això, cal examinar de manera crítica tota la informació disponible i també fer proves específiques amb l'objectiu de complementar i qüestionar la informació existent, sobre els àmbits següents:

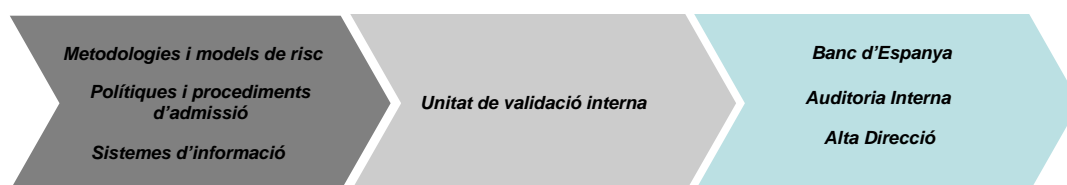
- **Metodologia i documentació.** Estudi dels models (tipus de model, metodologia, variables explicatives, validació de la construcció, identificació de canvis), anàlisi

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

de les definicions rellevants utilitzades (*default*, pèrdua, segmentació) i de l'adequació de la documentació existent.

- **Dades.** Cal verificar la integritat i la consistència de les bases de dades de calibratges i d'exposicions actuals, tant en el seu disseny i construcció com en la seva evolució en el temps.
- **Procediments quantitius.** Garantir la robustesa dels models per mitjà de procediments de rèplica (*defaults*, segmentació, *outputs* dels models), proves de seguiment periòdiques (capacitat discriminant, *back testing* i *stress testing*), anàlisi de la sensibilitat dels paràmetres i *benchmarking* dels models interns.
- **Procediments qualitius.** Es comprovarà que l'Entitat utilitza els models i els seus *outputs* en els processos de gestió del risc (test d'ús), i s'avaluarà el grau de coneixement i confiança de l'Alta Direcció sobre els models i els seus usos (circuit de *reporting* i aprovació de models i estructura organitzativa).
- **Revisió de l'entorn tecnològic.** Cal avaluar el grau d'integració i la funcionalitat dels models en els sistemes de l'Entitat (verificant que satisfan les necessitats reals d'informació).

Les tasques de la funció de Validació Interna requereixen una interlocució contínua amb les àrees involucrades en el mesurament i la gestió del risc de crèdit, Auditoria Interna i l'Alta Direcció.

Així mateix, cal una coordinació amb Auditoria Interna, darrera capa de control de l'Entitat. En aquest sentit, se celebren reunions periòdiques amb l'objectiu de delimitar l'abast de les revisions de totes dues funcions. Per últim, cal esmentar que la funció de Validació Interna és objecte de revisió per part d'Auditoria Interna, que ha de revisar els treballs realitzats per Validació Interna i opinar sobre la independència de la seva funció.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Al principi de cada any, Validació Interna emet la Memòria de Validació, que recull la feina efectuada per la funció i detalla les conclusions i principals recomanacions emeses a les revisions realitzades al llarg de l'any anterior.

o **Auditoria Interna**

Auditoria Interna ha de verificar el compliment de la normativa i els controls establerts, i fer recomanacions en cas que detecti debilitats.

És la responsable de la supervisió interna de tots els models dins del marc de gestió global del risc que recull el Pilar 1 de Basilea II (risc de crèdit, risc operacional i risc de mercat).

En relació amb el risc de crèdit, revisa la integració dels models en la gestió diària de l'entitat, la integritat i la consistència de les bases de dades d'exposicions i la construcció i el calibratge de models, i també la veracitat de les dades que alimenten els sistemes de l'entitat i l'existència i la suficiència de controls. Així mateix, verifica el compliment de la normativa interna de l'entitat en relació amb la gestió del risc de crèdit (concessió, seguiment i recuperació).

Les auditories dels models es complementen amb auditories informàtiques amb l'objectiu de cobrir els aspectes més tècnics, com ara:

- Validar la implementació d'aquests models i procediments de càlcul de capital regulatori en els sistemes d'informació propis de l'Entitat.
- Comprovar la integració en els sistemes de les noves eines de mesura i de gestió de riscos desenvolupades per al marc de gestió global del risc d'acord amb Basilea II.
- Valorar els controls i els procediments existents per assegurar la integritat i la coherència de la informació.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.2.2. *Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició*

1. Estructura dels sistemes interns de qualificació

El Grup "la Caixa" disposa de models interns de qualificació creditícia que, a través de l'assignació de qualificacions de solvència o ràtings interns als clients, permeten fer una predicció de la probabilitat d'incompliment de cada acreditat i cobreix la pràctica totalitat de l'activitat creditícia. En els segments que queden per cobrir, poc rellevants pel que fa a exposició global, es realitza la captura d'informació rellevant per construir, en el futur, eines de predicció de la probabilitat d'incompliment.

Aquests models interns de qualificació creditícia, desenvolupats d'acord amb l'experiència històrica de mora de l'Entitat i que incorporen els mesuraments necessaris per ajustar els resultats al cicle econòmic, estan orientats tant al producte com al client. Les eines orientades al producte tenen en compte característiques específiques del deutor relacionades amb el producte en qüestió i s'utilitzen bàsicament en l'àmbit de l'admissió de noves operacions de banca minorista. Les eines orientades al client, per la seva banda, avaluen la probabilitat d'incompliment del deutor de manera genèrica, tot i que en el cas de les persones físiques poden aportar resultats diferenciats per producte.

Les eines orientades al client del Grup "la Caixa" estan constituïdes per *scorings* de comportament per a persones físiques i per ràtings d'empreses, i estan implantades a tota la xarxa d'oficines integrades dins de les eines habituals de concessió de productes d'actiu.

Per a empreses, les eines de ràting estan enfocades als clients i varien notablement en funció del segment al qual pertanyen. Les qualificacions obtingudes també se sotmeten a un ajust al cicle econòmic que segueix la mateixa estructura que per a les persones físiques.

El Grup "la Caixa" disposa d'una Funció de Ràting Corporatiu per fer la qualificació especialitzada del segment de grans empreses i ha desenvolupat models de qualificació interna. Aquests models són de caire "expert" i donen major ponderació al criteri qualitatiu dels analistes. La construcció d'aquests models s'ha alineat amb la metodologia d'Standard & Poor's, de manera que s'han pogut utilitzar índexs d'incompliment global publicats per aquesta agència de ràting que afegixen fiabilitat a la metodologia.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

o **Estimació de la probabilitat de *default* (PD)**

Es defineix el *default* (o incompliment) com la incapacitat de la contrapart per complir les seves obligacions de pagament. El tipus de probabilitat d'incompliment (PD) estimada a l'Entitat és "a través del cicle" (*through the cycle*). És a dir, s'associen les puntuacions assignades pels models de qualificació a probabilitats de *default* mitjaneres per a un cicle econòmic complet. Aquesta estimació es realitza ancorant la corba de probabilitats d'incompliment a la tendència de llarg termini (tendència central) estimada per a la cartera. Un cop assignada una probabilitat d'incompliment a cada contracte/client, aquesta es tradueix a l'Escala Mestra, categorització a la qual es vinculen els resultats de totes les eines d'*scoring* i ràting, que en facilita la interpretació. Tot seguit es mostra, de manera resumida, la correspondència entre l'Escala Mestra i la probabilitat d'incompliment.

Escala Mestra Interna	PD mínima	PD màxima
0	0,000%	0,024%
1	0,025%	0,075%
2	0,076%	0,180%
3	0,181%	0,420%
4	0,421%	0,999%
5	1,000%	2,338%
6	2,339%	5,365%
7	5,366%	11,836%
8	11,837%	24,151%
9	24,152%	99,999%

Taula 21 – Escala mestra de qualificacions creditícies

o **Estimació de l'exposició en el moment de *default* (EAD)**

L'exposició en el moment de *default* (EAD) es defineix com la quantitat que s'espera que el client degui a l'entitat de crèdit en la hipòtesi d'una entrada en mora en algun moment durant els propers 12 mesos.

S'entén per EAD el disposat actual (quantitat reflectida a l'actiu del balanç de l'entitat) més un percentatge del concedit no utilitzat (disponible), és a dir, un factor d'equivalència que denominem CCF (*Credit Conversion Factor*) i que representa una estimació

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

quantitativa de quin percentatge de l'import no utilitzat pel client s'estima que serà finalment utilitzat o disposat en el moment d'entrada en morositat.

El mètode utilitzat a l'Entitat per fer l'estimació de l'EAD consisteix en l'enfocament de l'horitzó variable (s'estableix un any com a horitzó per calcular els CCF observats).

Actualment, els models d'EAD existents a l'Entitat per als compromisos de saldos disponibles s'han desenvolupat en funció del titular (persona física o pime) i del producte.

o **Estimació de la pèrdua en cas de *default* (LGD)**

L'LGD és la pèrdua econòmica derivada d'un esdeveniment de *default*. Actualment, a l'Entitat s'estima una LGD mitjana a llarg termini, i també una LGD sota condicions adverses del cicle (*downturn*) per a totes les operacions que no estan en *default*. Així mateix, per a les operacions que es troben en *default* s'està calculant una estimació sense biaix de la pèrdua (*best estimate*).

Els models d'LGD existents a l'Entitat s'han desenvolupat en funció del titular (persona física o pime) i del tipus de garantia.

2. **Models de qualificació**

A continuació es descriuen els models de qualificació aprovats per utilitzar-los en el càlcul de requeriments de recursos propis pel mètode IRB.

2.1 **Particulars i autònoms**

- o **Comportament Actiu.** Avalua mensualment tots els clients operatius (particulars o autònoms) titulars d'alguna operació amb garantia personal o hipotecària. Té dos usos principals:
- Seguiment del risc viu de totes les operacions amb més de 12 mesos d'antiguitat d'aquests clients.
 - Admissió de préstecs personals i targetes.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa exclusivament en dades del comportament financer del client.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Comportament No Actiu.** Avalua mensualment tots els clients (particulars o autònoms) sense contractes d'actiu, excepte targetes de crèdit. Té dos usos principals:
 - Seguiment del risc viu de totes les operacions amb més de 12 mesos d'antiguitat d'aquests clients.
 - Admissió de préstecs personals i targetes.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi discriminant. Es basa exclusivament en dades del comportament financer del client.

- **Hipotecari Client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a clients de "la Caixa". La qualificació del moment de concessió es manté durant els primers dotze mesos de vida de l'operació.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi discriminant. Es basa en dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Hipotecari No Client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a no clients de "la Caixa". La qualificació del moment de concessió es manté durant els primers dotze mesos de vida de l'operació.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació i sociodemogràfiques del client.

- **Personal No Client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia personal a no clients de "la Caixa". La qualificació del moment de concessió es manté durant els primers dotze mesos de vida de l'operació.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, en característiques del risc prestatari i en dades del client (sociodemogràfiques, laborals, econòmiques, etc.).

2.2 Empreses

- **Ràting de pimes.** El model de Ràting de pimes té com a objectiu assignar una puntuació interna o ràting a les empreses privades classificades com a microempresa, petita empresa o mitjana empresa segons la segmentació interna de risc de "la Caixa". Tota la

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

cartera de pimes s'avalua mensualment i també en el moment de concessió d'una nova operació a una pime si no es disposa de ràting calculat.

Per elaborar els tres models es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en:

- *Informació financera*: informació disponible als balanços i als comptes de resultats. Per exemple: actius totals, fons propis o benefici net.
 - *Informació d'operativa*: informació operativa bancària i creditícia de l'empresa client, tant en la seva relació amb "la Caixa" com amb la resta de bancs del sistema financer espanyol (CIRBE). Per exemple: saldo mitjà dels productes de passiu o mitjana de la utilització de la CIRBE.
 - *Informació qualitativa*: basada en característiques de l'empresa i en la seva posició en el sector. Per exemple: experiència del gerent de l'empresa, règim patrimonial dels immobles, etc.
- **Ràting de Corporativa**. El model de Ràting de Corporativa té com a objectiu assignar una puntuació interna o ràting a les empreses privades i promotores immobiliàries classificades com a Grans Empreses segons la segmentació interna de risc de "la Caixa". El càlcul del Ràting de Corporativa el realitza una unitat centralitzada, i la periodicitat de recàlcul del ràting dependrà de la recepció de nova informació per incorporar a la valoració, amb una vigència màxima de 12 mesos.

El model de Corporativa està basat en un judici expert, construït seguint la metodologia d'Standard & Poor's, i es basa en la utilització de diferents eines de ràting (*templates* o plantilles) en funció del sector al qual pertany l'empresa.

Les variables que intervenen al model de Corporativa tenen en compte aspectes qualitius i quantitius:

- Les variables qualitatives són representatives del risc de negoci, com ara la posició sectorial de l'empresa.
- Les variables quantitatives són en general ràtios financeres, com ara deute total sobre EBITDA.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.2.3. Valors d'exposició

Els valors de l'exposició per a cadascuna de les categories de risc considerades en el mètode de qualificacions internes són les que recull la taula següent:

En milers d'euros

Categoria de risc	Valor d'exposició⁽¹⁾
Empreses	61.763.324
<i>De les quals: exposicions en què s'utilitzen estimacions dels paràmetres de pèrdues en cas d'incompliment o de factors de conversió propis</i>	25.855.422
Minoristes	122.377.038
<i>De les quals: exposicions en què s'utilitzen estimacions dels paràmetres de pèrdues en cas d'incompliment o de factors de conversió propis</i>	122.377.038
Exposició total	184.140.362

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

Taula 22 – Exposició per categoria de risc (mètode IRB)

A la taula següent figura, en funció dels graus de deutor, informació relativa a les exposicions del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009.

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició ¹ (milers d'euros)	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ² (%)	Ponderació de risc mitjana ³ (%)	Factors de conversió	
				Compromisos no disposats ⁴ (milers d'euros)	CCF mitjà ⁵ (%)
Empreses	61.763.324			18.553.423	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	58.339.749	42,21	105,27	18.069.199	57,49
0,057	848.530	45,00	22,53	294.927	25,37
0,116	4.652.668	45,24	33,70	1.420.751	44,63
0,274	9.395.130	46,07	51,52	5.085.371	56,88
0,694	10.552.565	44,52	77,40	3.585.933	61,44
1,584	8.897.005	42,62	99,69	2.389.549	63,95
3,793	10.863.041	40,07	121,91	2.545.539	56,06
7,855	5.606.704	41,07	154,26	1.523.864	63,80
17,136	2.555.622	37,27	189,86	343.659	56,69
39,915	401.729	30,76	155,30	41.204	69,01
41,419	4.566.754	36,74	197,94	838.403	50,14
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	3.423.575	27,58	16,22	484.223	48,00
Minoristes	122.377.038			23.387.370	
Exposicions cobertes amb hipoteques sobre immobles	104.059.194			16.770.874	50,92
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	102.195.224	15,16	22,15	16.736.354	50,92
0,002	2.480	11,87	1,16	4	100,00
0,064	1.468.950	10,00	1,78	689.291	48,85
0,132	19.938.057	11,83	3,67	6.013.280	50,56
0,285	29.753.217	15,08	8,32	5.103.722	50,85
0,651	24.939.401	15,87	15,75	3.113.723	50,04
1,484	11.705.461	16,71	28,70	933.666	50,74
3,416	4.483.746	16,86	47,87	377.241	53,47
8,472	3.242.899	16,60	74,52	267.973	56,72
17,284	2.157.955	16,97	97,96	113.042	51,86
38,930	898.149	18,43	110,02	16.835	53,95
49,824	3.604.910	18,04	96,51	107.577	50,73
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	1.863.970	2,15	26,87	34.521	52,64
Exposicions minoristes renovables exigibles	6.339.766			4.517.187	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	6.312.378	80,00	26,10	4.517.187	36,17
0,023	177	80,00	1,85	156	46,38
0,058	302.904	80,00	3,24	250.772	41,88

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició ¹ (milers d'euros)	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ² (%)	Ponderació de risc mitjana ³ (%)	Factors de conversió	
				Compromisos no disposats ⁴ (milers d'euros)	CCF mitjà ⁵ (%)
0,133	984.751	80,00	6,47	793.421	40,68
0,280	2.437.099	80,00	11,88	1.945.011	40,65
0,627	1.700.949	80,00	22,61	1.174.511	35,55
1,474	495.469	80,00	43,52	234.767	26,59
3,532	263.857	80,00	81,62	91.115	21,90
7,736	58.933	80,00	135,99	18.093	20,72
17,338	33.784	80,00	209,36	5.785	15,59
34,988	1.612	80,00	258,50	931	32,73
42,349	32.844	80,00	258,97	2.626	12,49
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	27.388	3,64	45,53	0	10,00
Altres exposicions minoristes	11.978.078			2.099.038	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	11.605.447	60,17	70,74	2.079.038	90,88
0,004	10.630	64,97	6,81	1.021	99,05
0,066	7.404	50,54	9,71	3.727	88,42
0,136	393.028	57,39	18,82	82.152	93,94
0,300	1.680.478	60,93	34,16	253.754	95,24
0,685	3.537.671	63,00	56,83	675.868	92,58
1,529	2.257.588	62,08	78,45	376.317	91,87
3,462	1.342.643	58,26	87,73	249.424	87,84
7,654	1.434.719	52,86	87,71	338.743	83,90
16,835	399.393	57,24	125,85	48.935	84,38
39,379	64.400	55,29	155,72	8.551	91,22
56,379	477.493	60,06	155,70	40.546	89,99
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	372.632	3,71	46,41	20.270	77,78
Valor total	184.140.362			41.914.068	

(1) Exposició original abans de l'aplicació de factors de conversió (CCF), determinada per la suma dels imports disposats i no disposats.

(2) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició. Informat en cas que l'Entitat realitzi les seves pròpies estimacions.

(3) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició. Una ponderació del 100% representa un consum de recursos propis del 8%.

(4) Previ a l'aplicació de factors de conversió (CCF).

(5) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició.

Taula 23 – Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor (mètode IRB)

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.2.4. Evolució de les pèrdues per deteriorament registrades en l'exercici anterior.

Tot seguit es presenten les dades dels fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents del Grup "la Caixa" corresponents als exercicis 2008 i 2009, per a cadascuna de les categories de risc en què l'Entitat aplica el mètode basat en qualificacions internes.

En milers d'euros

Categoria de risc	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents	
	Desembre de 2008	Desembre de 2009
Exposicions no IRB	3.817	778.715
Empreses	1.737.090	1.885.931
Minoristes. <i>Dels quals:</i>	1.321.816	1.278.781
Exposicions cobertes per hipoteques sobre immobles	1.016.136	949.927
Exposicions minoristes renovables elegibles	5.620	7.187
Altres exposicions minoristes	300.060	321.666
Total	3.062.723	3.943.427

Taula 24 – Evolució del fons de correcció de valor

Les pèrdues per deteriorament d'actius s'han vist incrementades en l'exercici 2009, ja que han passat d'un import de dotacions netes de 812.590 milers d'euros en l'exercici 2008 a 1.738.750 milers d'euros en l'exercici 2009.²¹

²¹ Vegeu la nota 38 "Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net)" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.2.5. Anàlisi comparativa d'estimacions i resultats obtinguts.

1. Introducció

L'anàlisi següent mostra l'evolució històrica de la freqüència d'incompliments observada a cadascuna de les carteres: ODF per les sigles d'*Observed Default Frequency* en anglès.

Així mateix, es fa una comparació entre aquesta freqüència d'incompliments observada l'any 2009 i la freqüència estimada en el tancament de l'exercici anterior, que es van utilitzar per al càlcul de requeriments de recursos propis regulatoris.

2. Sèries d'ODF històriques

	ODF històrica				
	2005	2006	2007	2008	2009
Promotor	1,01%	0,77%	1,14%	5,35%	9,27%
Gran Empresa	0,86%	0,23%	0,96%	10,38%	14,81%
Pimes	1,01%	0,79%	1,15%	5,12%	8,96%
Empreses	1,51%	1,47%	1,58%	3,46%	4,82%
Gran Empresa	1,28%	0,53%	0,99%	2,46%	3,60%
Pimes	1,54%	1,49%	1,59%	3,48%	4,84%
Hipotecari	0,29%	0,29%	0,42%	1,26%	1,65%
Consum	1,29%	1,38%	1,34%	1,89%	3,09%
Targetes	0,77%	0,70%	0,55%	0,70%	0,99%

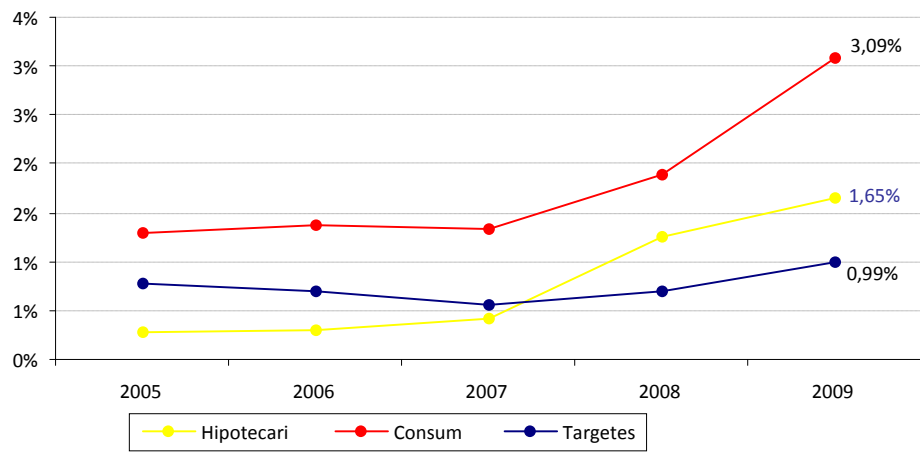
Les freqüències de *default* observades han experimentat un notable repunt a mesura que les condicions econòmiques desfavorables s'han mantingut en els dos darrers exercicis. Són especialment rellevants els increments a carteres d'elevat caràcter cíclic, vinculades al sector immobiliari, com les de promotors i préstecs hipotecaris.

Tot i que en menor mesura en termes relatius, les empreses, les pimes i els préstecs al consum han patit igualment els efectes del descens de l'activitat, que s'han reflectit en un augment dels incompliments produïts.

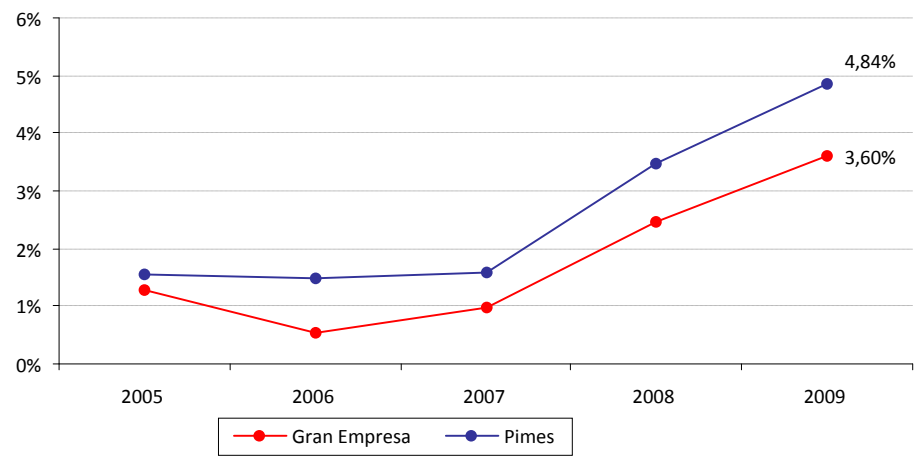
Finalment, la cartera de targetes presenta una dependència molt menor del cicle, a causa de l'escàs ús d'aquest instrument com a vehicle de finançament tenint en compte l'elevat nombre de targetes emeses per l'Entitat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

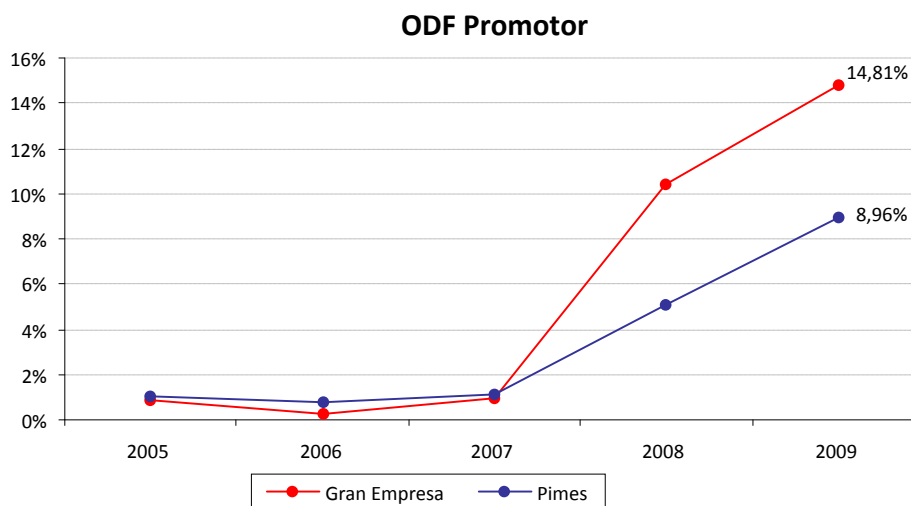
ODF Minoristes

ODF Empreses

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

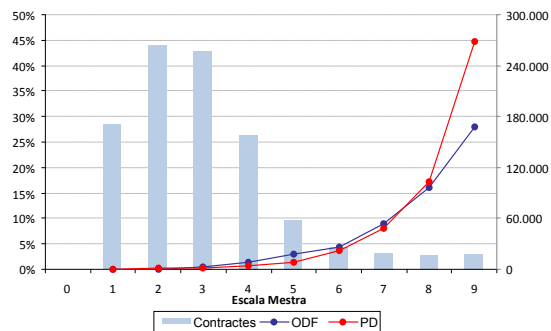

3. Comparativa d'ODF i PD

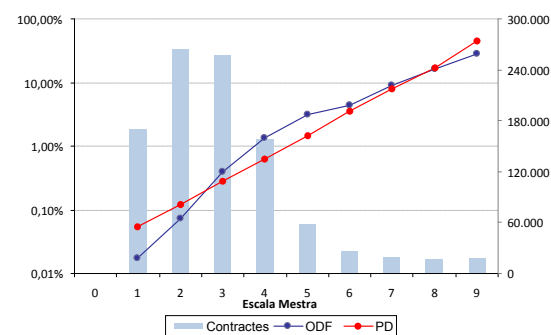
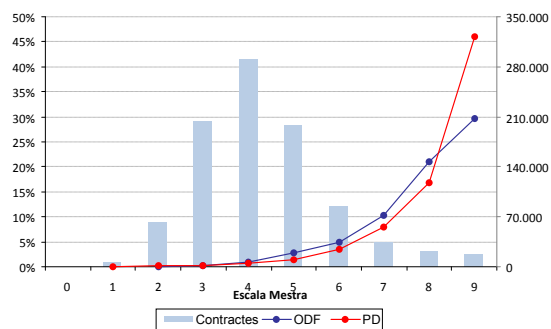
Per poder disposar d'una mesura de contrast dels models interns d'estimació de freqüències d'incompliment, a l'anàlisi següent es mostra una comparació entre les estimacions realitzades en el tancament de 2008 i les freqüències realment observades en l'exercici 2009.

Així, per a cada segment es compara la freqüència d'incompliment estimada de cada tram de risc, definit a través de l'escala mestra, amb la freqüència observada. Aquest contrast es veurà afectat pel moment del cicle en què es realitzi. Les mesures de PD estimada utilitzades en el càlcul de capital, d'acord amb la normativa vigent, miren de reflectir les condicions de qualitat creditícia d'un acreditat al llarg del cicle, encara que les estimacions siguin de dotze mesos. En aquest sentit és d'esperar que les freqüències observades al llarg dels diferents anys difereixin de les estimades a l'alça o a la baixa segons l'estat de l'economia.

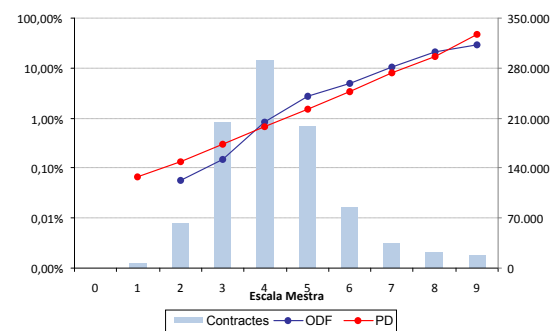
Atesa la conjuntura actual, les estimacions de freqüència d'incompliments (PD) en mitjana del cicle en general haurien de reflectir valors inferiors a les ODF realment produïdes el 2009, si aquest s'acabés confirmant com el pitjor any del cicle.

Hipotecari

Hipotecari			
EM	ODF	PD	Contractes
0			
1	0,02%	0,05%	170.059
2	0,07%	0,12%	264.895
3	0,39%	0,28%	257.358
4	1,32%	0,63%	158.230
5	3,09%	1,46%	57.625
6	4,44%	3,58%	26.683
7	8,96%	8,06%	19.155
8	16,11%	17,17%	15.932
9	27,97%	44,84%	18.228

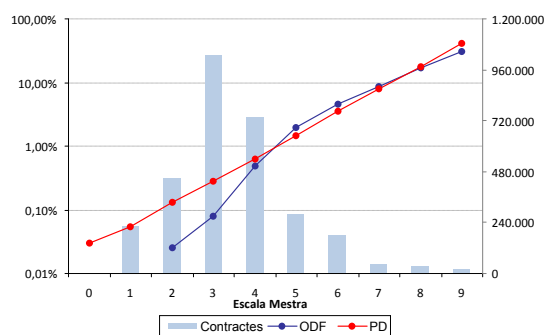
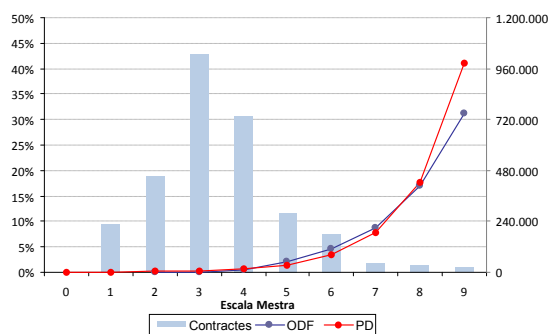

Consum

Consum			
EM	ODF	PD	Contractes
0			
1		0,07%	6.092
2	0,06%	0,14%	62.393
3	0,15%	0,31%	203.663
4	0,83%	0,66%	291.534
5	2,74%	1,49%	198.397
6	4,98%	3,41%	84.971
7	10,24%	7,87%	34.892
8	20,93%	16,80%	21.798
9	29,60%	46,05%	17.822

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Targetes

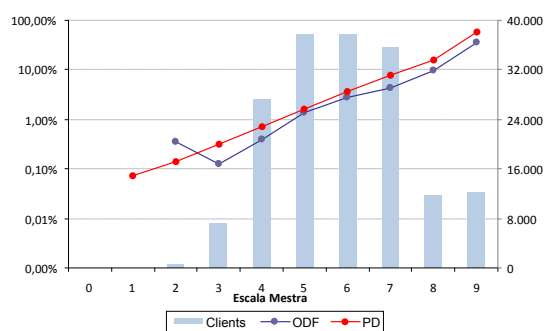
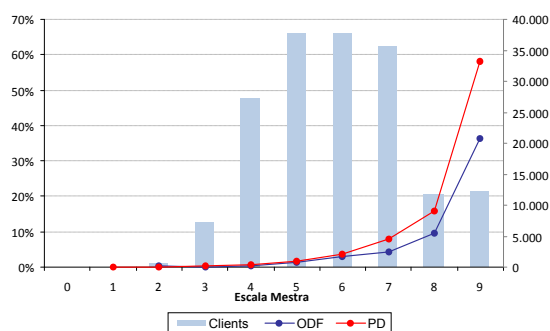
Targetes			
EM	ODF	PD	Contractes
0		0,03%	1.525
1		0,05%	227.236
2	0,02%	0,13%	452.382
3	0,08%	0,28%	1.028.121
4	0,48%	0,62%	734.877
5	1,96%	1,48%	280.103
6	4,54%	3,50%	180.979
7	8,73%	7,84%	41.607
8	16,97%	17,65%	32.493
9	31,16%	41,15%	21.268

La sèrie de freqüència d'incompliments observada és una funció monòtona creixent respecte a l'escala mestra i, per tant, respecte a la freqüència estimada a través de la PD del segment. Aquest fet indica que per a aquests segments els models interns de "la Caixa" discriminen correctament els clients per nivell de risc.

Les carteres de minoristes mostren estimacions en els mateixos nivells que l'ODF, malgrat que aquesta última s'ha vist incrementada de manera rellevant els darrers anys. Podem denotar, doncs, el caràcter conservador del procediment d'ajustament a cicle implementat en el procés d'estimació de la probabilitat d'incompliment a llarg termini, o en mitjana del cicle.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

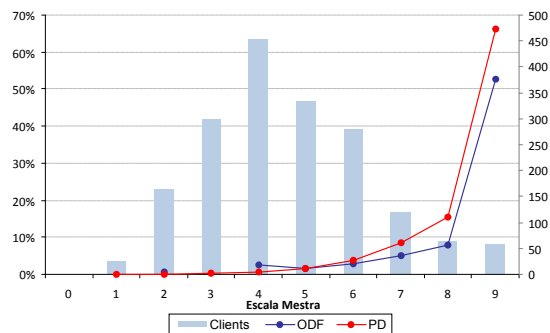
Pimes no promotor

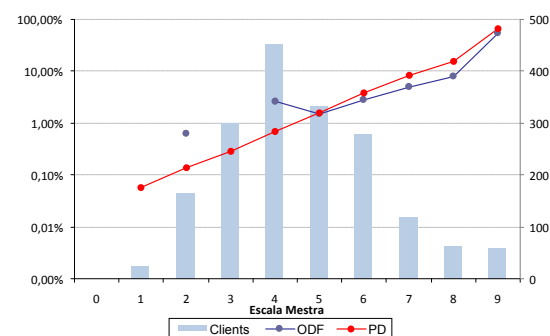
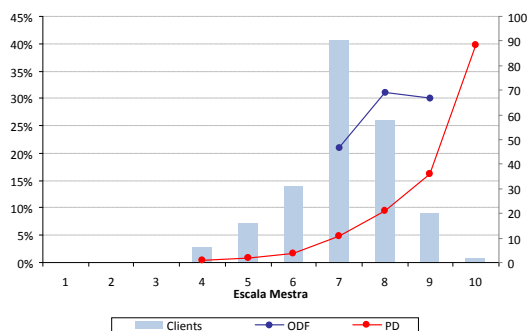
Pimes no promotor			
EM	ODF	PD	Clients
0			
1		0,07%	17
2	0,35%	0,14%	579
3	0,13%	0,32%	7.161
4	0,38%	0,70%	27.120
5	1,37%	1,58%	37.650
6	2,85%	3,63%	37.686
7	4,40%	7,92%	35.582
8	9,67%	15,92%	11.696
9	36,40%	57,97%	12.235

Tret en els primers trams de l'escala mestra, on l'escassa població de clients limita la significativitat estadística dels resultats, la sèrie de freqüència d'incompliments observada és una funció monòtona creixent respecte a l'escala mestra, i, per tant, respecte a la freqüència estimada a través de la PD del segment. Aquest fet indica que per a aquests segments els models interns de "la Caixa" discriminen correctament els clients per nivell de risc.

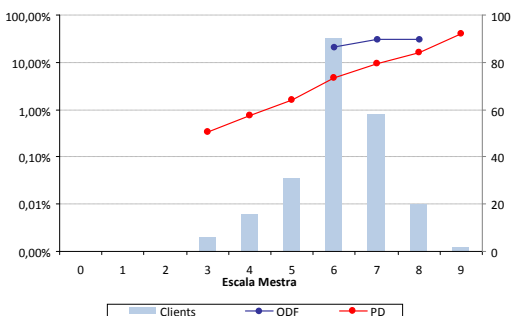
La cartera de pimes no promotor presenta una PD que, a causa dels ajustos conservadors introduïts a l'ajust al cicle, se situa per sobre de la freqüència d'incompliment observada l'any 2009.

Gran empresa no promotor

Gran empresa no promotor			
EM	ODF	PD	Clients
0			
1		0,06%	24
2	0,61%	0,14%	164
3		0,29%	300
4	2,65%	0,67%	453
5	1,50%	1,59%	334
6	2,86%	3,80%	280
7	5,00%	8,47%	120
8	7,94%	15,32%	63
9	52,54%	66,17%	59

Gran empresa promotor

Gran empresa promotor			
EM	ODF	PD	Clients
0			
1			
2			
3		0,34%	6
4		0,76%	16
5		1,63%	31
6	21,11%	4,76%	90
7	31,03%	9,47%	58
8	30,00%	16,21%	20
9		39,78%	2

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En el segment de gran empresa, el baix nombre de clients existents fa que l'ODF per escala mestra no sigui estadísticament representativa i en aquest cas no es pot exigir monotonía a la funció, tot i que es compleix a gairebé tots els trams.

Malgrat el reduït nombre de promotores molt grans que hi ha, es pot observar com l'ODF se situa molt per sobre de la PD, la qual cosa reforça la idea de l'alta ciclicitat que presenta aquest sector de l'economia.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.3. Operacions de titulització

1.2.3.1. Informació general de l'activitat de titulització

1. Objectius i funcions del Grup

Els objectius del Grup "la Caixa" a l'hora de dur a terme operacions de titulització han estat, fins ara, de dos tipus:

- Fonamentalment consisteix a utilitzar els bons resultants del procés de titulització com a col·lateral admissible davant del Banc Central Europeu. El Grup "la Caixa" recompra aquests bons i d'aquesta manera aconseguix diversificar les possibles fonts de finançament de què disposa l'Entitat en una situació adversa dels mercats financers.
- De manera més esporàdica, es duen a terme processos de titulització d'actius per obtenir finançament a un cost competitiu per mitjà de la col·locació dels trams de bons garantits per mitjà de programes patrocinats per l'Estat (FTPYME) o per la Generalitat de Catalunya (FTGENCAT), sempre que les condicions de mercat ho permetin.

D'altra banda, cal destacar que el Grup "la Caixa" té principalment una funció originadora, és a dir, que transforma part de la seva cartera de préstecs i crèdits homogenis en títols de renda fixa per mitjà de la transferència dels actius als diferents fons de titulització, els partícips dels quals assumeixen els riscos inherents a les operacions titulitzades. Com s'ha comentat anteriorment, en dur a terme l'activitat de titulització, "la Caixa" no té l'objectiu d'obtenir liquiditat ni d'aconseguir la transferència del risc, per la qual cosa adquireix la pràctica totalitat de la majoria de bons emesos pels corresponents fons de titulització com a contrapartida als actius que li han estat transferits.

A continuació, es detallen les diferents àrees implicades en els processos de titulització i el paper que desenvolupen:

- **Mercats.** És l'àrea encarregada de determinar l'objectiu i l'envergadura de l'operació, d'obtenir l'aprovació de l'òrgan directiu intern, del disseny financer de l'operació, de determinar els marges dels bons i de coordinar la direcció i la col·locació de bons.
- **Polítiques i Procediments d'Admissió.** S'ocupa de determinar els criteris de selecció de la cartera i d'analitzar-la, de subministrar la informació històrica complementària requerida per les agències de qualificació externes i de gestionar les tasques d'auditoria dels actius.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Sistemes d'Informació: Segments i Serveis.** S'encarrega de fer l'extracció de les carteres (preliminar, provisional i definitiva) i els respectius quadres d'amortització.
- **Assessoria Jurídica.** És l'àrea encarregada d'obtenir l'aprovació de l'òrgan societari intern corresponent i de supervisar la documentació generada.
- **Intervenció i Comptabilitat.** S'ocupa de la comptabilització de l'operació.

Així mateix, cal destacar el paper que té l'entitat GestiCaixa, S.G.F.T., S.A. com a gestora de fons de titulització de "la Caixa", la funció principal de la qual és la constitució, l'administració i la representació legal dels fons de titulització d'actius.

2. Polítiques comptables

Als efectes de la Norma Vint-i-tresena de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, cal que es produeixi la transferència substancial del risc perquè es puguin donar de baixa els actius subjacents d'una titulització. Atès que el Grup "la Caixa" recompra la majoria de bons de les titulitzacions originades, aquesta transferència no es produeix, de manera que no és possible donar de baixa del balanç els actius que han estat objecte de titulització. Això no obstant, la disposició transitòria primera de la circular esmentada indica que no caldrà modificar el registre de les transaccions produïdes abans de l'1 de gener de 2004, que van ser donades de baixa del balanç com a resultat de la normativa anterior. A causa d'aquest fet i tal com s'informa als comptes anuals de "la Caixa" de l'exercici 2009, únicament hi figuren donats de baixa del balanç de l'Entitat aquells actius que van ser titulitzats abans de l'1 de gener de 2004; la resta romanen a l'actiu de "la Caixa".²²

A causa del fet que no es compleixen els requisits exposats a les Normes Cinquanta-cinquena i Cinquanta-sisena de la Circular de Solvència per considerar que existeix transferència efectiva i significativa del risc, el mètode de càlcul emprat per calcular els requeriments de capital per a les operacions de titulització és el mateix que s'aplica als actius que han estat titulitzats.

El Grup "la Caixa" no ha desenvolupat l'operativa de titulitzacions sintètiques.

En l'activitat de titulitzacions, el Grup "la Caixa" utilitza les tres agències de qualificació externa considerades com a admissibles pel regulador (Moody's, S&P i Fitch). Habitualment se'n fa ús de dues a cada operació, independentment de quin sigui el tipus d'actiu titulitzat.

²² Vegeu la Taula 25.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

1.2.3.2. Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats

1. Import agregat de les posicions de titulització

La taula que es presenta tot seguit informa sobre el total de les exposicions titulitzades de crèdits efectuades i pendents d'amortització el 31 de desembre de 2009.

En milers d'euros

Tipus d'exposició	Exposició
Operacions donades de baixa del balanç	2.011.885
Operacions mantingudes al balanç	12.046.845
Valor total	14.058.730

Taula 25 – Titulització de crèdits sobre clients

Tot seguit es detallen les posicions mantingudes en bons de titulització pel Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2009, en funció del tipus d'exposició. Cal indicar que la majoria dels bons emesos pels fons de titulització com a contrapartida dels actius crediticis transferits han estat adquirits per "la Caixa".

En milers d'euros

Tipus d'exposició	Exposició ⁽¹⁾
Bons de titulització – tram preferent	12.409.691
Bons de titulització – tram subordinat	1.487.716
Subscripció de bons de reserva	781.400
Valor total	14.678.807

(1) Valor de l'exposició original.

Taula 26 – Posicions de titulització per tipus d'exposició

2. Altra informació quantitativa de les posicions de titulització

El detall dels actius titulitzats pel Grup "la Caixa", en funció del tipus d'actiu titulitzat, el 31 de desembre de 2009, és el que es mostra tot seguit:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

	Saldo pendent	Del qual: saldo pendent operacions deteriorades i en mora	Pèrdues per deteriorament efectives
Hipoteques residencials	5.012.626	30.466	38.548
Préstecs a empreses i pimes	9.046.104	121.634	124.440
Total	14.058.730	152.100	162.988

Taula 27 – Distribució per tipus d'actius titulitzats

L'activitat de titulització de l'exercici 2009 es resumeix en l'emissió de tres nous acords de titulització, el detall dels quals es presenta a continuació:

- FonCaixa ICO FTVO1, FTA. Amb un import de titulització de 520.000 milers d'euros. El 100% dels actius subjacents titulitzats corresponen a préstecs hipotecaris.
- FonCaixa EMPRESES 1, FTA. Amb un import de titulització de 6.000.000 milers d'euros. El 67,37% dels actius subjacents titulitzats corresponen a préstecs hipotecaris.
- FonCaixa FTGENCAT 7, FTA. Amb un import de titulització de 1.000.000 milers d'euros. El 64,24% dels actius subjacents titulitzats corresponen a préstecs hipotecaris.

1.2.4. Tècniques de reducció del risc de crèdit

1.2.4.1. Informació general

A continuació es resumeixen les principals tècniques de reducció del risc de crèdit acceptades habitualment en el desenvolupament de l'operativa del Grup "la Caixa".

1. Polítiques i processos de compensació de les posicions de balanç i de fora de balanç

Els acords de compensació d'operacions de balanç, inclosos a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF, s'utilitzen com a tècniques de mitigació del risc de crèdit, ja que permeten realitzar una compensació entre contractes d'un mateix tipus. En aquest sentit, els saldos d'efectiu existents i recíprocs entre l'Entitat i la contrapart es compensen i, consegüentment, es presenten al balanç de situació consolidat pel seu import net i se'n fa la liquidació per diferències.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

El Grup "la Caixa" no aplica cap compensació entre les posicions de balanç i de fora de balanç. Només l'operativa de derivats (fora de balanç) és objecte d'acords de compensació (*netting*).

2. Tipus de garanties reals, polítiques i procediments de gestió i valoració

Fins i tot quan les decisions de risc a l'Entitat es basen en la capacitat de devolució de l'acreditat, de vegades és oportú cobrir contingències imprevistes per mitjà de l'acceptació de garanties addicionals.

Garanties personals

Destaquen les operacions de risc pur amb empreses, en les quals es considera rellevant l'aval dels socis, siguin persones físiques o jurídiques, com a responsables màxims del curs de l'operació. Quan es tracta de persones físiques, l'estimació de la garantia es fa a partir de les declaracions de béns i quan l'avalador és persona jurídica, s'analitza en el procés de concessió com a titular.

Garanties reals

Els principals tipus de garanties reals acceptats a l'operativa diària són els següents:

○ **Garanties pignorades.**

Aplicable a préstecs, crèdits oberts, comptes de crèdit, avals, línies de risc o lísings, per mitjà de penyora d'operacions de passiu o intermediació de "la Caixa". A la pràctica totalitat dels casos, "la Caixa" ha de ser l'entitat dipositària de la garantia pignorada i la pignoració roman fins que venç o es cancel·la anticipadament l'actiu o mentre aquest no es doni de baixa. Els principals tipus de garanties financeres acceptades són:

- Comptes d'estalvi a la vista: es fa la pignoració d'un import concret. De la resta es pot disposar lliurement i fins i tot servir com a garantia d'una altra operació activa.
- Imposicions a termini i làmines d'estalvi: s'hi aplica la retenció efectiva de la totalitat de l'import del producte.
- Participacions en fons d'inversió: la retenció de la garantia s'aplica al nombre de participacions que sumen l'import pignorat, en funció de la valoració en el moment de la pignoració. La resta de participacions poden ser pignorades en altres operacions d'actiu. Les percentatges establerts per a la pignoració varien

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

en funció del tipus d'inversió entre el 100%, per als FIM i FIAMM, i el 50% per als de renda variable, mixtos o en divises.

- Pòlisses d'assegurança: pignoració pel que fa a la pòlissa associada i pel valor més petit entre el valor de rescat i l'import dels capitals, pensions i aportacions. La pòlissa pignorada queda retinguda pel total.
- Cèdules hipotecàries: s'hi aplica la pignoració al nombre de títols que sumen l'import pignorat. La resta de títols es podran utilitzar com a garantia en altres operacions d'actiu.
- Drets i valors: aplicable a títols de deute públic, obligacions, bons, accions i pagarés. La majoria de valors de renda fixa o variable acceptats com a garantia cotitzen a mercats oficials. Els aplicatius de "la Caixa" recullen l'evolució diària del valor dels títols pignorats. Per regla general, el percentatge de pignoració aplicable és del 50% del valor efectiu en el cas de renda variable, i del 85% per a la renda fixa, encara que en determinats casos el sistema aplica percentatges inferiors o fins i tot n'impedeix la pignoració.

○ **Factures a càrrec d'un organisme públic i certificació d'obres, subministraments o serveis o subvenció lliurada per un ens públic.**

Són operacions de préstec o compte de crèdit a les quals s'afegeix l'afectació d'un dret de cobrament a favor de l'Entitat. En tots els casos cal formalitzar un Contracte de Cessió de Crèdit juntament amb el contracte de préstec o la pòlissa de compte de crèdit.

○ **Garanties hipotecàries**

La norma interna estableix de manera expressa els aspectes següents:

- El procediment d'admissió de garanties i els requeriments necessaris per formalitzar les operacions, com ara la documentació que cal lliurar a l'Entitat i la certesa jurídica que aquesta ha de tenir.
- Processos de revisió de les taxacions registrades per assegurar el correcte seguiment i control de la garantia. Es duen a terme processos periòdics de contrast i de validació dels valors de taxació, amb la finalitat de detectar possibles anomalies en l'actuació de les societats de taxació que presten els seus serveis a "la Caixa".

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- Política de desemborsament, que afecta principalment les operacions de promocions immobiliàries, perquè les disposicions es facin en funció de la valoració per part d'una societat de taxació del grau d'acabament de les obres.
- *Loan to value* (LTV) de l'operació. Els capitals per concedir en operacions hipotecàries estan limitats a uns percentatges sobre el valor de la garantia, valor que es defineix com el menor de tres: el de taxació, l'estimat pel sol·licitant i, en cas que sigui una operació d'adquisició, el que consta a l'escriptura pública de compravenda. Els sistemes informàtics calculen el nivell d'aprovació necessari per a cada tipus d'operació.

3. Derivats de crèdit: garants i contrapart

Finalment, el Grup "la Caixa" utilitza puntualment derivats de crèdit per a la cobertura del risc de crèdit. Així mateix, no es detecta la participació significativa de cap contrapart en la contractació de derivats de crèdit de cobertura; el Grup "la Caixa" en fa la contractació amb entitats de crèdit amb alta qualificació creditícia i, en la pràctica totalitat, estan emparats en un contracte de col·lateral.

1.2.4.2. *Informació quantitativa*

A continuació es presenta la informació relativa a les exposicions del Grup "la Caixa", el 31 de desembre de 2009, a les quals no s'aplica cap tècnica de reducció del risc de crèdit. Per a aquelles exposicions amb aplicació de tècniques de mitigació, se'n detalla l'import en funció de les tècniques utilitzades.²³

En milers d'euros

	Valor exposició
Exposicions a les quals no s'aplica cap tècnica de reducció del risc	281.988.409
Exposicions a les quals s'aplica alguna tècnica de reducció del risc	8.430.493
Garanties reals ⁽¹⁾	8.286.361
Garanties personals ⁽²⁾	144.132
Cobertures mitjançant derivats de crèdit	
Total	290.418.902

(1) Vegeu Taules 29 i 30.

(2) Vegeu Taula 31.

Taula 28 – *Exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació*

²³ A les exposicions subjectes al mètode IRB avançat, la mitigació de la severitat per mitjà de garanties no es considera tècnica de reducció del risc.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Adicionalment, cal destacar que, tal com s'esmenta a l'apartat anterior, existeixen acords de compensació en productes derivats, inclosos a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

Per a les categories de risc a les quals s'aplica el mètode estàndard per calcular els requeriments de recursos propis mínims, el valor de les exposicions cobertes amb garanties financeres admissibles i garanties reals admissibles és, el 31 de desembre de 2009, el que es detalla a continuació:

En milers d'euros

Categoria de risc	Exposició ⁽¹⁾		
	Coberta amb garanties financeres admissibles	Coberta amb altres garanties reals admissibles	Total
Administracions centrals i bancs centrals	7	-	7
Administracions regionals i autoritats locals	912	-	912
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	5.261	-	5.261
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	5.042	-	5.042
Empreses	396.068	-	396.068
Minoristes	161.514	-	161.514
Exposicions garantides per béns immobles	12.108	-	12.108
Exposicions en situació de mora	2.113	-	2.113
Total	583.025		583.025

(1) Valor de l'exposició coberta després de la compensació entre les partides del balanç i de fora del balanç, i l'aplicació dels ajustos de volatilitat.

Taula 29 –Exposició coberta amb garanties financeres i reals admissibles (mètode estàndard)

De manera similar, el valor de les exposicions cobertes amb garanties financeres admissibles i garanties reals admissibles per a les categories de risc a les quals s'aplica el mètode basat en qualificacions internes (bàsic), el 31 de desembre de 2009, és el que figura a la taula següent:

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Categoria de risc	Exposició ⁽¹⁾		
	Coberta amb garanties financeres admissibles ⁽²⁾	Coberta amb altres garanties reals admissibles	Total
Empreses	124.058	7.579.278	7.703.336

(1) Valor de l'exposició coberta després de la compensació entre les partides del balanç i de fora del balanç, i l'aplicació dels ajustos de volatilitat.

(2) El valor de l'exposició coberta amb garanties financeres admissibles abans de l'aplicació dels ajustos de volatilitat és de 218.172 milers d'euros.

Taula 30 – Exposició coberta amb garanties financeres i reals admissibles (mètode IRB).

El valor de l'exposició coberta amb garanties personals i amb derivats de crèdit, el 31 de desembre de 2009, tenint en compte les categories de risc a les quals el Grup "la Caixa" aplica el mètode estàndard per calcular els requeriments de recursos propis mínims, és el que es presenta a la taula següent:

En milers d'euros

Categoria de risc	Exposició ⁽¹⁾		
	Coberta amb garanties personals	Coberta amb derivats de crèdit	Total
Empreses	110.450	-	110.450
Minoristes	20.678	-	20.678
Exposicions garantides amb immobles	11.686	-	11.686
Exposicions en situació de mora	1.318	-	1.318
Total	144.132	-	144.132

(1) Valor de l'exposició coberta després de la compensació entre les partides del balanç i de fora del balanç.

Taula 31 – Exposició coberta amb garanties personals i derivats de crèdit (mètode estàndard).

D'altra banda, atesa l'escassa representativitat de les garanties personals addicionals a les carteres a les quals s'aplica el mètode de qualificacions internes, i atesa també la no-elegibilitat de gran part d'aquestes garanties, actualment no s'estan reconeixent com a mitigadors de risc. Això implica que, el 31 de desembre de 2009 les garanties personals i els derivats de crèdit no tinguin efecte sobre el valor de l'exposició d'aquestes carteres, per la qual cosa aquesta exposició no es redueix.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2. Informació sobre el risc associat a les participacions accionaries

2.1. Descripció, comptabilització i valoració

La cartera de participacions del Grup "la Caixa" inclou companyies de primer nivell, amb una important presència en els seus respectius mercats i amb una capacitat de generar valor i rendibilitat recurrent. En general, es tracta de participacions de caire estratègic, amb participació de la "Caixa" en els seus òrgans de govern i en la definició de les seves polítiques i estratègies futures. Els comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009 presenten el detall de les entitats incloses a la cartera de participacions accionaries del Grup "la Caixa" amb indicació del seu sector d'activitat i el seu àmbit d'actuació.²⁴

La inversió en aquestes companyies és registrada als capítols següents d'actiu:

- **Participacions.**²⁵ Inversions en el capital d'entitats multigrup²⁶ o associades.
- **Actius disponibles per a la venda.** Resta de participacions, amb excepció d'aquelles que estiguin incloses a la cartera de negociació o d'actius no corrents en venda.

A continuació es presenten les polítiques comptables i els mètodes de valoració de cadascun dels capítols esmentats.

1. Participacions

Es valoren per mitjà de l'aplicació del mètode de la participació, utilitzant la millor estimació del seu valor teòric comptable en el moment de la formulació dels comptes anuals.

El Grup "la Caixa" té establerta una metodologia per a l'avaluació trimestral d'indicadors que assenyalen l'aparició d'indicis de deteriorament en el valor registrat d'aquestes societats. Concretament, s'avalua la cotització de la societat al llarg del període considerat i també els preus objectius publicats per analistes independents de reconegut prestigi. A partir d'aquestes dades, el Grup "la Caixa" determina el valor raonable associat a la participació, i en cas que se

²⁴ Vegeu les notes 6 "Adquisició i venda de participacions en el capital d'entitats dependents", 11 "Actius financers disponibles per a la venda" i 15 "Participacions", i els Annexes 2, 3 i 4 dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009.

²⁵ A l'efecte de solvència les entitats dependents no consolidables per la seva activitat estan registrades en aquest epígraf, ja que es comptabilitzen pel mètode de la participació.

²⁶ Són una excepció les entitats multigrup l'activitat de les quals és la tendència d'accions. Vegeu el punt 1.1.1 de la part A d'aquest mateix document i la nota 2.1 "Combinacions de negocis i principis de consolidació" dels comptes anuals de Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

superi àmpliament el valor registrat d'aquestes societats, es considera que no existeixen indicis de deteriorament.

Quan es considera que hi pot haver indicis de deteriorament, el Grup "la Caixa" fa proves addicionals per avaluar el valor raonable de les participacions i comprovar la correcció de valor que tenen registrada. S'utilitzen mètodes de valoració generalment acceptats, com ara models de descompte de fluxos de caixa (DCF), corbes de regressió, models de descompte de dividendes (DDM) i altres. Les projeccions de balanç i del compte de resultats de les participacions bancàries es fan, en la majoria dels casos, a 10 anys atès que tenen caràcter d'inversions estables a llarg termini, mentre que els termes de projecció per a participacions industrials s'adeqüen a les característiques de cada negoci, com ara la vida residual de les concessions. S'utilitzen hipòtesis moderades obtingudes de fonts d'informació de reconegut prestigi i taxes de descompte individualitzades per a cada negoci i país. No es consideren potencials primes de control a la valoració. Les taxes de creixement utilitzades per calcular el valor terminal més enllà del període cobert per les projeccions realitzades es determinen en funció de les dades del darrer període projectat i no superen mai el PIB nominal estimat del país o països en què les entitats participades desenvolupen la seva activitat.

2. Actius financers disponibles per a la venda

Els actius financers disponibles per a la venda es valoren sempre pel seu valor raonable, i els canvis en el seu valor, nets del seu impacte fiscal, es registren amb contrapartida al Patrimoni Net. En el cas de les participacions en entitats cotitzades, el seu valor raonable serà el valor de mercat i, quan no cotitzin, es valoraran pel seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament que s'hagi manifestat. En el moment de la venda es comptabilitzarà la pèrdua o el benefici corresponent registrat prèviament en el Patrimoni Net al compte de resultats.

En general, se'n fa el sanejament amb càrrec a resultats quan hi ha evidències objectives de deteriorament. Es preveu l'aparició d'aquestes evidències en cas que es verifiqui una reducció del 40% en el seu valor raonable i que s'observi una situació de pèrdua continuada durant un període superior a 18 mesos.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2.2. Valor, exposició i guanys i pèrdues derivats de participacions i instruments de capital de les participacions accionaries

2.2.1. Valor raonable i en llibres de les participacions accionaries

Tot seguit es detalla el valor raonable i en llibres de les participacions i instruments de capital del Grup "la Caixa" no inclosos a la cartera de negociació ni a la cartera d'actius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys el 31 de desembre de 2009.

En milers d'euros

Participacions i instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació	Valor en llibres	Valor raonable
Actius disponibles per a la venda	7.844.591	7.844.591
Accions de societats cotitzades ⁽¹⁾	7.608.393	7.608.393
Accions de societats no cotitzades	151.400	151.400
Participacions en el patrimoni de fons d'inversió i altres	84.798	84.798
Participacions	12.019.129	12.859.484
Cotitzades	11.899.300	12.739.655
No cotitzades	119.829	119.829
Valor total	19.863.720	20.704.075

(1) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable. El seu cost d'adquisició net de sanejaments se situa en 4.109 milions d'euros. Vegeu la nota 11 "Actius financers disponibles per a la venda" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009.

Taula 32 – Participacions i instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació

El valor de mercat de la cartera de participades cotitzades del Grup "la Caixa", el 31 de desembre de 2009, és de 20.118 milions d'euros, amb unes plusvàlues latents de 3.945 milions d'euros.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2.2.2. Valor d'exposició de les participacions accionaries

1. Valor d'exposició

El 31 de desembre de 2009 el valor de les exposicions del Grup "la Caixa" al risc associat a la cartera de participacions accionaries era de 9.260.970 milers d'euros.²⁷ Aquest import inclou el valor de la cartera d'actius financers disponibles per a la venda, participacions en entitats associades i en entitats dependents no consolidables per la seva activitat.

La taula que figura tot seguit mostra els imports d'aquestes exposicions,²⁸ en funció de si es tracta d'instruments cotitzats o no cotitzats.

En milers d'euros

	Exposició
Actius disponibles per a la venda	3.636.380
Accions de societats cotitzades	3.490.031
<i>Total mètode simple</i>	<i>159.570</i>
<i>Total mètode de models interns</i>	<i>147</i>
<i>Total mètode PD/LGD</i>	<i>3.330.314</i>
Accions de societats no cotitzades a carteres no suficientment diversificades (mètode simple)	146.349
Participacions (dependents, multigrup i associades)	5.624.590
Participacions cotitzades	5.222.404
Participacions no cotitzades	402.186
Valor total	9.260.970

Taula 33 – Exposicions en participacions de capital no incloses a la cartera de negociació

2. Altra informació

La taula següent mostra el detall del valor de l'exposició en participacions accionaries d'acord amb l'aplicació del mètode simple de ponderació i desglossada per categoria de ponderació de risc:

²⁷ Vegeu l'apartat 3.2 "Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera industrial" de la part A d'aquest mateix document.

²⁸ El valor de l'exposició no inclou les deduccions de recursos propis que són el fons de comerç i els actius intangibles, les participacions significatives en entitats de crèdit i en entitats asseguradores i les participacions qualificades. Addicionalment, no s'inclouen les plusvàlues latents en instruments de capital disponibles per a la venda registrades amb contrapartida a Patrimoni Net.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

En milers d'euros

Ponderacions de risc	Exposició
Exposicions de renda variable no cotitzades incloses en cartera suficientment diversificades (ponderades al 190%)	0
Exposicions de renda variable negociables a mercats organitzats (ponderades al 290%)	159.570
Rest a d'exposicions de renda variable (ponderades al 370%)	170.013
Total exposició en renda variable	329.583

Taula 34 – Exposicions de renda variable (mètode simple)

A continuació es presenta el valor de l'exposició al risc associat a la cartera de participacions accionaries, la pèrdua en cas d'incompliment i la ponderació de risc mitjana.²⁹

En milers d'euros

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició total	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD)¹ (%)	Ponderació de risc mitjana² (%)
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	8.643.761	90%	125,45%
0,09	894.707	90%	96,45%
0,1025	1.078.518	90%	102,94%
0,1555	6.376.500	90%	126,20%
0,3037	5.676	90%	171,16%
0,3571	83.177	90%	183,22%
0,6884	3.868	90%	234,36%
1,6311	69.606	90%	297,50%
2,9945	131.709	90%	337,83%
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	-	-	-
Total renda variable	8.643.761		

(1) En cas de renda variable, sempre s'hi aplicarà un 90%.

(2) Mitjana ponderada per exposició. Una ponderació del 100% representa un consum de recursos propis del 8%.

Taula 35 – Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor

²⁹ Aquesta informació es presenta únicament per a les exposicions de renda variable a les quals s'aplica el mètode PD/LGD.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

2.2.3. Ajustos de valoració en instruments de capital disponible per a la venda

A continuació es presenta el moviment dels ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda que ha tingut lloc durant l'exercici 2009, amb indicació dels imports transferits al compte de resultats.³⁰

En milers d'euros

Saldo ajustos de valoració el 31/12/2008	Imports transferits al compte de resultats ⁽¹⁾	Plusvàlues i minusvàlues per valoració ⁽²⁾	Passius i actius fiscals diferits	Saldo ajustos de valoració el 31/12/2009
1.110.297	(327.204)	2.130.891	(624.360)	2.289.624

(1) Després d'impostos.

(2) Abans d'impostos.

Taula 36 – Ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda

Els imports transferits al compte de resultats procedeixen majoritàriament de la plusvàlua obtinguda per la venda de l'1% de Telefónica, S.A.³¹

³⁰ Vegeu la nota 24 "Ajustos per valoració" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009.

³¹ Vegeu la nota 11 "Actius financers disponibles per a la venda" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2009.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació

3.1. Requeriments generals

Pel que fa a solvència, la cartera de negociació està integrada per aquells actius i passius financers que l'Entitat manté amb intenció de negociació, o que formen part d'una cartera d'instruments financers (identificats i gestionats conjuntament) per a la qual hi ha una evidència d'intenció de negociació.

D'acord amb la Circular de Solvència, hi ha "intenció de negociació" quan les posicions es mantenen amb l'objectiu de realitzar-les a curt termini o de beneficiar-se a curt termini de les diferències entre el preu d'adquisició i el de venda, o de les variacions d'altres preus o del tipus d'interès.

A diferència de la cartera de negociació establerta a la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, la cartera de negociació pel que fa al càlcul dels requeriments de recursos propis també està integrada per instruments financers que serveixen de cobertura a altres elements d'aquesta cartera i, en compliment de determinats requisits, per cobertures internes (posicions que compensen d'una manera significativa el risc d'una posició o d'un conjunt de posicions no inclòs a la cartera de negociació). En aquest sentit, la cartera de negociació pel que fa a solvència té més abast que la cartera de negociació determinada a la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya.

L'import dels requeriments de recursos propis mínims per risc de posició de la cartera de negociació i tipus de canvi era, el 31 de desembre de 2009, de 51.249 milers d'euros, i els requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart de la cartera de negociació eren de 60.853 milers d'euros (mentre que els requeriments totals per risc de contrapart eren de 296.259 milers d'euros).

3.2. Models interns

El Grup "la Caixa" s'exposa al risc de mercat per moviments desfavorables dels factors de risc següents: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions i mercaderies, inflació, volatilitat i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions de renda fixa privada. Diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i del VaR, tant pel que fa a les totals com a les segmentades per factor de risc i per unitats de negoci.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Cal destacar que, el mes de juliol de 2006 el Grup "la Caixa" va sol·licitar l'autorització al Banc d'Espanya per utilitzar el model intern de risc de mercat de la cartera de negociació, de risc de tipus de canvi i or, i de preu de matèries primeres per calcular el consum de recursos propis regulatoris. Així mateix, a l'exercici 2007 el Banc d'Espanya, després del procés de validació desenvolupat, va autoritzar l'ús d'aquest model intern, que es va començar a aplicar per calcular els recursos propis regulatoris corresponent al 31 de desembre de 2007. A continuació es resumeixen les metodologies utilitzades per al compliment dels requisits establerts a la Norma Noranta-tresena de la Circular de Solvència per poder calcular el consum de recursos propis segons el model intern de "la Caixa".

1. Característiques dels models utilitzats

En línies generals, hi ha dos tipus de mesures que constitueixen el denominador comú i estàndard de mercat per mesurar el risc de mercat: la sensibilitat i el VaR:

- La sensibilitat calcula el risc com a l'impacte en el valor de les posicions d'un petit moviment dels factors de risc, i segueix el procediment següent:
 - Per al risc de tipus d'interès i inflació, es calcula la variació del valor actual de cadascun dels fluxos futurs (reals o previstos) davant de variacions d'un punt bàsic (0,01 %) en tots els trams de la corba.
 - Per al risc de tipus de canvi, es calcula la variació del contravalor de cadascun dels fluxos en divisa davant de variacions d'un punt percentual (1%) en el tipus de canvi.
 - Per al risc de preu d'accions o altres instruments de renda variable, es calcula la variació del valor actual de la posició o de la cartera davant d'una variació d'un punt percentual (1%) dels preus dels seus components.
 - Per al risc de volatilitat (variabilitat dels tipus o dels preus), que incorpora les operacions amb característiques d'opció (*caps* i *floors* de tipus d'interès i opcions sobre divisa o renda variable), es calcula la variació del valor actual de cadascun dels fluxos futurs davant de variacions de les volatilitats cotitzades en tots els trams de la corba, en els tipus de canvi i/o en els preus dels actius.

Aquestes anàlisis de sensibilitat donen informació sobre l'impacte d'un increment dels tipus d'interès, dels tipus de canvi, dels preus i de les volatilitats sobre el valor econòmic de les posicions, però no comporten cap hipòtesi sobre la probabilitat del moviment esmentat.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- D'altra banda, per homogeneïtzar el mesurament del risc del conjunt de la cartera i per incorporar certes hipòtesis sobre la magnitud del moviment dels factors de risc de mercat, s'utilitza el VaR per a l'horitzó temporal d'un dia i amb un interval de confiança estadística del 99%. És a dir, que 99 de cada 100 vegades les pèrdues reals seran inferiors a les estimades pel VaR. Les metodologies utilitzades per obtenir aquest mesurament són dues: el VaR paramètric i el VaR històric:
 - El VaR paramètric es basa en el tractament estadístic dels paràmetres amb la volatilitat i les correlacions dels moviments dels preus i dels tipus d'interès i de canvi dels actius que componen la cartera i, seguint les recomanacions del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, s'aplica sobre dos horitzons temporals: 75 dies, donant més pes a les observacions més recents, i 250 dies, equiponderant totes les observacions.
 - El càlcul del VaR històric es realitza per mitjà del càlcul de l'impacte sobre el valor de la cartera actual de les variacions històriques dels factors de risc. Es tenen en compte les variacions dels darrers 250 dies i amb un interval de confiança del 99%.

El valor del VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions de les dues metodologies utilitzades. Cal destacar que el VaR històric resulta molt adequat per completar les estimacions obtingudes per mitjà del VaR paramètric, ja que aquest no incorpora cap hipòtesi sobre el comportament estadístic dels factors de risc (el paramètric assumeix fluctuacions modelitzables a través d'una distribució estadística "normal"). Addicionalment, el VaR històric incorpora la consideració de relacions no lineals entre els factors de risc, especialment necessària per a les operacions d'opció, la qual cosa el fa també especialment vàlid.

L'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar també una evolució desfavorable dels preus cotitzats pel mercat. Per aquest motiu, l'Àrea de Control dels Riscos de Mercat completa la quantificació del risc de mercat amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments en la volatilitat del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa privada (*Spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es realitza prenent en consideració la potencial menor liquiditat d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99%.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

L'agregació del *Market VaR* (derivat de les fluctuacions dels tipus d'interès i de canvi, i de la volatilitat de tots dos) i de l'*Spread VaR* es du a terme de manera conservadora, assumint una correlació zero entre els dos grups de factors de risc.

2. Validació de la fiabilitat i la coherència dels models interns

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es comparen els resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR, la qual cosa constitueix l'anomenat exercici de *back test*. Tal com exigeixen els reguladors bancaris, es fan dos exercicis de validació del model d'estimació de riscos:

- *Back test net*, que relaciona la part del resultat diari *marked-to-market* (és a dir, el derivat del canvi en el valor de mercat) de les posicions vives en el tancament de la sessió anterior amb l'import del VaR estimat amb horitzó temporal d'un dia, calculat amb les posicions vives en el tancament de la sessió anterior. Aquest exercici és el més adequat per autoavaluar la metodologia utilitzada per quantificar el risc.
- Addicionalment, s'avalua el resultat total obtingut durant el dia (incloent-hi, per tant, l'operativa intradia que s'hagi pogut realitzar) amb l'import del VaR en l'horitzó d'un dia calculat amb les operacions vives en el tancament de la sessió anterior (*back test brut*). D'aquesta manera, s'avalua la importància de l'operativa intradia en la generació de resultats i en l'estimació del risc total de la cartera.

3. Proves de tensió

Per últim, i amb l'objectiu d'estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi, es fan dos tipus d'exercicis d'estrès sobre el valor de les posicions de Tresoreria:

- Anàlisis d'estrès sistemàtiques: es calcula la variació del valor de la cartera davant d'una sèrie determinada de canvis extrems en els principals factors de risc. Seguint les recomanacions del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i les millors pràctiques bancàries, es tenen en compte fonamentalment els factors de risc següents: els moviments paral·lels de tipus d'interès (pujada i baixada), els moviments de pendent a diferents trams de la corba de tipus d'interès (pronunciament i aplanament), l'augment i la disminució del diferencial entre els instruments subjectes a risc de crèdit i el deute públic (diferència bo-swap), els moviments paral·lels de la corba de tipus d'interès del

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- dòlar (pujada i baixada), l'augment i la disminució de la volatilitat dels tipus d'interès, l'apreciació i la depreciació de l'euro en relació amb el dòlar, el ien i la lliura, l'augment i la disminució de la volatilitat dels tipus de canvi, l'augment i la disminució del preu de les accions i mercaderies i, finalment, l'augment i la disminució de la volatilitat de les accions i de les mercaderies.
- o Anàlisis d'escenaris històrics: es considera l'impacte que tindrien sobre el valor de les posicions situacions que s'hagin produït a la realitat, com ara la caiguda del Nikkei l'any 1990, la crisi del deute nord-americà i la crisi del peso mexicà l'any 1994, la crisi asiàtica del 1997, la crisi del deute rus l'any 1998, la creació i l'explosió de la bombolla tecnològica els anys 1999 i 2000, respectivament, els atacs terroristes de major impacte sobre els mercats financers dels darrers anys, la crisi de crèdit de l'estiu del 2007 o la crisis de liquiditat i de confiança ocasionada per la fallida de Lehman Brothers el mes de setembre de 2008.

Per completar aquests exercicis d'anàlisi del risc en situacions extremes, es determina l'anomenat "pitjor escenari", que és la situació dels factors de risc produïts el darrer any i que implicaria la major pèrdua sobre la cartera actual. Posteriorment, s'analitza l'anomenada "cua de la distribució", que és la magnitud de les pèrdues que es produirien si el moviment de mercat que les provoqués es calculés amb un interval de confiança del 99,9%.

4. Seguiment i control³²

Com a part del necessari seguiment i control dels riscos de mercat assumits, la Direcció aprova una estructura de límits globals de VaR i de sensibilitats per a l'activitat de la Sala de Tresoreria. La Sotsdirecció General de Mercats mateixa gestiona els factors de risc en funció de la relació rendibilitat-risc que determinen les condicions i les expectatives del mercat. L'Àrea de Control de Riscos de Mercat és responsable de fer el seguiment d'aquests riscos. Per acomplir la seva tasca, aquesta àrea fa diàriament un seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat a les posicions (resultat diari *marked-to-market*), la quantificació del risc de mercat assumit, el seguiment del compliment dels límits i l'anàlisi de la relació del resultat obtingut davant del risc assumit.

³² Vegeu l'apartat 1.2.4. "Risc de mercat de la cartera de negociació" de la part A d'aquest mateix document per obtenir més informació de l'estructura i l'organització de la funció de gestió del risc de mercat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Per fer tot això, cal destacar que l'Àrea de Control de Riscos de Mercat disposa de suficients recursos humans amb elevada capacitat tècnica per poder utilitzar el model intern de Risc de Mercat.

Com s'ha comentat anteriorment, l'Àrea de Control de Riscos de Mercat és responsable de realitzar el seguiment diari del compliment de límits de risc de mercat i, si s'escau, de la comunicació d'excessos a l'Alta Direcció i a la unitat prenedora del risc que correspongui, amb indicació a aquesta que ha de procedir a la reestructuració o al tancament de les posicions que provoquen aquesta situació o a l'obtenció d'autorització explícita de l'òrgan competent perquè en faci el manteniment. L'informe de riscos, que és objecte de distribució diària, recull de manera explícita el contrast entre el consum efectiu i els límits autoritzats. A més, diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i del VaR, tant pel que fa a les totals com a les segmentades per factor de risc i per unitats de negoci.

L'Àrea de Control de Riscos de Mercat elabora i distribueix diàriament a la Direcció, als responsables de la Sala de Tresoreria i a Auditoria Interna els informes relatius al seguiment del risc de mercat de:

- Tota l'activitat de tresoreria.
- La posició que constitueix el perímetre del Model Intern de Risc de Mercat per al càlcul de recursos propis; aquest apartat inclou els derivats de renda variable de Criteria.
- La posició estructural de Criteria en divisa estrangera.

De manera genèrica aquest seguiment consta de tres seccions diferenciades: mesurament del risc a dia, *back testing* i *stress test*.

Amb una periodicitat mensual, l'Àrea de Control de Riscos de Mercat elabora una recopilació d'informes anomenada "Resum Executiu", que la Direcció General Adjunta Executiva responsable de Mercats i del Grup Financer presenta al Comitè de Direcció, i la secció corresponent a "Risc de Mercat" i l'informe "Descripció del posicionament del Grup en actius de renda variable, renda fixa i derivats" del "Quadre de Comandament de Riscos", que s'eleva al Comitè Global del Risc de l'Entitat.

Cal destacar que la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos fa una funció de supervisió que té l'objectiu genèric de tutelar la sanitat del risc i preservar els mecanismes de solvència i garantia, alhora que assegura la gestió integral dels diferents riscos garantint-ne la visió general.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Per últim, cal esmentar que les activitats de tresoreria i mercats del Grup "la Caixa" i els sistemes de mesurament i control de riscos utilitzats en aquests àmbits són objecte d'auditoria interna permanent. Així, en el darrer informe emès l'any 2009, Auditoria Interna va concloure que les metodologies i els procediments utilitzats per "la Caixa" per gestionar, mesurar i controlar el risc de mercat associat a l'activitat de negociació a mercats financers són adequats i que compleixen els requisits establerts pel Banc d'Espanya.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

4. Informació sobre el risc operacional

El Mètode Estàndard per calcular el capital per risc operacional és el mètode que aplica el Grup "la Caixa" des de l'any 2008. L'adopció d'aquest mètode va ser acordada pel Consell d'Administració el 18 de setembre de 2008 i comunicada per la Direcció General de Supervisió al Banc d'Espanya el 30 de setembre de 2008.

En aquest sentit, el Grup "la Caixa" ha definit un procediment per calcular el consum de capital per risc operacional que segueix les normes establertes per la Circular de Solvència del Banc d'Espanya i la Guia per a l'aplicació del mètode estàndard. Aquest procediment ha estat aprovat per la Direcció General Adjunta Executiva responsable dels riscos del Grup.

El procediment de consum de capital per risc operacional segons el mètode estàndard inclou els aspectes següents:

- Determinació dels ingressos rellevants.
- Assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci.
- Ponderació de les línies de negoci de "la Caixa".
- Càlcul del consum de capital per risc operacional segons el mètode estàndard.

1. Determinació dels ingressos rellevants

En primer lloc, es determinen els ingressos rellevants fent la suma dels imports comptabilitzats en els epígrafs que la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya estableix al compte de pèrdues i guanys consolidat a l'efecte del càlcul de recursos propis (format reservat) del Grup "la Caixa".

Adicionalment, es fan els càlculs del consum de capital per risc operacional en l'àmbit individual per a les entitats següents requerides pel Banc d'Espanya:

- "la Caixa"
- FinConsum, E.F.C., S.A.
- MicroBank de la Caixa, S.A.
- Corporación Hipotecaria Mutual, E.F.C., S.A.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

Per fer aquests càlculs individuals, els ingressos rellevants s'obtenen dels mateixos epígrafs corresponents al compte de pèrdues i guanys a l'efecte del càlcul de recursos propis (format reservat) del Grup "la Caixa".

Per aconseguir una major aproximació al perfil de risc operacional del Grup "la Caixa", també s'analitzen, en l'àmbit individual, les entitats següents: InverCaixa Gestión, S.G.I.I.C., S.A., EuroCaixa 1 SICAV, S.A., Caixa Inversiones 1, SICAV, S.A., Critería CaixaCorp, S.A. i CaixaRenting, S.A.

2. Criteris per a l'assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci

A partir de la informació de les magnituds comptables d'aquests epígrafs de cada entitat, es procedeix a l'assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci. Aquesta assignació, que es realitza per a cada entitat del Grup, es fa en funció de:

- L'activitat principal que origina la comptabilització a cadascun d'ells.
- El tipus de clients objectiu de cada entitat.
- Els requeriments normatius establerts.

Així, per exemple, l'epígraf 3 "Rendiments d'instruments de capital" del compte de pèrdues i guanys, que inclou principalment els imports procedents de dividends d'instruments de capital disponibles per a la venda, s'assignen a la línia de negoci de Banca Comercial.

3. Criteris per ponderar les línies de negoci de "la Caixa"

La distribució per línies de negoci dels epígrafs del compte de pèrdues i guanys es du a terme a partir de la informació facilitada pel Sistema de Gestió Intern (IGC) de les diferents activitats, productes i serveis que "la Caixa" presta als seus clients.

Per calcular aquesta ponderació s'apliquen dos criteris:

- **Tipologia de clients.** Es classifica en funció del tipus de client que origina l'ingrés/la despesa i de la seva classificació per segment. D'aquesta manera:
 - *Banca minorista:* particulars, autònoms i microempreses.
 - *Banca comercial:* pimes, grans empreses i sector públic.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

- **Productes/Serveis.** Es classifiquen a la línia de negoci que correspongui segons els criteris d'assignació de la Circular de Solvència i de la Guia per a l'aplicació del Mètode Estàndard. Així, per exemple:

- Comissions de comercialització de fons d'inversió a la línia d'intermediació minorista.
- Comissions de préstecs sindicats: finançament empresarial.

4. Càlcul del consum de capital per risc operacional segons el mètode estàndard

Un cop determinats els ingressos rellevants i assignats a la línia de negoci que els correspon, s'aplica la Beta que indica la Circular de Solvència per a cada línia de negoci, se'n fa la mitjana dels tres darrers anys i s'obté el capital necessari per risc operacional.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

5. Informació sobre el risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació

5.1. Gestió del risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació

El risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació, com s'ha comentat anteriorment,³³ es produeix quan els canvis a l'estructura de la corba de tipus de mercat afecten les masses d'actiu i passiu i en provoquen la renovació a tipus diferents dels anteriors amb efectes en el seu valor econòmic i en el marge financer.

Aquest risc, gestionat i controlat directament per la Direcció de "la Caixa" a través del Comitè de Gestió Global de Risc i del Comitè de Gestió d'Actius i Passius (COAP), es calcula mensualment; s'emet l'Informe del COAP, que reporta informació sobre la situació de risc estructural de balanç en termes de valor econòmic i de marge financer.

Hi ha un seguit d'hipòtesis clau relacionades amb la gestió del risc de tipus d'interès estructural de balanç. En primer lloc, les hipòtesis de cancel·lació anticipada dels productes d'actiu i passiu s'obtenen per mitjà de la utilització de models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables del comportament dels clients, variables que inclouen les característiques dels productes mateixos, variables estacionals i variables macroeconòmiques.

El tractament dels comptes a la vista pretén adaptar el venciment indeterminat dels saldos a un venciment concret basant-se en l'estudi dels clients realitzat per l'Entitat i en l'experiència històrica. Per fer això s'utilitzen dos criteris (la modificació del tipus d'interès i el grau de permanència d'aquests saldos) tenint sempre en compte el principi de prudència en la modelització.

³³ Vegeu l'apartat 1.2.6 "Risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació" de la part A "Aspectes generals" d'aquest mateix document.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al mercat

5.2. Impacte de les variacions del tipus d'interès

Finalment, es comenta l'impacte de les variacions del tipus d'interès sobre el valor econòmic i sobre el marge financer. La informació presentada només recull la divisa euro, ja que és l'única en què hi ha una posició important sensible als tipus d'interès.³⁴

En referència a l'impacte de les variacions dels tipus d'interès sobre el valor econòmic i sobre el marge financer, s'han aplicat els mateixos criteris que els establerts per emplenar l'estat RP51 del Banc d'Espanya.

Amb data 31 de desembre de 2009, el moviment paral·lel de tipus d'interès aplicat per a l'estimació de l'impacte sobre el valor econòmic i sobre el marge financer és de baixada de -253 punts bàsics.

En milers d'euros

Divisa	Impacte sobre el valor econòmic	Impacte sobre el marge financer
Euro	(804.962)	(98.322)

Taula 37 – *Impacte del risc de tipus d'interès*

³⁴ Posició important sensible als tipus d'interès definida com a actiu o passiu a la divisa superior de mitjana, durant els sis mesos immediatament anteriors, al 5% de l'actiu o el passiu total de l'Entitat.